CRONICILE DIN NARNIA

C.S. LEWIS

Prințul Caspian

C.S. Lewis

Cronicile din NARNIA

Prințul Caspian

CLIVE STAPLES LEWIS (1898–1963), critic, teolog, autor de science fiction şi literatură pentru copii.

Născut la Belfast, a fost din anii copilariei un cititor pasionat care s-a exersat de timpuriu în arta scrisului. Moartea mamei sale, cînd el avea doar zece ani, a însemnat sfîrşitul unei copilării fericite şi ocrotite şi totodată întîlnirea cu o nouă lume, cea a şcolilor şi a internatelor de băieţi. Adolescentul şi-a găsit refugiul în mitologie şi în muzică, şi-a pierdut credinţa în Dumnezeu, dar a continuat să scrie. A repurtat cîteva succese şcolare, iar mai tîrziu a publicat un volum de poezii şi a început să studieze limbi clasice şi filosofia la Oxford. În încheierea studiilor, s-a dedicat literaturii engleze, iar din 1925 a fost primit la Magdalen College, remarcîndu-se ca un excelent orator şi dascăl. În aceasta perioadă, casa lui a devenit locul de întîlnire al unui grup de scriitori, printre care se număra şi J.R.R. Tolkien. În 1954 s-a mutat la Cambridge, unde a devenit primul titular al Catedrei de literatură engleză medie şi renascentistă.

Între 1929 şi 1931, C.S. Lewis s-a reconvertit la creştinism, iar această importantă experienţă a devenit o sursă şi o constantă a întregii sale opere, începînd cu prelegerile şi cu lucrarile sale de specialitate şi pînă la trilogia SF *(Out of the Silent Planet; Perelandre; That Hideous Strength)* sau ciclul de povestiri fantastice pentru copii *CRONICILE DIN NARNIA*.

C.S. Lewis

CRONICILE DIN NARNIA®

Prinţul Caspian

Lui Mary Clare Havard

Cuprins

1. Insula / 11
2. Vechiul tezaur / 23
3. Piticul / 39
4. Piticul le spune povestea prinţului Caspian / 50
5. Aventurile lui Caspian în munţi / 66
6. Viaţa celor care trăiau ascunşi / 83
7. Vechea Narnie este în pericol / 97
8. Cum au plecat de pe insulă / 114
9. Lucy vede ceva / 129
10. Aslan se întoarce / 146
11. Chemarea Leului / 165
12. Vrăjitorie şi răzbunare / 181
13. Marele Rege în luptă / 197
14. Toată lumea are de lucru / 211
15. Aslan deschide o uşă / 230

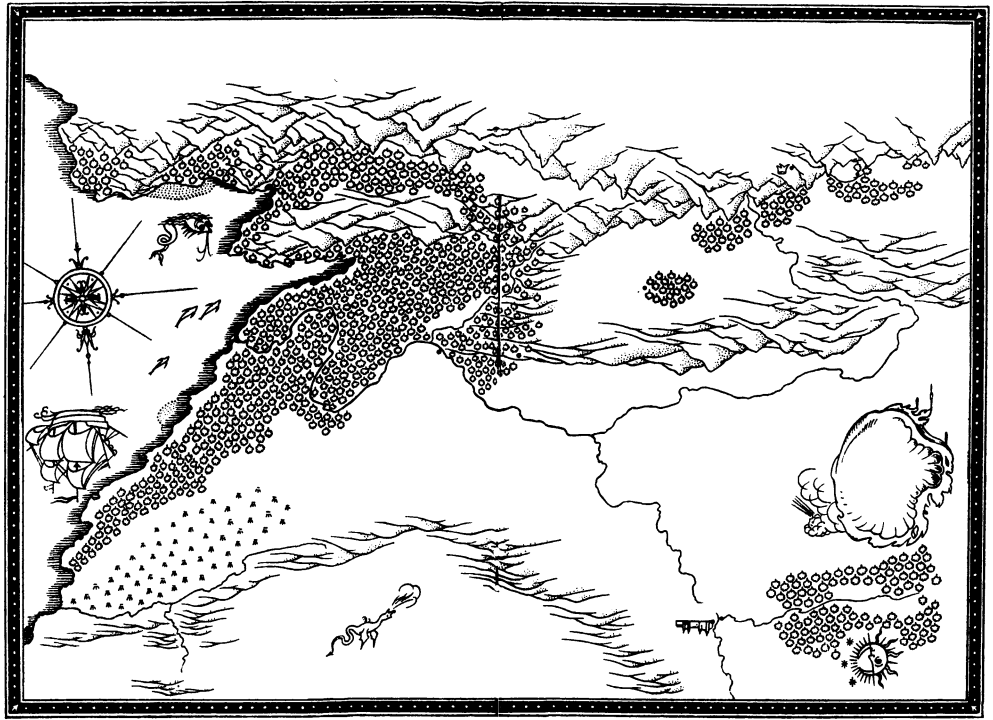

1

Insula

Au fost odată ca niciodată patru copii, pe nume Peter, Susan, Edmund şi Lucy; v-am mai vorbit despre ei într-o altă carte, intitulată *Şifonierul, Leul şi Vrăjitoarea,* în care v-am povestit prin ce aventură extraordinară au trecut. Au deschis uşa unui şifonier fermecat şi s-au trezit într-o lume cu totul diferită de a noastră, în care au ajuns regi şi regine, domnind peste o ţară numită Narnia. Cît timp au stat în Narnia, li s-a părut că domneau acolo de mulţi ani; dar cînd s-au întors prin uşa de la şifonier şi s-au trezit înapoi în

Anglia, li se păru că totul nu durase decît o clipă. În orice caz, nimeni nu băgase de seamă că fuseseră plecaţi, iar ei nu au spus nimănui despre asta, cu excepţia unei persoane foarte înţelepte.

Toate acestea se întîmplaseră cu mulţi ani în urmă. Acum stăteau toţi patru pe o bancă, într-o gară, înconjuraţi de geamantane şi cutii cu jucării. Erau în drum spre şcoală. Călătoriseră împreună pînă în gara asta, care era un punct de legătură; iar aici, în numai cîteva minute, sosea un tren care urma să le ducă pe fete la o şcoală şi, după o jumătate de oră, un alt tren urma să-i ia pe băieţi şi să-i ducă la o altă şcoală. În prima parte a călătoriei, cînd mai erau împreună, li se păruse că încă sînt în vacanţă; dar acum, cînd trebuia să-şi ia la revedere şi să pornească fiecare în altă direcţie în numai cîteva clipe, simţeau cu toţii că vacanţa se terminase şi că îi cuprinde melancolia, ca la început de şcoală; erau toţi tare amărîţi şi nimănui nu-i trecea prin cap ce-ar putea să spună. Lucy mergea la internat pentru prima dată.

Era o gară de ţară, pustie şi liniştită; în afara lor, nu mai era nimeni pe peron. Deodată, Lucy scoase un ţipăt de parc-ar fi înţepat-o o viespe.

– Ce e, Lu? o întrebă Edmund.

Dar imediat făcu şi el:

– Oh!

– Ce Dumnezeu... începu Peter, după care renunţă şi el la ce voia să spună. Susan, dă-mi drumu'! Ce faci? Unde mă tragi? strigă.

– Nici nu te-ating, spuse Susan. *Mă* trage cineva! Au, au, au, opreşte!

Toţi băgară de seamă că sînt palizi la faţă.

– Aşa mi s-a părut şi mie, spuse Edmund cu răsuflarea tăiată. Parcă mă trăgea cineva. Groaznic! Oh, iar începe.

– Mă trage şi pe mine! spuse Lucy. Oh, nu mai pot!

– Fiţi atenţi! strigă Edmund. Haideţi să ne luăm de mîini şi să stăm unul lîngă altul. Asta e magie, se simte. Repede!

– Da, spuse Susan. Să ne ţinem de mîini. Oh, ce n-aş da să nu ne mai tragă!

În clipa următoare, bagajele, banca, peronul şi gara dispărură cu totul. Cei patru copii, ţinîndu-se de mîini şi gîfîind, se treziră într-o pădure atît de deasă, încît de-abia aveau loc să se mişte de crengile care îi loveau. Se frecară la ochi şi traseră adînc aer în piept.

– Peter, crezi că se poate să ne fi întors în Narnia? îl întrebă Lucy.

– Putem fi oriunde, îi răspunse Peter. Nu văd nimic din cauza copacilor. Hai să-ncercăm să ieşim undeva mai la lumină.

Reuşiră cu greu să iasă din desiş printre urzici şi ghimpi. Dar aici avură parte de o nouă surpriză. Totul era mult mai luminos şi, din numai cîţiva paşi, ajunseră la marginea pădurii, de unde se vedea o plajă acoperită de nisip. La numai cîţiva metri depărtare, apa mării scălda nisipul atît de încet şi de calm, încît nu se auzea, practic, nici un sunet. Nu se zărea nici un ţărm în depărtare şi nici un nor pe cer. Judecînd după soare, era în jur de ora zece dimineaţa, iar marea era de un albastru ameţitor. Se opriră să respire adînc mirosul de mare.

– Doamne! exclamă Peter. Ce bine e!

Cinci minute mai tîrziu, erau toţi în picioarele goale şi se bălăceau în apa răcoroasă şi limpede.

– E mai bine aici decît într-un tren aglomerat, în drum spre latină, franceză şi algebră! spuse Edmund.

După care nimeni nu mai zise o vreme nimic; umblau prin apă în căutare de creveţi şi crabi.

– Totuşi, zise dintr-odată Susan, cred că trebuie să ne gîndim puţin la ce avem de făcut... În curînd o să ni se facă foame.

– Avem sandvişurile pe care ni le-a dat mama pentru drum, zise Edmund. Eu, cel puţin, le am.

– Eu nu, spuse Lucy. Ale mele erau în geanta mică.

– Ale mele la fel, spuse Susan.

– Ale mele sînt în buzunarul de la haină, aici pe plajă, spuse Peter. Avem două porţii pe care o să le împărţim la patru. N-o să fie prea amuzant.

– În momentul de faţă îmi doresc mai degrabă ceva de băut decît de mîncat, zise Lucy.

Şi deodată li se făcu tuturor sete, aşa cum ţi se face de obicei după ce te-ai bălăcit în apă sărată sub un soare fierbinte.

– Parcă am fi naufragiat, spuse Edmund. În cărţi, naufragiaţii găsesc mereu izvoare cu apă limpede şi rece pe insulă. Haideţi să căutăm!

– Vrei să spui să mergem înapoi prin pădurea aceea deasă? îl întrebă Susan.

– Nici vorbă! răspunse Peter. Dacă e vreo apă, se varsă precis în mare, aşa că, dacă mergem pe plajă, n-avem cum să nu dăm de ea.

Merseră înapoi pe malul mării, călcînd mai întîi pe nisipul ud şi neted, apoi pe cel uscat şi aspru, care ţi se lipeşte de degetele de la picioare, aşa că se opriră să-şi pună şosetele şi pantofii. Edmund şi Lucy vrură să-şi lase pantofii şi şosetele acolo şi să plece în picioarele goale, dar Susan le spuse că asta ar fi o nebunie.

– S-ar putea să nu-i mai găsim şi o s-avem nevoie de ei dacă mai sîntem aici diseară, cînd se răcoreşte.

După ce se încălţară, îşi continuară drumul pe plajă; aveau marea în stînga şi pădurea în dreapta. Nu se auzea nici un sunet, doar din cînd în cînd cîte un pescăruş rătăcit. Pădurea era atît de deasă, încît nu se vedea nimic printre copaci; şi nici nu se mişca nimic, nici o pasăre, nici măcar o insectă.

E plăcut să vezi scoici, alge, anemone-de-mare sau crabi micuţi în ochiurile de apă dintre pietre, dar te plictiseşti repede de toate acestea cînd ţi-e sete. Copiii, acum că ieşiseră din apa răcoroasă, începură să-şi simtă picioarele fierbinţi şi grele. Susan şi Lucy aveau de cărat şi pelerinele de ploaie. Edmund tocmai îşi pusese haina pe banca din gară înainte de a fi purtaţi de magie, aşa că el şi Peter duceau cu schimbul haina lui Peter.

După scurt timp, malul începu să cotească spre dreapta. După încă vreo jumătate de oră, cînd trecură de-o porţiune stîncoasă, acesta coti brusc. Acum aveau în spate acea parte a mării pe care o zăriseră cînd ieşiseră la început din pădure, iar în faţă, se zărea în depărtare un alt ţărm, acoperit de o pădure la fel de deasă ca aceea pe-al cărei mal mergeau acum.

– O fi o insulă sau putem să ajungem acolo mergînd mai departe pe mal? întrebă Lucy.

– Nu ştiu, îi răspunse Peter şi toţi se cufundară în tăcere.

Malul pe care mergeau se apropia tot mai tare de celălalt ţărm; de fiecare dată cînd treceau de cîte un promontoriu, copiii credeau că au să dea de locul unde se întîlnesc cele două maluri. Dar fură dezamăgiţi. Ajunseră la nişte stînci pe care trebuiră să se caţere şi de acolo putură vedea mai bine celălalt mal.

– Fir-ar să fie, făcu Edmund, n-are nici un rost! N-o să ajungem la pădurile de acolo niciodată. Sîntem pe o insulă!

Şi chiar aşa şi era. În clipa aceea, distanţa dintre ei şi celălalt mal era de numai treizeci sau patruzeci de metri. Mai încolo, malul pe care erau ei cotea din nou la dreapta şi văzură cum marea îi desparte de celălalt ţărm. Era clar că străbătuseră mai mult de jumătate din insulă.

– Uitaţi-vă! strigă deodată Lucy. Ce-i acolo?

Arătă spre ceva lung, argintiu, sub forma unui şarpe, undeva, pe plajă.

– O apă! O apă! strigară ceilalţi şi, deşi erau obosiţi, o luară pe dată la fugă în jos pe stînci şi apoi spre apa răcoroasă. Ştiau că apa e mai bună mai departe de plajă, aşa că se duseră drept spre locul de unde ieşea din pădure. Copacii erau la fel de deşi şi aici, dar apa îşi săpase o albie adîncă printre malurile înalte, acoperite de muşchi; dacă te aplecai puţin, puteai să mergi de-a lungul apei printr-un fel de tunel de

frunze. Se lăsară în genunchi în dreptul primului ochi de apă maroniu şi unduitor, şi băură cu sete; îşi răcoriră feţele şi apoi şi braţele în apă, pînă la cot.

– Ce-aţi zice de sandvişurile alea? întrebă Edmund.

– N-ar fi mai bine să le mai ţinem? întrebă Susan. S-ar putea să avem şi mai mare nevoie de ele mai tîrziu.

– Ce n-aş da ca acum, cînd nu ne mai e sete, spuse Lucy, să nu ne fie foame.

– Bine, dar ce ziceţi de sandvişuri? insistă Edmund. N-are rost să le păstrăm, au să se strice. Nu uitaţi că aici e mult mai cald decît în Anglia şi că deja le cărăm în buzunar de mai multe ore.

Aşa că scoaseră cele două pachete şi le împărţiră între ei patru; nu se săturară nici unul, dar oricum, era mai bine decît nimic. După care începură să facă planuri pentru masa următoare. Lucy voia să meargă pe malul mării să prindă creveţi, dar i se spuse că nu au plase. Edmund propuse să adune ouă de pescăruş de pe stînci, dar nu-şi amintiră să fi văzut vreun ou de pescăruş şi, chiar dacă ar fi găsit, oricum nu le-ar fi putut fierbe. Peter îşi spuse în sinea lui că în curînd au să fie bucuroşi să mănînce chiar şi ouă crude dacă nu dă norocul peste ei, dar nu consideră necesar să spună asta cu voce tare. Susan le reproşă că au mîncat sandvişurile atît de devreme. În acest moment, doi dintre ei se enervară. În cele din urmă, Edmund zise:

– Ştiţi ce, nu ne mai rămîne decît un singur lucru de făcut. Trebuie să explorăm pădurea. Pustnicii, cavalerii rătăcitori şi alţii de genul ăsta reuşesc să supravieţuiască întotdeauna atunci cînd sînt într-o pădure. Găsesc rădăcini şi fructe, şi fel de fel de lucruri.

– Ce fel de rădăcini? întrebă Susan.

– Eu am crezut întotdeauna că sînt rădăcini de copac, spuse Lucy.

– Haideţi, spuse Peter, Ed are dreptate. Şi trebuie să facem ceva. Oricum o să fie mai bine decît s-o luăm iar prin soare.

Aşa că se ridicară în picioare şi o porniră de-a lungul apei. Ceea ce fu destul de greu. Trebuiră să se aplece pe sub crengi sau să se cațere peste crengi, şi să meargă orbecăind printre rododendroni; li se rupseră hainele şi se udară la picioare. În continuare, nu se auzea nici un zgomot în afară de susurul apei şi a zgomotelor pe care le făceau ei. Începu să-i cuprindă oboseala cînd simțiră deodată un miros minunat, şi apoi zăriră, undeva sus, deasupra malului drept, o lumină colorată.

– Ia te uită! exclamă Lucy. Cred că-i un măr.

Şi chiar asta şi era. Urcară gîfîind pe malul abrupt, croindu-şi drum printre rugii de mure, pînă cînd ajunseră la un pom bătrîn, încărcat de mere mari, gălbui-aurii, netede şi zemoase.

– Ăsta nu e singurul pom de aici, spuse Edmund cu gura plină. Uitați-vă!

– Oh, sînt zeci de pomi, observă Susan, aruncînd cotorul primului măr pe care-l mîncase şi culegînd un al doilea. Cred că a fost o livadă cu mult, mult timp în urmă, înainte să se sălbăticească locul şi să crească pădurea din jur.

– Ceea ce înseamnă că asta era o insulă locuită, spuse Peter.

– Acolo ce mai e? întrebă Lucy, arătînd undeva în depărtare.

– Dumnezeule, e un zid! răspunse Peter. Un zid vechi de piatră.

Făcîndu-şi drum printre crengile încărcate, se duseră pînă la zid. Era foarte vechi, numai ruine, acoperit de muşchi şi plante agăţătoare, dar era mai înalt decît cel mai înalt dintre pomi. Cînd se apropiară destul de mult, observară o arcadă care se afla probabil pe locul unde fusese pe vremuri poarta; acum însă era blocată aproape complet de cel mai înalt dintre meri. Trebuiră să rupă cîteva crengi ca să poată trece; dincolo de pom, lumina deveni deodată mult mai puternică şi începură toţi să clipească. Se treziră într-un loc înconjurat de ziduri. Aici nu era nici un pom, doar iarbă şi margarete, iederă şi ziduri cenuşii. Era un loc luminos, ascuns, foarte liniştit, cu un aer trist; păşiră toţi patru în mijlocul lui, bucuroşi că-şi pot îndrepta spatele şi mişca braţele şi picioarele în voie.

2

Vechiul tezaur

– Aici nu a fost o grădină, observă Susan. A fost un castel, iar aici era probabil curtea.

– Da, ai dreptate, spuse Peter. Acolo sînt ruinele unui turn. Iar mai încolo era scara care ducea sus, pe ziduri. Şi uitaţi-vă la celelalte trepte – cele largi şi nu prea înalte – care duc spre intrare. Probabil că acolo era uşa ce da spre sala mare a castelului.

– Cu secole în urmă, după cum arată, spuse Edmund.

– Da, cu secole în urmă, fu de acord Peter. Mi-ar plăcea să ştiu cine a locuit în acest castel; şi cînd anume.

– Am un sentiment ciudat, spuse Lucy.

– Şi tu? o întrebă Peter, întorcîndu-se spre ea şi privind-o atent. Şi eu. E cel mai ciudat lucru care mi s-a întîmplat în ziua asta ciudată. Oare unde sîntem? Ce înseamnă toate astea?

Tot vorbind, traversaseră curtea şi intraseră pe uşa cealaltă în încăperea unde fusese odinioară sala mare. Dar şi aceasta arăta acum a curte, cu acoperişul de mult distrus; era tot un loc acoperit de iarbă şi margarete, numai că era mai îngust, iar zidurile, mai înalte. În capatul celălalt se zărea un fel de terasă, construită puţin mai sus decît restul.

– Oare chiar o fi fost sala mare a castelului? întrebă Susan. Ce-o fi locul ăla care seamănă cu o terasă?

– Proasto, spuse Peter (care devenise deodată neliniştit), nu vezi? Acolo era podiumul pe care se afla Masa cea Mare, la care stăteau Regele şi marii lorzi. Ce, ai uitat că am fost şi noi cîndva regi şi regine, şi am stat pe un podium chiar ca ăsta, în sala cea mare?

– În castelul nostru Cair Paravel, continuă Susan, cu o voce visătoare şi uşor tărăgănată, lîngă locul unde se varsă Marele Fluviu din Narnia în mare. Cum am putut uita?

– Acum îmi amintesc! exclamă Lucy. Ne-am putea imagina că sîntem în Cair Paravel. Încăperea asta trebuie să fi fost foarte asemănătoare cu sala în care se ţineau ospeţele.

– Da, numai că, din păcate, nu avem cu ce ne ospăta, spuse Edmund. E tîrziu. Uitaţi-vă la umbre! S-au lungit. Şi aţi observat că nu mai e la fel de cald?

– Dacă o să fim nevoiţi să stăm aici peste noapte, va trebui să facem un foc, spuse Peter. Am chibrituri. Haideţi să vedem dacă găsim nişte lemne uscate.

Îşi dădură seama cu toţii că are dreptate şi porniră la treabă. Livada prin care trecuseră nu era un loc bun pentru lemne de foc. Încercară în partea cealaltă a castelului, ieşind din sala mare printr-o uşiţă lăturalnică. Ajunseră într-un labirint de ridicături şi intrînduri care fuseseră probabil culoarele şi încăperile mai mici. Acum însă totul era acoperit de urzici şi trandafiri sălbatici. Dincolo de acest labirint, ajunseră la o spărtură mare în zidul castelului. Ieşiră şi dădură de o pădure cu copaci mai mari şi mai umbroşi, unde găsiră o grămadă de crengi uscate, beţe, vreascuri, frunze uscate şi conuri de brad. Făcură mai multe drumuri, pînă cînd adunară o grămadă suficient de mare pe podiumul din sală. La al cincilea drum, găsiră fîntîna, care era chiar în faţa sălii, ascunsă de buruieni, dar care, după ce făcură curat în jur, se dovedi a fi

curată, adîncă şi cu apă rece. Era înconjurată pe jumătate de resturile unei pardoseli din piatră. Fetele plecară să mai culeagă nişte mere, iar băieţii începură să aşeze lemnele pentru foc, sus pe podium, aproape de colţul unde se întîlneau cei doi pereţi, fiindcă acolo li se părea că este locul cel mai cald şi mai confortabil. Nu a fost uşor să aprindă focul. Trebuiră să strice o grămadă de chibrituri, dar, pînă la urmă, izbutiră.

Se aşezară apoi toţi patru cu spatele la zid şi cu faţa spre foc. Înfipseră cîte un băţ ascuţit în cîteva mere şi încercară să le coacă. Dar merele coapte nu prea sînt bune fără zahăr şi sînt prea fierbinţi să le mănînci cu mîna; dacă aştepţi, sînt prea reci şi nu mai

sînt bune. Aşa că fură nevoiţi să mănînce mere crude, ceea ce îi făcu să-şi dea seama că mîncarea de la internat nu era chiar atît de rea, la urma urmei.

– Nu m-aş supăra dacă mi-ar da cineva acum o felie de pîine cu margarină, spuse Edmund.

Dar începuse să-i cuprindă pe toţi dorinţa de aventură şi nici unul dintre ei nu îşi dorea prea tare să se întoarcă la şcoală.

La puţin timp după ce terminară de mîncat şi ultimul măr, Susan se duse la fîntînă să bea apă. Se întoarse cu ceva în mînă.

– Ia uitaţi-vă, spuse cu vocea aproape înecată de plîns, l-am găsit lîngă fîntînă.

I-l dădu lui Peter şi se aşeză pe jos. Copiilor li se păru că mai are puţin şi izbucneşte în lacrimi. Edmund şi Lucy se aplecară curioşi să vadă ce are Peter în mînă – un obiect micuţ, care strălucea în lumina focului.

– Ia te uită! exclamă Peter, dar glasul îi sună ciudat.

Le dădu obiectul celorlalţi copii.

Acum văzură cu toţii ce era: un cal de la un joc de şah, de dimensiuni obişnuite, dar neobişnuit de greu pentru că era făcut din aur; iar ochii erau două mici rubine, adică un ochi era din rubin; celălalt fusese scos.

– Hei! strigă Lucy. E exact ca piesele de şah cu care ne jucam cînd eram regi şi regine la Cair Paravel.

– Hai, Su, nu mai fi supărată! îi spuse Peter celeilalte surori.

– Nu pot să nu plîng, spuse Susan. Mi-a amintit de vremuri... oh, de vremuri atît de minunate! Şi mi-am amintit cum jucam şah cu faunii şi cu uriaşii cei buni, şi cum cîntau sirenele şi tritonii în mare, şi de calul meu frumos... şi... şi...

– Gata, spuse Peter cu glas schimbat, ar fi timpul să începem să ne punem mintea la treabă.

– În legătură cu ce? întrebă Edmund.

– Nu v-aţi dat seama nici unul dintre voi unde ne aflăm? îi întrebă Peter.

– Spune, spune tu! îi zise Lucy. Eu am de mai mult timp senzaţia că e ceva magic care pluteşte deasupra locului ăstuia.

– Spune, Peter! îl îndemnă şi Edmund. Te ascultăm.

– Ne aflăm pe ruinele castelului Cair Paravel, spuse băiatul.

– Bine, dar cum ţi-ai dat seama? îl întrerupse Edmund. Locul ăsta e o ruină de ani şi ani. Uită-te la copacii care cresc în dreptul porţilor! Uită-te la pietre! Oricine îşi dă seama că aici nu a mai locuit nimeni de sute de ani.

– Ştiu, spuse Peter. Tocmai asta-i problema. Dar hai să uităm de asta, deocamdată. Vreau să iau lucrurile pe rînd, unul cîte unul. Unu: sala asta are exact aceeaşi formă şi aceleaşi dimensiuni ca sala din Cair Paravel. Imaginaţi-vă un acoperiş deasupra şi o pardoseală colorată în locul ierbii, tapiserii pe pereţi şi o să aveţi în faţa ochilor sala noastră de ospeţe.

Nimeni nu spuse nimic.

– Doi: fîntîna castelului se află exact în locul unde era fîntîna noastră, continuă Peter, puţin la sud de sala mare. Şi are exact aceeaşi formă şi aceeaşi mărime.

Nici de data asta nu-i răspunse nimeni.

– Trei: Susan tocmai a găsit un cal de la jocul nostru de şah – sau ceva care seamănă cu unul de-ai noştri ca două picături de apă.

Nici un comentariu.

– Patru: nu mai ţineţi minte, era chiar în ziua dinaintea venirii ambasadorilor regelui din Calormen, nu mai ţineţi minte că am plantat livada în faţa porţii din partea de nord a castelului? Cel mai măreţ dintre spiritele pădurii, însăşi Pomona, a venit să o binecuvînteze. Au săpat cîrtiţele acelea drăguţe şi cumsecade. Cum de-aţi putut-o uita pe Mănuşi-de-Nufăr, cîrtiţa şefă, care, sprijinindu-se în lopată, a spus: „Credeţi-mă, Maiestate, într-o bună zi vă veţi bucura de pomii ăştia"? Şi a avut dreptate.

– Îmi amintesc! Îmi amintesc! strigă Lucy, bătînd din palme.

– Dar, Peter, începu Edmund, ceva nu e în regulă. În primul rînd, nu am plantat livada chiar în dreptul porţii. Doar nu eram aşa de proşti!

– Sigur că nu, răspunse Peter. Dar de atunci s-a întins pînă în dreptul porţii.

– Şi mai e ceva, spuse Edmund, Cair Paravel nu era pe o insulă.

– Da, m-am gîndit şi eu la asta. Dar era pe o, cum îi spune, o peninsulă. Aproape un fel de insulă. Poate că de pe vremea noastră pînă acum a devenit insulă. O fi săpat cineva un canal.

– Stai puţin! spuse Edmund. De ce spui *de pe vremea noastră?* N-a trecut decît un an de cînd ne-am întors din Narnia. Şi vrei să spui că într-un singur an castelul s-a transformat în ruine, că au crescut păduri şi că pomii pe care i-am plantat chiar noi s-au transformat într-o livadă mare şi străveche, şi altele de felul ăsta? E imposibil.

– Mai e ceva, adăugă Lucy. Dacă sîntem în Cair Paravel, atunci trebuie să fie o uşă în capătul ăsta al podiumului. De fapt, ar trebui să fie chiar în spatele nostru. Ştiţi voi, uşa care ducea la vistieria de jos.

– Cred că *nu* e nici o uşă, spuse Peter, ridicîndu-se în picioare.

Peretele din spatele lor era acoperit de iederă.

– O să vedem imediat, spuse Edmund.

Luă unul din beţele pe care le aveau puse deoparte pentru foc şi începu să lovească în peretele acoperit de iederă. La început, se auzi clar cum bâtul lovea în piatră. După care, deodată, se auzi un sunet diferit, înfundat, ca acela făcut de un obiect care loveşte în lemn.

– Dumnezeule! exclamă Edmund.

– Trebuie să dăm iedera la o parte, spuse Peter.

– Haideţi s-o lăsăm aşa cum este, zise Susan. Putem încerca mîine dimineaţă. Dacă tot trebuie să ne petrecem noaptea aici, nu vreau să am în spate o uşă deschisă şi o gaură mare şi neagră de unde poate ieşi orice, pe lîngă curent şi umezeală. În curînd o să se întunece.

– Susan, cum poţi spune aşa ceva? o întrebă Lucy cu o privire plină de reproş.

Dar băieţii erau prea agitaţi şi nu luară în seamă sfatul lui Susan. Îndepărtară iedera cu mîinile şi cu briceagul lui Peter pînă cînd îl rupseră. După care luară briceagul lui Edmund. În scurt timp, locul unde stătuseră fu acoperit de iederă. Şi, în cele din urmă, găsiră uşa.

– E încuiată, firește, spuse Peter.

– Dar lemnul e putred, observă Edmund. Putem s-o spargem cît ai zice peşte. O să avem şi lemne pentru foc. Hai!

Dură mai mult decît se aşteptaseră şi, înainte de a termina, în sala cea mare se făcuse deja întuneric; zăriră primele stele pe cer. Susan nu fu singura pe care o trecu un fior cînd băieţii se cocoţară pe grămada de lemn spart, curăţindu-se pe mîini şi privind în deschizătura întunecoasă pe care o făcuseră.

– Acum avem nevoie de o torţă, zise Peter.

– *La ce bun?* întrebă Susan. Şi, cum spunea şi Edmund...

– M-am răzgîndit, o întrerupse acesta. Tot nu înţeleg, dar putem rezolva asta mai tîrziu. Vii, Peter?

– Trebuie, spuse Peter. Hai, Susan, nu mai fi aşa supărată! N-are nici un rost să ne mai purtăm ca nişte copii, acum că sîntem iar în Narnia. Aici eşti regină. Şi oricum, cine ar putea dormi cu un mister ca ăsta lăsat nerezolvat?

Încercară să folosească beţele mai lungi în chip de torţe, dar nu reuşiră. Dacă le ţineai cu capătul aprins în sus, se stingeau, iar dacă le ţineai invers, te ardeau la mînă şi-ţi venea tot fumul în ochi. În cele din urmă, fură nevoiţi să folosească lanterna lui Edmund. Din fericire, o primise cadou de ziua lui cu doar o săptămînă în urmă, aşa că bateria era aproape nouă. O luă

el înainte, cu lanterna. În spatele lui veneau Lucy, Susan şi, ultimul, Peter, care încheia coloana.

– Am ajuns în capul scărilor, le spuse Edmund.

– Numără treptele, îi zise Peter.

– Una, două, trei, numără Edmund, coborînd cu grijă, şi tot aşa pînă la şaisprezece. Am ajuns! strigă el de jos.

– Înseamnă că e cu adevărat Cair Paravel, spuse Lucy. Erau şaisprezece trepte.

Nimeni nu mai spuse nimic pînă cînd nu ajunseră toţi patru jos. Edmund aprinse lanterna şi se uitară de jur împrejur.

– Ooooo! făcură toţi într-un glas.

Fiindcă acum îşi dădură seama cu toţii că se află cu adevărat în vechea trezorerie a castelului Cair Paravel din Narnia, unde domniseră ei odinioară. În mijloc era un fel de alee (ca într-o seră) şi, de o parte şi de alta, la distanţe egale, erau armuri, ca nişte cavaleri care apărau comorile. Între armuri, de fiecare parte a aleii, erau rafturi acoperite cu obiecte preţioase – lănţişoare, brăţări, inele, boluri şi pahare de aur, colţi de fildeş, broşe, coroane şi lanţuri mari de aur, grămezi de pietre preţioase, puse toate grămadă, de parcă ar fi fost cartofi sau bile de plastic: diamante, rubine de tot felul, smaralde, topaz şi ametist. Sub rafturi erau cufere mari din lemn de stejar, întărite cu bare de fier şi încuiate cu lacăte grele. Era tare frig şi atît de linişte, încît îşi puteau auzi propria respiraţie, iar comorile erau atît de acoperite de praf încît, dacă nu şi-ar fi dat seama unde se află şi dacă nu şi-ar fi amintit despre mai toate lucrurile, nici nu ar fi observat că toate acelea sînt comori. Locul avea un aer trist şi cam înspăimîntător, fiindcă totul părea uitat în timp. Aşa că nimeni nu spuse nimic preţ de un minut.

După care, firește, începură să umble prin tot locul şi să ia diverse obiecte să se uite la ele. Era ca o întîlnire cu niște vechi prieteni. Dacă aţi fi fost acolo, i-aţi fi auzit spunînd lucruri ca: „Ia te uită! Inelele de la încoronare. Vă mai amintiţi cînd le-am purtat prima oară? Uite, broşa pe care credeam toţi că am pierdut-o. Hei, aia nu e armura pe care ai purtat-o la marele turnir din Insulele Îndepărtate? Îţi aminteşti cînd mi-a făcut piticul asta? Mai ţii minte cînd ai băut din cornul de acolo? Îţi aminteşti? Îţi aminteşti?"

– Fiţi atenţi, le spuse Edmund dintr-odată. Trebuie să avem grijă de baterii. Dumnezeu ştie de cîte ori o să mai avem nevoie de lanternă. N-ar fi mai bine să luăm ce vrem de aici şi să ieşim?

– Trebuie să ne luăm darurile, spuse Peter.

Cu mult ţimp în urmă, în Narnia, el şi Susan, şi Lucy primiseră cîteva cadouri la care ţineau mai mult decît la întreg regatul. Edmund nu primise nimic, fiindcă nu fusese cu ei. (Dar numai din vina lui. Puteţi citi despre asta într-o altă carte.)

Fură de acord cu Peter şi se duseră pînă la peretele din capătul opus al încăperii, unde erau agăţate cadourile. Al lui Lucy era cel mai mic dintre toate, era o sticluţă. Dar era din diamant, nu din sticlă, şi mai era încă pe jumătate plină cu licoarea fermecată care putea vindeca orice rană şi orice boală. Lucy îşi luă

cadoul de pe perete, în tăcere, cu un aer solemn. Îşi puse cureaua peste umăr şi atinse încă o dată sticla, care îi atîrna acum într-o parte, ca în vremurile bune. Susan primise un arc cu săgeţi şi un corn. Arcul mai era acolo, la fel şi tolba din fildeş, plină cu săgeţi cu pene, dar...

– Susan, o întrebă Lucy, unde e cornul?

– Fir-ar să fie! făcu Susan după ce se gîndi o clipă. Ştiu. L-am luat cu mine în ultima zi, cînd ne-am dus să vînăm Cerbul Alb. Probabil că l-am pierdut cînd ne-am întors dincolo, în Anglia vreau să spun.

Edmund fluieră. Dureroasă pierdere; fiindcă era vorba de-un corn fermecat şi, oriunde ai fi suflat în el, oricînd, îţi venea cineva în ajutor.

– Exact genul de lucru de care ai nevoie într-un loc ca ăsta, spuse Edmund.

– Nu-i nimic, spuse Susan. Mai am arcul.

Şi îl luă de pe perete.

– Nu s-a rupt coarda, Su? o întrebă Peter.

Dar, poate datorită magiei care plutea în aerul încăperii sau poate nu, arcul era încă bun. Susan se pricepea la tras cu arcul şi la înot. Într-o clipă, întinse arcul şi ciupi uşor coarda. Aceasta vibră. Se auzi un zbîrnîit slab care vibră în întreaga încăpere. Şi sunetul acesta, mai mult decît orice altceva din ce li se întîmplase pînă atunci, le aminti copiilor de zilele de

odinioară. Şi toate bătăliile, şi vînătorile, şi ospeţele le reveniră în minte.

După care Susan coborî arcul şi-şi puse tolba pe umăr.

Veni şi rîndul lui Peter să-şi ia darul: scutul pe care era un leu mare şi roşu, şi sabia de rege. Suflă, apoi le lovi de podea, să le cureţe de praf. Îşi puse scutul pe braţ şi-şi agăţă spada la şold. La început, se temuse că a ruginit şi că nu se poate scoate din teacă. Dar nu ruginise. O scoase dintr-o singură mişcare şi o ridică în aer, unde străluci în lumina lanternei.

– E sabia mea, Rhindon, spuse. Cu ea am omorît lupul.

Glasul lui răsuna altfel acum, şi ceilalţi simţiră că redevenise cu adevărat Regele Peter Magnificul. Apoi, după un scurt răstimp, îşi amintiră că trebuie să economisească bateria.

Urcară pe scară, făcură un foc bun şi se culcară ghemuiţi, unul lîngă altul, ca să-şi ţină de cald. Pămîntul era tare şi incomod, dar pînă la urmă adormiră.

3

Piticul

Cînd dormi sub cerul liber, cel mai rău este că te trezeşti îngrozitor de devreme. Şi cînd te trezeşti, trebuie să te scoli imediat din pricina pămîntului care este tare şi incomod. Iar dacă nu ai la micul dejun nimic altceva în afară de mere şi dacă ai avut tot numai mere şi la masa de seară, e şi mai rău. Cînd Lucy spusese – şi pe bună dreptate – că e o dimineaţă minunată, fu clar pentru toţi că nici nu mai era nimic altceva plăcut de spus. Edmund spuse în vorbe ceea ce gîndeau cu toţii:

– Trebuie să plecăm de pe insula asta neapărat.

După ce băură apă din fîntînă şi după ce se spălară pe faţă, coborîră de-a lungul rîului pînă pe plajă, unde priviră cu atenţie porţiunea îngustă de mare ce-i despărţea de restul uscatului.

– Va trebui să înotăm, spuse Edmund.

– Pentru Su asta nu va fi o problemă, zise Peter (Susan cîştigase premii pentru înot la şcoală.) Dar nu ştiu ce vom face noi.

Prin „noi" se referise, de fapt, la Edmund, care nu putea încă face două lungimi de bazin la şcoală, şi la Lucy, care nu ştia să înoate aproape deloc.

– Şi oricum, pot fi curenţi, zise Susan. Tata spune că nu e bine să înoţi niciodată într-un loc necunoscut.

– Peter, spuse Lucy, stai puţin! Ştiu că habar n-am să înot acasă, în Anglia vreau să spun. Dar nu ştiam toţi să înotăm odinioară – dacă a existat odinioară – cînd eram regi şi regine în Narnia? Atunci ştiam şi să călărim, şi multe alte lucruri. Nu crezi că...?

– Ei, dar atunci eram oameni mari cum s-ar zice, făcu Peter. Am fost regi şi regine multă vreme, şi am avut timp să învăţăm o groază de lucruri. Acum avem vîrsta noastră adevărată.

– Oh! exclamă Edmund pe un ton care-i făcu pe toţi să tacă şi să-l asculte. Acum am înţeles totul.

– Ce-ai înţeles? îl întrebă Peter.

– Cum ce? Totul, răspunse Edmund. Mai ţineţi minte, ieri-seară ne tot întrebam cum se face că, deşi noi am plecat din Narnia doar de un an, totul arată de parcă ar fi fost locuită acum sute de ani. Nu înţelegeţi? Nu vă amintiţi că şi atunci cînd ne-am întors prin uşa de la şifonier a fost ca şi cînd nu am fi fost plecaţi niciodată?

– Continuă, spuse Susan. Cred că încep să înţeleg.

– Asta înseamnă, continuă Edmund, că, odată ce te găseşti în Narnia, nu îţi poţi da seama de cum se scurge timpul aici. E posibil ca în Narnia să fi trecut sute de ani, în timp ce pentru noi, în Anglia, nu a trecut decît un singur an.

– Extraordinar, Ed! exclamă Peter. Cred că asta e. Ceea ce înseamnă că noi am trăit cu adevărat acum sute de ani în Cair Paravel. Iar acum ne-am întors în Narnia de parc-am fi cruciaţi sau anglo-saxoni, sau bretoni care s-ar întoarce în Anglia zilelor noastre?

– Ce bucuroşi au să fie să ne vadă... începu Lucy, dar chiar în aceeaşi clipă, altcineva spuse:

– Psst!

Sau:

– Uitaţi-vă!

Se întîmpla ceva.

Nu departe de ei, undeva în dreapta, se zărea un loc împădurit şi erau siguri că dincolo de pădure se

găseşte locul de unde izvorăşte rîul. Lîngă mal, cam în dreptul pădurii, apăru o barcă. Continuă să meargă, apropiindu-se de copii. Erau doi bărbaţi, unul vîslea, iar celălalt ţinea în braţe un pachet care se tot mişca şi se tot zbătea de parcă ar fi fost viu. Cei doi păreau a fi soldaţi. Purtau coifuri metalice pe cap şi cămăşi de zale. Erau bărboşi, cu chipuri aspre. Copiii se retraseră de pe plajă în pădure, de unde urmăreau totul nemişcaţi.

– Aici e bine, spuse soldatul care ţinea pachetul cînd barca ajunse cam în dreptul copiilor.

– Ce-ar fi să-i legăm o piatră de-un picior, caporale? întrebă celălalt soldat, sprijinindu-se în vîsle.

– La naiba! urlă celălalt. Nu e nevoie şi nici n-am adus vreo piatră cu noi. O să se înece şi fără piatră, i-am legat bine funiile.

Şi, spunînd acestea, se ridică în picioare cu tot cu pachet. Peter îşi putu da seama că era într-adevăr ceva viu, era un pitic legat fedeleş de mîini şi de picioare, şi care se zbătea de mama focului. În clipa următoare, auzi un zbîrnîit chiar lîngă urechea lui şi, în aceeaşi clipă, soldatul îşi ridică braţele în aer, îl scăpă pe pitic în barcă şi căzu în apă. O porni spre mal, iar Peter observă că săgeata lui Susan îl nimerise drept în coif. Se întoarse şi văzu că fata e palidă; dar îşi pregătea a doua săgeată. Numai că nu a fost nevoie s-o folosească. Văzîndu-şi prietenul căzînd, celălalt soldat sări cu un urlet în apă şi o porni şi el spre pădurea de pe ţărm, unde se făcu nevăzut.

– Repede! Pînă nu porneşte în larg! strigă Peter.

Apoi el şi Susan, aşa îmbrăcaţi cum erau, săriră în apă şi, înainte ca apa să le ajungă în dreptul umerilor, se apucară cu mîinile de barcă. În numai cîteva secunde, o aduseră la mal şi-l scoaseră pe pitic; Edmund începu repede să-i taie frînghiile cu briceagul. (Sabia lui Peter era mai ascuţită, dar nu prea poţi folosi o sabie în asemenea situaţii, fiindcă nu o poţi apuca decît de mîner.) Cînd piticul fu, în cele din urmă, dezlegat, se ridică în capul oaselor, se frecă pe braţe şi pe picioare, şi exclamă:

– Orice-ar spune ei, nu păreţi *a fi* stafii!

Ca majoritatea piticilor, era mic şi îndesat şi avea pieptul lat. Dacă ar fi stat în picioare, ar fi fost înalt cam de un metru; avea o barbă imensă şi perciuni din păr roşcat şi aspru, care-i acopereau aproape toată faţa, lăsînd să i se vadă numai nasul coroiat şi ochii negri, sclipitori.

– Oricum, continuă, stafii sau nu, mi-aţi salvat viaţa, şi vă sînt recunoscător.

– Da' de ce crezi c-am fi stafii? îl întrebă Lucy.

– Mi s-a spus de cînd mă ştiu, începu piticul, că în pădurea de aici sînt tot atîtea stafii cîţi copaci. Aşa se spune. De asta cînd vor să scape de cineva îl aduc de obicei aici (aşa cum au încercat şi cu mine) şi spun că îl dau stafiilor. Da' eu m-am întrebat mereu dacă nu cumva îi îneacă de fapt sau dacă nu le taie gîtul. N-am prea crezut niciodată în stafii. Dar laşii ăia, pe care tocmai i-aţi omorît, credeau. Le era lor mai frică să mă aducă să mor aici decît mi-era mie.

– Aha, făcu Susan. Deci, de-asta au fugit amîndoi.

– Hei! Cum adică? întrebă piticul.

– Au fugit, îi explică Edmund. Pe ţărm.

– N-am tras în ei ca să-i omor, îi spuse Susan.

N-ar fi vrut să creadă cineva că ratase ţinta de la o depărtare atît de mică.

– Hm, făcu piticul. Asta nu-i prea bine. S-ar putea să aveţi necazuri. Da' poate au să-şi ţină gura de frică.

– De ce voiau să te înece? îl întrebă Peter.

– Sînt un criminal periculos, de-asta, răspunse piticul cu glas vesel. Dar asta e o poveste de demult. Între timp, poate mă întrebaţi dacă nu vreau să mănînc ceva? N-aveţi idee ce foame mi se face cînd sînt dus la execuţie.

– N-avem decît mere, spuse Lucy cu tristeţe în glas.

– Mai bine decît nimic, dar nu la fel de bune ca nişte peşte proaspăt, zise piticul. Se pare că va trebui să vă invit eu pe voi la micul-dejun. Am văzut nişte unelte de pescuit în barcă. Şi oricum, trebuie să ducem barca pe partea cealaltă a insulei, să n-o vadă careva de pe ţărm.

– Ar fi trebuit să mă gîndesc şi eu la asta, spuse Peter.

Cei patru copii împreună cu piticul se duseră la mal, împinseră cu greu barca şi urcară în ea. Piticul preluă pe dată conducerea. Vîslele erau prea mari pentru el, aşa că Peter trecu la vîsle, iar piticul cîrmi barca spre nord de-a lungul canalului şi mai apoi spre est, să ocolească insula. De aici copiii putură vedea rîul şi toate golfuleţele şi promontoriile de dincolo de fluviu. Avură impresia că pot recunoaşte anumite porţiuni, dar pădurea, care crescuse de pe vremea lor, făcea ca totul să arate altfel.

Cînd ajunseră în largul mării, de partea cealaltă a insulei, piticul începu să pescuiască. Prinseră o grămadă de peşti minunaţi, în culorile curcubeului, din care mîncaseră pe vremea cînd erau la Cair

Paravel. După ce pescuiră îndeajuns, lăsară barca într-un golf micuţ şi o legară de un copac. Piticul, care era o persoană foarte pricepută (adevărul e că, deşi există şi pitici răi, n-am auzit niciodată de pitici proşti), curăţă peştii, îi spălă şi apoi spuse:

– Acum ne trebuie lemne de foc.

– Avem la castel, spuse Edmund.

Piticul fluieră.

– La naiba! făcu. Deci, chiar există un castel, nu?

– E numai ruina unui castel, îi răspunse Lucy.

Piticul se uită pe rînd la ei cu o privire ciudată.

– Da' voi cine...? începu, dar apoi se opri. Nu contează, continuă. Mai întîi să mîncăm. Un singur lucru vreau să ştiu. Puteţi jura cu mîna pe inimă că sînt viu? Sînteţi siguri că nu am fost înecat şi că nu sîntem cu toţii nişte stafii?

După ce-l asigurară că e viu, începură să se întrebe cum au să care peştii. Nu aveau cu ce să-i lege şi nici n-aveau vreun coş. Fură nevoiţi să folosească pălăria lui Edmund pînă la urmă, pentru că nimeni altcineva nu avea pălărie. Noroc că-i era o foame de lup, altfel, ar fi făcut mare caz.

La început, piticul nu se simţi prea în largul lui în castel. Se tot uita în toate părţile, adulmecînd şi pufnind:

– Hm! Pare bîntuit. Miroase a stafii.

Dar, după ce aprinseră focul, se mai liniști și începu să le arate cum să frigă peștele pe jar. E destul de complicat să mănînci pește fierbinte fără furculiță, cu un singur briceag la cinci persoane, așa că, înainte de terminarea mesei, aveau multe degete fripte; dar, cum se făcuse ora nouă, iar ei se sculaseră de la cinci, nimănui nu-i păsa prea tare de arsuri, cum v-ați fi așteptat. După ce băură apă din fîntînă și mîncară și cîte un măr, piticul scoase o pipă mare cît brațul lui, o umplu, o aprinse, suflă în ea, ridicînd un nor de fum, și spuse:

– Ei, și-acum...

– Întîi ne spui tu povestea ta, zise Peter. Apoi ți-o spunem și noi pe a noastră.

– Bine, spuse piticul. De vreme ce mi-ați salvat viața, e corect să facem cum vreți voi. Dar nici nu știu cu ce să încep. Întîi și-ntîi, sînt un sol al Regelui Caspian.

– Al cui? întrebară toți într-un glas.

– Caspian al Zecelea, Regele Narniei, lungă fie-i domnia! le răspunse piticul. Adică, ar trebui să fie Regele Narniei și să sperăm că va fi. În prezent e numai Regele nostru, al Vechilor Narnieni.

– Ce vrei să spui prin *Vechii* Narnieni? întrebă Lucy.

– Adică noi, răspunse piticul. Sîntem un fel de rebeli, cred.

– Înţeleg, spuse Peter, iar Caspian este Şeful Vechilor Narnieni.

– Da, într-un fel, spuse piticul, scărpinîndu-se în cap. Dar, de fapt, el este un Narnian Nou, un Telmarinian, dacă mă înţelegeţi.

– Eu nu înţeleg, zise Edmund.

– E mai complicat decît Războiul celor Două Roze, spuse şi Lucy.

– Vai de mine, făcu piticul, nu prea mă descurc. Staţi puţin, cred că trebuie să iau totul de la început. O să vă povestesc atunci cum a crescut Caspian la curtea unchiului său şi cum de este acum de partea noastră. Dar va fi o poveste lungă.

– Cu atît mai bine, spuse Lucy. Ne plac poveştile.

Aşa că piticul începu să-şi depene povestea. Eu n-o să v-o redau aici în cuvintele lui, cu toate întrebările pe care i le-au pus copiii, întrerupîndu-l, fiindcă ar dura prea mult şi ar fi prea încurcat totul; şi oricum, unele lucruri copiii nu le-au aflat decît mai tîrziu. Pe scurt, povestea, aşa cum au aflat-o ei în cele din urmă, a fost următoarea.

4

Piticul le spune povestea prinţului Caspian

Prinţul Caspian trăia într-un castel măreţ din inima Narniei, împreună cu unchiul său Miraz, Regele Narniei, şi cu mătuşa sa, care avea părul roşcat şi pe care o chema Regina Prunaprismia. Părinţii lui muriseră; Caspian ţinea cel mai mult la doica lui şi, deşi avea (ca orice prinţ) jucării, care puteau face fel de fel de lucruri, doar că nu puteau vorbi, cel mai mult îi plăcea cînd se făcea seară şi cînd jucăriile erau puse la loc în dulapuri, după care, timp de o oră, doica îi spunea poveşti.

Nu era prea apropiat de unchiul şi de mătuşa lui, dar, cam de două ori pe săptămînă, unchiul îl chema la el şi se plimbau împreună pe terasa din partea de sud a castelului timp de jumătate de oră. Într-o zi, pe cînd se plimbau, Regele îi spuse:

– Băiete, a sosit vremea să înveţi să călăreşti şi să mînuieşti spada. Ştii că mătuşa ta şi cu mine nu avem copii, aşa că este posibil să ajungi rege cînd eu n-o să mai fiu. Ce zici, ţi-ar plăcea?

– Nu ştiu, unchiule, îi răspunse Caspian.

– Nu ştii? întrebă Miraz. Nu cred că îşi poate dori cineva mai mult decît asta.

– Cu toate acestea, eu îmi doresc *altceva,* spuse Caspian.

– Ce-ţi doreşti? întrebă Regele.

– Mi-ar fi plăcut să trăiesc în vremurile de odinioară, spuse Caspian. (Era un băieţel tare mic pe atunci.)

Regele Miraz, care pînă acum îi vorbise pe tonul acela plicticos pe care-l au unii oameni mari cînd nu prea îi interesează ce ai de spus, îl privi deodată cu interes.

– Cum? Ce-ai spus? întrebă. La ce vremuri de odinioară te referi?

– Cum, nu ştii, unchiule? întrebă Caspian. Cînd totul era altfel. Cînd toate animalele puteau să

vorbească şi cînd erau oameni drăguţi care locuiau în ape şi în păduri. Li se spunea naiade şi driade. Existau şi pitici. Şi erau fauni micuţi în toate pădurile. Aveau picioare de ţap. Şi...

– Astea sînt poveşti de adormit copiii, spuse Regele cu severitate în glas. Numai pentru copiii mici, mă auzi? Eşti prea mare pentru prostii din astea. La vîrsta ta ar trebui să te gîndeşti la bătălii şi la aventuri, nu la basme.

– Bine, dar şi atunci *existau* bătălii şi aventuri, spuse Caspian. Aventuri minunate. A fost odată o Vrăjitoare Albă care s-a declarat regina întregii ţări. Şi a făcut în aşa fel încît era mereu iarnă. Au venit apoi doi băieţi şi două fete care au ucis-o pe Vrăjitoare; îi chema Peter, Susan, Edmund şi Lucy. Şi au domnit multă vreme şi toată lumea trăia bine, şi toate acestea datorită lui Aslan...

– Ăsta cine mai e? întrebă Miraz.

Dacă prinţul ar fi fost un pic mai mare, şi-ar fi dat seama din tonul vocii unchiului său că ar fi mai bine să tacă. Dar el continuă:

– Cum, nu ştii? întrebă. Aslan este Leul care vine de peste mare.

– Cine ţi-a spus toate prostiile astea? întrebă Regele mînios.

Caspian se sperie şi nu-i răspunse.

– Alteţă, spuse Regele Miraz, dîndu-i drumul la mîna de care-l ţinuse pînă atunci, insist să mi se răspundă. Uită-te la mine! Cine ţi-a spus toate minciunile astea?

– Dd...doica, se bîlbîi Caspian şi izbucni în plîns.

– Potoleşte-te, îi spuse unchiul, apucîndu-l de umeri şi zgîlţîindu-l. Gata! Şi să nu te mai prind niciodată că vorbeşti sau că te *gîndeşti* la poveştile astea prosteşti. Regii şi reginele astea nu au existat niciodată. Cum să fie doi regi în acelaşi timp? Şi nu există nici un Aslan. Şi nu există lei. Iar animalele nu au putut vorbi niciodată. Mă auzi?

– Da, unchiule, suspină Caspian.

– Bine, atunci am încheiat discuţia, spuse Regele.

După care îl chemă pe unul dintre servitorii care stăteau în celălalt capăt al terasei şi îi spuse cu răceală în glas:

– Condu-o pe Alteţa Sa în apartamentele sale şi trimite-o pe doica Alteţei Sale la mine IMEDIAT!

A doua zi, Caspian află ce lucru groaznic făcuse; doica fusese alungată fără ca măcar să-şi poată lua la revedere de la el, iar lui i se spuse că va avea un tutore.

Lui Caspian îi era tare dor de doică şi vărsă multe lacrimi. Şi, fiindcă era trist, se gîndea şi mai mult la poveştile despre Narnia. Visa pitici şi driade în fiecare

noapte şi încerca să-i facă pe cîinii şi pe pisicile din castel să-i vorbească. Dar cîinii dădeau din coadă, iar pisicile torceau.

Caspian era sigur că n-o să-i placă de noul tutore, dar, după vreo săptămînă, cînd îl văzu, îşi dădu seama că e o persoană de care nu se poate să nu-ţi placă. Era cel mai scund şi cel mai gras om pe care îl văzuse vreodată. Avea o barbă lungă şi albă care îi ajungea pînă în brîu, iar faţa urîtă, stacojie şi brăzdată de zbîrcituri, avea un aer foarte înţelept şi cumsecade. Vocea îi era serioasă, iar ochii îi erau atît de veseli încît, înainte de a-l cunoaşte mai bine, nu puteai spune cînd vorbeşte serios şi cînd glumeşte. Îl chema doctorul Cornelius.

Dintre toate orele pe care le făcea cu doctorul Cornelius lui Caspian îi plăceau cel mai mult cele de istorie. Pînă acum, în afară de poveştile doicii, nu

ştiuse nimic despre istoria Narniei; află cu mirare că familia regală venise de curînd în ţară.

– Strămoşul Alteţei Voastre, Caspian Întîiul, îi spuse doctorul Cornelius, a fost primul care a cucerit Narnia, ţinutul devenind astfel regatul său. El este cel care a adus poporul vostru în această ţară. Familia voastră nu este originară din Narnia. Sînteţi toţi Telmarinieni – aţi venit din Telmar, de dincolo de Munţii de Vest. De aceea i se spune Caspian Întîiul şi Caspian Cuceritorul.

– Doctore, se rugă de el Caspian într-o zi, spune-mi cine trăia în Narnia înainte să venim aici din Telmar?

– Înainte de a veni aici Telmarinienii, nu trăiau oameni în Narnia – sau trăiau foarte puţini, îi răspunse doctorul Cornelius.

– Atunci, ce au cucerit stră-strămoşii mei?

– *Pe cine*, nu *ce*, Alteţă, îl corectă doctorul Cornelius. Cred că e timpul să trecem la gramatică.

– Te rog, nu încă, spuse Caspian. N-a fost nici o bătălie? De ce strămoşului meu i se spune Caspian Cuceritorul, dacă nu s-a luptat cu nimeni?

– Am spus că erau foarte puţini *oameni* în Narnia, zise doctorul, privindu-l ciudat pe băieţel prin ochelarii lui mari.

O clipă, Caspian nu înțelese. Apoi inima începu să-i bată mai tare.

– Vrei să spui, întrebă cu sufletul la gură, că erau alte lucruri? Vrei să spui că era ca în povești? Erau...?

– Psst! făcu doctorul Cornelius, apropiindu-și capul de cel al lui Caspian. Nu mai spuneți nici un cuvînt. Nu știți că doica dumneavoastră a fost gonită fiindcă v-a spus despre Vechea Narnie? Regelui nu-i place. Dacă ar afla că vă spun secrete, ar pune să fiți biciuit și mie să mi se taie capul.

– Da' de ce? întrebă Caspian.

– Acum e timpul să ne apucăm de gramatică, spuse doctorul Cornelius cu voce tare. Vă rog frumos, Alteță, să deschideți Pulverulentus Siccus la pagina patru din *Grădina gramaticii sau Arborele Morfologiei*.

După care au studiat numai substantive şi verbe pînă la amiază, dar nu cred că prinţul a învăţat prea mult. Era prea emoţionat. Era sigur că doctorul Cornelius nu i-ar fi spus ce-i spusese dacă, mai devreme sau mai tîrziu, n-ar fi avut de gînd să-i spună mai mult.

Şi chiar aşa s-a şi întîmplat. Cîteva zile mai tîrziu, tutorele îi spuse:

– Diseară o să facem o lecţie de astronomie. La miezul nopţii, două planete nobile, Tarva şi Alambil, vor trece la numai un grad una de cealaltă. Un asemenea fenomen nu a mai avut loc de două sute de ani, iar Alteţa voastră nu va mai avea ocazia să vadă aşa ceva în timpul vieţii. Ar fi bine să vă culcaţi mai devreme ca de-obicei. O să vin să vă trezesc puţin înainte de ora conjuncţiei.

Faptul nu părea să aibă nici o legătură cu Vechea Narnie, despre care ar fi vrut de fapt Caspian să afle. Dar oricînd e interesant să te trezeşti la miezul nopţii, aşa că fu destul de mulţumit. Cînd se duse la culcare în seara aceea, crezu la început că n-o să poată adormi; dar curînd îl prinse somnul şi, cînd simţi cum îl zgîlţîie cineva, avu senzaţia că nu dormise decît vreo cîteva minute.

Se ridică în capul oaselor şi văzu camera inundată de lumina lunii. Doctorul Cornelius, îmbrăcat cu o

mantie cu glugă şi cu o lămpiţă în mînă, stătea la marginea patului. Caspian îşi aminti imediat ce urmau să facă. Se sculă şi se îmbrăcă. Deşi era o noapte de vară, îi era mai frig decît se aşteptase şi fu bucuros cînd doctorul îi dădu şi lui o mantie cu glugă, ca a lui, şi o pereche de coturni moi şi călduroşi. O clipă mai tîrziu, camuflaţi, încît cu greu ar fi putut fi văzuţi pe coridoarele întunecoase, şi încălţaţi cu coturni care aproape că nu făceau nici un zgomot, profesor şi elev ieşiră din cameră.

Caspian îl urmă pe doctor prin multe culoare şi pe multe scări pînă cînd, în cele din urmă, ajunseră la o uşiţă dintr-un turn şi ieşiră pe acoperiş. Pe o parte erau creneluri, iar pe partea cealaltă, un acoperiş foarte înclinat; jos, grădinile castelului, întunecoase şi pline de umbre; sus, stelele şi luna. Curînd, ajunseră la o altă uşă, care dădea în marele turn central al castelului. Doctorul Cornelius o descuie şi urcară pe scara în spirală a turnului. Caspian era tot mai emoţionat: nu i se dăduse voie să vină în acest turn pînă acum.

Scara avea nenumărate trepte, dar, cînd ajunseră sus pe turn şi după ce-şi trase răsuflarea, îşi dădu seama că meritase să urce pînă aici. Departe, undeva în dreapta, se zăreau în ceaţă Munţii de Vest. În stînga, se zărea strălucind Marele Fluviu. Era atît de linişte, încît putea auzi zgomotul cascadei de la

Barajul Castorilor, la depărtare de o milă. Nu le fu greu să găsească stelele pe care veniseră să le vadă. Se zăreau în partea de sud, strălucitoare ca două luni foarte apropiate una de alta.

– Au să se ciocnească? întrebă cu vocea cuprinsă de spaimă.

– Nu, dragul meu prinţ, îi răspunse doctorul (tot în şoaptă). Domnii şi domniţele cerului ştiu prea bine ce paşi de dans să facă, nu se ciocnesc. Uitaţi-vă bine la ele! Întîlnirea lor aduce noroc; înseamnă că va urma mult bine pentru tristul tărîm al Narniei. Tarva, zeul Victoriei, o salută pe Alambil, domniţa Păcii. Acum vor fi la cea mai mică distanţă posibilă unul de altul.

– Ce păcat că sînt copaci aici! spuse Caspian. Am putea vedea mai bine de pe Turnul de Vest, chiar dacă nu e aşa de înalt.

Doctorul Cornelius nu spuse nimic preţ de cîteva minute; rămase nemişcat, cu ochii aţintiţi asupra stelelor Tarva şi Alambil. Apoi trase aer adînc în piept şi se întoarse către Caspian.

– Aţi văzut ceea ce nici un alt om în viaţă n-a văzut şi nici nu va mai vedea, spuse. Aveţi dreptate. Am fi putut vedea mai bine de pe celălalt turn. Dar v-am adus aici dintr-un motiv anume.

Caspian îşi ridică privirea spre el, dar gluga îi ascundea faţa.

– Marele merit al acestui turn, spuse doctorul Cornelius, este că avem şase încăperi goale sub noi, şi o scară cu multe trepte, iar uşa de la capătul scării este încuiată. Aici nu ne aude nimeni.

– O să-mi spui ce n-ai vrut să-mi spui acum cîteva zile? întrebă Caspian.

– Da, îi răspunse doctorul. Dar nu uitaţi. Nu putem vorbi despre lucrurile astea nicăieri altundeva în afară de locul acesta, aici, pe Turnul cel Mare.

– Bine, promit, spuse Caspian. Dar spune-mi odată, te rog!

– Tot ceea ce-aţi auzit despre Vechea Narnie e adevărat, spuse doctorul. Nu este ţara oamenilor. Este ţara lui Aslan, a copacilor umblători, a naiadelor, a

faunilor şi a satirilor, a piticilor şi a uriaşilor, a zeilor şi a centaurilor, şi a animalelor care cuvîntă. Cel dintîi Caspian a luptat cu toţi aceştia. Voi, Telmarinienii, sînteţi cei care-aţi făcut fîntînile, copacii şi animalele să nu mai vorbească, voi i-aţi omorît şi i-aţi alungat pe pitici şi pe fauni, iar acum încercaţi să alungaţi pînă şi amintirea lor. Regele nu permite să se vorbească despre ei.

– Îmi pare rău c-am făcut aşa ceva, spuse Caspian. Şi *mă bucur* că Vechea Narnie a existat cu adevărat, chiar dacă acum nu mai există.

– Mulţi dintre cei care aparţin rasei Alteţei Voastre gîndesc aşa în taină, spuse doctorul Cornelius.

– Dar, doctore, întrebă Caspian, de ce spui rasa *mea?* Presupun că şi tu eşti Telmarinian.

– Oare? întrebă doctorul.

– Oricum, eşti om, spuse Caspian.

– Oare? repetă doctorul cu glas pătrunzător, dîndu-şi jos gluga ca să i se vadă faţa în lumina lunii.

Caspian înţelese imediat care era adevărul şi-şi dădu seama că ar fi trebuit să observe mai de mult. Doctorul Cornelius era atît de scund şi atît de gras, şi avea o barbă atît de lungă! Îi trecură două gînduri prin minte în acelaşi timp. Unul era înspăimîntător: „Nu e om, nu e om deloc, e *pitic* şi m-a adus aici ca să mă

omoare". Celălalt era încîntător: „Mai există încă pitici adevăraţi şi am văzut în sfîrşit unul".

– Deci, pînă la urmă v-aţi dat seama, spuse doctorul Cornelius. Sau aproape că v-aţi dat seama. Nu sînt pitic pur. Am şi sînge de om. Mulţi pitici au scăpat în timpul luptelor şi au continuat să trăiască, tunzîndu-şi barba şi purtînd pantofi cu toc, prefăcîndu-se că sînt oameni. S-au amestecat cu Telmarinienii. Eu sînt unul dintre aceştia, sînt pitic numai pe jumătate şi, dacă mai trăieşte pe undeva vreun pitic din neamul meu, un pitic adevărat, cu siguranţă că m-ar dispreţui şi m-ar considera trădător. Dar, în toţi aceşti ani, noi nu ne-am uitat nici o clipă neamul şi nici pe celelalte creaturi fericite din Narnia, şi nici pierdutele vremuri ale libertăţii.

– Îmi pare... îmi pare rău, doctore, spuse Caspian. Nu e vina mea, ştii bine.

– Nu spun toate astea ca să vă acuz, dragul meu Prinţ. Fireşte, vă întrebaţi poate de ce v-am spus toate aceste lucruri. Mai întîi, pentru că am purtat atît de mult aceste secrete ascunse în inima mea, încît au început să mă doară şi aproape că mi-ar pocni inima dacă nu vi le-aş spune. Dar, în al doilea rînd, pentru că atunci cînd o să ajungeţi Rege o să ne puteţi ajuta, fiindcă ştiu că, deşi sînteţi Telmarinian, vă plac lucrurile de odinioară.

– Da, îmi plac, spuse Caspian. Dar cum vă pot ajuta?

– Puteți fi bun cu bieții urmași ai piticilor, cei ca mine. Puteți aduce magicieni învățați să găsească o cale de a trezi din nou copacii. Puteți căuta prin toate văgăunile și toate locurile sălbatice din țară să vedeți dacă mai sînt fauni sau animale cuvîntătoare ascunse acolo.

– Crezi că mai sînt? întrebă Caspian cu sufletul la gură.

– Nu știu, nu știu, spuse piticul oftînd adînc. Uneori, mă tem că nu mai sînt. Am tot căutat urme toată viața. Uneori, mi s-a părut că aud tobe de pitici în munți. Alteori, noaptea, în pădure, mi s-a părut că zăresc fauni și satiri dansînd undeva în depărtare; dar, cînd mă apropiam, nu mai era nimeni. M-a cuprins uneori disperarea; dar mereu se întîmplă cîte ceva care mă face să sper din nou. Nu știu. Dar, cel puțin, puteți încerca să fiți Rege ca Regele Peter Magnificul de Odinioară, și nu ca unchiul dumneavoastră.

– Înseamnă că și poveștile despre regii și reginele de atunci sînt adevărate, la fel și cele despre Vrăjitoarea Albă?

– Sigur că sînt adevărate, spuse Cornelius. Domnia lor a reprezentat Epoca de Aur a Narniei, care nu i-a uitat niciodată.

– Şi au locuit în acest castel, doctore?

– Nu, dragul meu, spuse bătrînul. Acest castel e clădit de curînd. L-a ridicat stră-străbunicul dumneavoastră. Dar atunci cînd au fost făcuţi regi şi regine în Narnia doi fii ai lui Adam şi două fiice ale Evei, de către însuşi Aslan, aceştia au locuit la castelul Cair Paravel. Nici un om în viaţă nu a văzut acel loc binecuvîntat şi probabil că n-a mai rămas nimic din el, nici măcar ruine. Dar noi credem că era departe de aici, undeva jos, la gura de vărsare a Marelui Fluviu, chiar pe malul mării.

– Oo, se cutremură Caspian, adică undeva în Pădurea Neagră? Acolo unde... unde... ştii tu... unde sînt stafii?

– Alteţa Voastră repetă ce i s-a spus, răspunse doctorul. Dar sînt numai minciuni. Nu sînt stafii acolo. Asta este o poveste inventată de Telmarinieni. Regilor dumneavoastră le este teamă de mare pentru că nu pot uita că în toate poveştile Aslan vine dinspre mare. Nu vor să se apropie de ea şi nici nu lasă pe nimeni să se apropie. Din pricina asta au lăsat să crească acolo păduri, ca să nu poată merge nimeni pe ţărm. Fiindcă s-au certat cu copacii, se tem de păduri. Şi, fiindu-le teamă, îşi imaginează că sînt pline de stafii. Iar regii şi mai-marii zilei, fiindcă urăsc şi marea, şi pădurea, cred oarecum în aceste poveşti, dar, pe de altă parte,

le şi încurajează. Se simt mai în siguranţă dacă nimeni din Narnia nu îndrăzneşte să meargă pe ţărm să privească marea spre ţărîmul lui Aslan, spre partea de est a lumii.

Cîteva minute nu mai spuse nici unul nimic. Apoi doctorul Cornelius zise :

– Haideţi! Am stat aici destul de mult. E timpul să mergem la culcare.

– Trebuie? întrebă Caspian. Aş vrea să vorbim despre lucrurile astea ore în şir.

– Dacă mai stăm, s-ar putea să înceapă să ne caute, spuse doctorul Cornelius.

5

Aventurile lui Caspian în munţi

După această întîmplare, Caspian şi tutorele au mai avut multe alte conversaţii tainice sus, pe Marele Turn; de fiecare dată, Caspian afla tot mai multe despre Vechea Narnie. În timpul liber, nu se gîndea şi nu visa decît la vremurile de odinioară şi îşi dorea ca totul să fie din nou ca atunci. Dar, firește, nu avea prea mult timp liber, fiindcă acum educaţia lui devenise ceva foarte serios. Pe lîngă cosmografie, retorică, heraldică, versificaţie şi, firește, istorie, cîteva elemente de drept, fizică, alchimie şi astronomie, învăţa să mînuiască spada,

să călărească, să înoate, să tragă cu arcul, să cînte la alăută şi să vîneze cerbi. La magie învăţa numai partea teoretică, fiindcă doctorul Cornelius îi spusese că partea practică nu este demnă de un prinţ.

– Nici eu nu sînt un prea bun magician, adăugase, nu ştiu să fac decît vreo cîteva lucruri foarte simple.

Despre navigaţie („Care este ceva nobil şi eroic", îi spusese doctorul) nu învăţa nimic, fiindcă Regelui Miraz nu-i plăceau nici corăbiile şi nici marea.

Învăţa multe şi din ceea ce vedea şi auzea în jur. Cînd era mic, se întrebase adesea de ce nu-i place de mătuşa lui, Regina Prunaprismia; acum înţelesese că era din pricină că nici ea nu-l plăcea pe el. Începu, de asemenea, să bage de seamă că Narnia este o ţară tristă. Impozitele erau mari, legile dure, iar Miraz, un om rău.

Trecură astfel mai mulţi ani. La un moment dat, i se păru că Regina s-a îmbolnăvit; era mare agitaţie în castel. Fu chemat doctorul, iar curtenii şuşoteau pe la colţuri. Asta se întîmpla la începutul verii. Într-o noapte, în timpul acestei agitaţii generale, doctorul Cornelius îl trezi la numai cîteva ore după ce se culcase.

– Avem oră de astronomie, doctore? îl întrebă Caspian.

– Psst! făcu doctorul. Aveţi încredere în mine şi faceţi întocmai ce vă spun. Vă aşteaptă o călătorie lungă.

Caspian fu luat prin surprindere, dar ştia că poate avea încredere în tutore, aşa că făcu întocmai ce-i spuse acesta. După ce se îmbrăcă, doctorul îi mai spuse:

– V-am adus o desagă. Trebuie să mergem în camera cealaltă s-o umplem cu bucate de la cina Alteţei Voastre.

– Bine, dar probabil că sînt valeţii mei acolo, spuse Caspian.

– Dorm duşi, n-au să audă, spuse doctorul. Sînt un magician foarte nepriceput, dar să adorm cîţiva valeţi pot şi eu.

Se duseră în anticameră unde, firește, erau doi valeţi, tolăniţi pe scaune, care sforăiau zgomotos. Doctorul Cornelius tăie repede ce mai rămăsese dintr-o friptură rece de pui şi cîteva felii de carne de căprioară pe care le puse, cu pîine, un măr şi o sticluţă cu vin bun în desaga pe care i-o dădu apoi lui Caspian. Aceasta avea o cureluşă cu care Caspian o putea purta pe umăr, aşa cum purtaţi voi geanta în care vă duceţi cărţile la şcoală.

– Aveţi spada? îl întrebă doctorul.

– Da, răspunse Caspian.

– Puneţi-vă mantaua asta pe deasupra, să nu vi se vadă spada şi desaga. Aşa. Iar acum trebuie să mergem sus pe Marele Turn să stăm de vorbă.

Cînd ajunseră sus pe turn (era o noapte înnourată, care nu semăna deloc cu noaptea în care veniseră să vadă conjuncţia Tarvei şi a lui Alambil), doctorul Cornelius îi spuse:

– Dragul meu prinţ, trebuie să plecaţi din acest castel pe dată şi să vă căutaţi norocul în lume. Aici viaţa vă este în primejdie.

– Bine, dar de ce? întrebă Caspian.

– Pentru că sînteţi adevăratul Rege al Narniei, Caspian al Zecelea, adevăratul fiu şi moştenitor al lui Caspian al Nouălea.

În aceeaşi clipă, îngenunche şi-i sărută mîna.

– Ce-nseamnă toate astea? Nu înţeleg, spuse Caspian.

– Nu ştiu cum de nu m-aţi întrebat pînă acum, spuse doctorul, de ce, deşi sînteţi fiul lui Caspian al Nouălea, nu sînteţi Regele Caspian. În afară de Maiestatea Voastră, toţi ştiu că Miraz este un uzurpator. La început nici măcar nu pretindea că ar fi rege: îşi spunea regent. Dar, după ce a murit mama Maiestăţii Voastre, Regina cea bună, singurul Telmarinian care a fost bun cu mine, toţi marii nobili care îl cunoscuseră pe tatăl Maiestăţii Voastre au murit sau

au dispărut. Şi nu întîmplător. Miraz s-a descotorosit de ei. Belisar şi Uvilas au fost omorîţi cu o săgeată, în timpul unei partide de vînătoare; s-a spus că a fost un accident. Pe cei din familia Passarid i-a trimis unul cîte unul să lupte împotriva uriaşilor din nord pînă cînd au murit toţi. Pe Arlian, Erimon şi alţi doisprezece i-a condamnat pe nedrept la moarte pentru trădare. Pe cei doi fraţi de la Barajul Castorilor i-a închis spunînd că sînt nebuni. După care a convins şapte nobili, singurii Telmarinieni cărora nu le era frică de mare, să meargă în căutarea unor noi teritorii dincolo de Oceanul de Est şi, aşa cum îşi dorise, aceştia nu s-au mai întors niciodată. Iar cînd nu a mai rămas nimeni care să vă sprijine, linguşitorii lui (pe care îi instruise în acest sens) l-au implorat să devină rege. Şi el, firește, a accceptat.

– Vrei să spui că acum are de gînd să mă omoare şi pe mine? întrebă Caspian.

– Aproape sigur, răspunse doctorul Cornelius.

– Dar de ce acum? întrebă Caspian. De ce nu m-a omorît cu mulţi ani în urmă? Ce rău i-am făcut?

– S-a răzgîndit în privinţa Maiestăţii Voastre din cauza a ceva ce s-a întîmplat acum două ore. Regina a născut un băiat.

– Nu înţeleg ce legătură are asta cu mine, spuse Caspian.

– Cum nu înţelegeţi! exclamă doctorul. Din toate lecţiile de istorie şi geografie nu aţi înţeles nici măcar atît? Ascultaţi-mă! Atîta vreme cît nu avea copii, nu avea nimic împotrivă să fiţi rege după moartea lui. Poate că nu ţinea prea mult la Maiestatea Voastră, dar prefera să lase tronul unui nepot, şi nu unui străin. Acum, că are un fiu al lui, o să vrea ca acesta să moştenească tronul. Îi staţi în drum. O să vă înlăture.

– E chiar atît de rău? întrebă Caspian. Chiar ar fi în stare să mă omoare?

– L-a omorît pe tatăl Maiestăţii Voastre, îi spuse doctorul.

Caspian avu un sentiment straniu, dar nu spuse nimic.

– Vă pot spune cum s-a întîmplat, zise doctorul. Dar nu acum. Nu mai avem timp.

– Vii cu mine, nu? întrebă Caspian.

– Nu îndrăznesc, răspunse doctorul. V-ar pune şi mai tare viaţa în primejdie. E mai uşor să urmăreşti două persoane decît una singură. Dragul meu Prinţ, dragul meu Rege Caspian, va trebui să fiţi foarte viteaz. Trebuie să plecaţi singur şi cît mai repede. Încercaţi să treceţi graniţa din sudul ţării spre curtea Regelui Nain din Archenland. Vă va ajuta.

– Şi n-o să te mai văd niciodată? întrebă Caspian, cu un tremur în glas.

– Sper că da, dragul meu Rege, spuse doctorul. Ce alt prieten mai am eu în lumea asta în afară de Maiestatea Voastră? Şi ştiu şi un pic de magie. Dar pînă atunci, să ne grăbim. Înainte de a pleca, primiţi aceste două daruri. O pungă cu galbeni – ar trebui ca toată averea din acest castel să fie a Maiestăţii Voastre. Iar aici este ceva cu mult mai de preţ.

Şi îi puse în mînă ceva ce nu putea vedea, dar care părea să fie un corn.

– Acesta este lucrul cel mai de preţ şi cel mai sfînt din întreaga Narnie. Am trecut prin multe şi am făcut multe vrăji în tinereţe ca să-l găsesc. Este cornul magic al Reginei Susan pe care l-a uitat aici cînd a dispărut din Narnia la sfîrşitul Epocii de Aur. Se spune că oricine suflă în el va primi un ajutor neobişnuit. Nimeni nu ştie cît de neobişnuit. S-ar putea să aibă puterea să-i aducă pe Regina Lucy, Regele Edmund, Regina Susan şi Regele Peter Magnificul înapoi din trecut, ca să îndrepte lucrurile. Poate că are puterea să-l cheme pe însuşi Aslan. Luaţi-l, Maiestatea Voastră! Dar să nu-l folosiţi decît atunci cînd veţi avea cu adevărat nevoie. Iar acum grăbiţi-vă, grăbiţi-vă, grăbiţi-vă! Uşa de la intrarea în turn, cea de jos, care dă în grădină, este deschisă. Acolo va trebui să ne despărţim.

– Pot să-mi iau calul, pe Luptător? întrebă Caspian.

– Are şaua pusă şi vă aşteaptă în capătul livezii.

În timp ce-au coborît pe scară, Cornelius i-a mai dat în şoaptă multe sfaturi. Lui Caspian i se făcuse inima cît un purice, dar încerca să ţină minte tot ce auzea. După care ajunseră în aerul proaspăt din grădină. Doctorul îi strînse mîna, iar Regele Caspian al Zecelea alergă la Luptător, care-l întîmpină cu un nechezat. Părăsi astfel castelul strămoşilor.

Privind în urmă, văzu focuri de artificii în cinstea noului prinţ.

Merse toată noaptea spre miazăzi, luînd-o pe drumuri mai puţin umblate sau prin păduri; dar, după ce ieşi din ţară, n-o mai apucă pe drumuri ascunse. Luptător era la fel de emoţionat ca stăpînul său la gîndul acestei călătorii neobişnuite, iar Caspian, deşi îi dăduseră lacrimile atunci cînd îşi luase rămas-bun de la doctorul Cornelius, se simţea puternic şi, într-un anumit fel, fericit la gîndul că este Regele Caspian, pornit în căutarea aventurii, cu sabia atîrnîndu-i pe coapsa stîngă şi cu cornul magic al Reginei Susan pe cea dreaptă. Dar cînd începu să se lumineze şi văzu în jur numai păduri necunoscute, tufişuri sălbatice şi munţi albăstrui, lumea i se păru mare şi ciudată, şi se simţi mic; îl cuprinse teama.

De îndată ce se lumină, găsi un loc acoperit de iarbă în mijlocul unei păduri, unde se opri să se

odihnească. Îi scoase frîul lui Luptător şi-l lăsă să pască; el mîncă friptură de pui rece şi bău puţin vin, după care adormi pe dată. Era după-amiaza tîrziu cînd se trezi. Mai mîncă puţin şi porni din nou la drum, tot înspre miazăzi şi tot pe drumuri mai puţin umblate. Ajunsese acum într-un loc cu multe dealuri, cu urcuşuri şi coborîşuri. De pe fiecare vîrf de deal vedea munţii care deveneau tot mai mari şi mai întunecoşi.

Pe înserat, ajunsese la poalele munţilor. Începu să bată vîntul. Apoi se porni o ploaie torenţială. Luptător era neliniştit; se auzeau tunete. Intrară într-o pădure de pini, întunecoasă şi parcă fără de sfîrşit. Îi reveniră în minte toate poveştile pe care le ştia despre păduri.

Îşi aminti că, la urma urmei, era Telmarinian, un membru al rasei care tăia copaci oriunde putea şi care se afla în război cu toate sălbăticiunile; şi chiar dacă el poate că nu era la fel ca majoritatea Telmarinienilor, copacii nu aveau de unde să ştie asta.

Şi chiar nu ştiau. Vîntul se transformă în furtună, pădurea începu să urle, crengile copacilor, să trosnească. Se auzi un zgomot puternic. Un copac căzu chiar în spatele lor.

– Fii calm, Luptător, fii calm! spuse Caspian, mîngîindu-şi calul pe gît.

Dar şi el tremura tot, dîndu-şi seama că fusese la un pas de moarte. Fulgeră şi un tunet puternic despică parcă bolta cerească deasupra lor. Calul sări într-o parte şi o porni în galop. Caspian era călăreţ bun, dar nu avu puterea să-l oprească. Reuşi să se ţină în şa, dar ştia că viaţa îi atîrnă acum de un capăt de aţă. Urmă o cursă sălbatică. Goneau lăsînd în urmă copac după copac în pădurea cufundată în beznă, cînd, dintr-odată, atît de repede că nici nu avu timp să simtă durerea (deşi îl duru) îl lovi ceva peste frunte şi îşi pierdu cunoştinţa.

Cînd îşi reveni în simţiri, se trezi într-o încăpere în care ardea focul; avea braţele şi picioarele zgîriate,

şi-l durea capul. De undeva din apropiere, se auzeau voci care vorbeau în şoaptă.

– Trebuie să hotărîm ce facem cu el înainte să se trezească, spuse una dintre voci.

– Să-l omorîm, spuse o alta. Nu-l putem lăsa în viaţă. O să ne trădeze.

– Ar fi trebuit să-l omorîm, cînd l-am găsit, sau să-l lăsăm acolo. Acum nu-l mai putem omorî. Nu după ce l-am adus aici şi i-am bandajat capul. Ar însemna că ne omorîm un oaspete.

– Domnilor, spuse Caspian cu glas stins, mie-mi puteţi face orice, dar sper că veţi fi buni cu bietul meu cal.

– Calul tău a dispărut înainte de a te găsi noi, spuse prima voce, cam răguşită.

– Nu-l lăsa să te impresioneze cu vorbe frumoase, se auzi a doua voce. Eu, unul, vă spun...

– La naiba! exclamă a

treia voce. Bineînţeles că n-o să-l omorîm. Vino-ţi în fire, Sfrederic! Tu ce crezi, Mîncă-trufe? Ce facem cu el?

– Eu o să-i dau ceva de băut, spuse prima voce, probabil a lui Mîncă-trufe.

Caspian văzu o umbră apropiindu-se de pat şi simţi cum cineva îşi strecoară uşor un braţ pe sub umerii lui – dacă era un braţ, fiindcă, judecînd după formă, nu era chiar un braţ. Chipul care se aplecă deasupra lui era şi el ciudat. Lui Caspian i se păru că e foarte păros şi zări parcă nişte pete albe şi un nas lung.

„O fi o mască, îşi spuse în sinea lui. Sau poate am febră şi am halucinaţii."

Simţi o cană cu un lichid dulce şi fierbinte în dreptul buzelor. Bău. În clipa aceea, cineva înteţi focul şi încăperea se lumină brusc. Caspian fu atît de şocat cînd văzu chipul aplecat asupra lui, încît de-abia îşi opri un strigăt. Nu era chipul unui om, ci al unui bursuc; părea mai mare, mai prietenos şi mai inteligent decît toţi bursucii pe care-i văzuse pînă atunci. Şi era sigur că-l auzise vorbind. Văzu că se află pe un pat de iarbă-neagră, într-o peşteră. Lîngă foc erau doi oameni micuţi, cu barbă, mult mai scunzi şi mai graşi decît doctorul Cornelius. Îşi dădu seama că sînt pitici adevăraţi, pitici de odinioară, prin venele cărora nu

curgea nici o picătură de sînge de om. În sfîrşit, îi găsise pe Vechii Narnieni! Ameţi din nou.

În zilele care urmară, află cum îi cheamă pe fiecare. Pe bursuc îl chema Mîncă-trufe; era cel mai bătrîn şi cel mai cumsecade dintre cei trei. Piticul care propusese să-l omoare pe Caspian era un pitic negru (adică un pitic cu barbă neagră şi păr negru, des şi aspru ca părul de cal), cam nesuferit. Îl chema Sfrederic. Celălalt pitic era roşcovan, cu părul roşcat ca blana de vulpe; îl chema Bunilă.

– Trebuie totuşi să hotărîm ce facem cu acest om, spuse Sfrederic în prima seară în care Caspian începu să se simtă mai bine şi putu să se ridice în capul oaselor şi să vorbească. Voi doi credeţi că aţi făcut un mare bine nelăsîndu-mă să-l omor. Iar acum va trebui să-l ţinem prizonier pe viaţă. Eu, unul, nu am de gînd să-l las să plece de aici viu, să se întoarcă la ai lui şi să ne trădeze.

– Stai puţin, Sfrederic. De ce trebuie să vorbeşti atît de urît? Nu e vina lui că s-a izbit cu capul de o piatră chiar la intrarea în peştera noastră. Şi mie nu mi se pare că arată a trădător.

– Bine, dar nici nu m-aţi întrebat dacă eu *vreau* să mă întorc, interveni Caspian. Nu vreau. Eu vreau să rămîn cu voi, dacă sînteţi de acord, fireşte. De cînd îmi doream să vă cunosc!

– Da, o poveste foarte verosimilă, mormăi Sfrederic. Doar eşti Telmarinian şi om. E clar că vrei să te întorci la ai tăi.

– N-aş putea să mă întorc nici dac-aş vrea, spuse Caspian. Cînd m-am lovit la cap, fugeam de cei de acasă, de teamă să nu mă omoare Regele. Dacă m-aţi fi omorît, i-aţi fi făcut un serviciu.

– I-auzi! făcu Mîncă-trufe. Nu mai spune!

– Cum? sări Bunilă. Cum adică? Ce-ai făcut, omule, de ai reuşit să cazi în dizgraţia lui Miraz la vîrsta ta?

– E unchiul meu, începu Caspian.

Sfrederic sări în picioare, ducîndu-şi mîna la pumnal.

– Aha! strigă. Deci, nu numai că eşti Telmarinian, dar, pe deasupra, mai eşti şi rudă cu cel mai mare duşman al nostru! Dacă şi-acum mai vreţi să-l lăsaţi în viaţă înseamnă că sînteţi inconştienţi!

Şi dacă Bunilă şi Bursucul nu i s-ar fi pus în cale, forţîndu-l să se aşeze la loc pe scaun, l-ar fi înjunghiat pe Caspian pe loc.

– Ce Dumnezeu, Sfrederic, ai de gînd să te controlezi sau nu? îl întrebă Bunilă. Sau vrei să te punem noi la punct?

Sfrederic promise, bosumflat, că se va controla, iar ceilalţi doi îl rugară pe Caspian să-şi spună mai

departe povestea. După ce acesta termină de povestit, urmă un moment de tăcere.

– Este cel mai ciudat lucru pe care l-am auzit vreodată, spuse Bunilă.

– Mie, unuia, nu-mi place, zise Sfrederic. Nu ştiam că mai circulă încă poveşti despre noi printre oameni. Cu cît ştiu mai puţine despre noi, cu atît mai bine. Iar doica aia bătrînă... mai bine şi-ar fi ţinut gura! Şi apoi, povestea cu tutorele, un pitic renegat. Îi urăsc. Îi urăsc mai mult decît pe oameni. Ascultaţi-mă pe mine, ăsta e semn rău!

– Nu mai vorbi despre lucruri pe care nu le înţelegi, Sfrederic, îi spuse Mîncă-trufe. Voi, piticii, uitaţi repede şi vă schimbaţi părerea la fel de uşor ca oamenii. Eu, unul, sînt animal; ba mai mult, sînt bursuc. Noi nu ne schimbăm părerea prea uşor. În noi poţi avea încredere. Şi vă spun că ăsta e un semn bun. Îl avem aici pe adevăratul Rege al Narniei: un adevărat Rege, care se întoarce la adevărata Narnie. Iar noi, animalele, spre deosebire de pitici, nu am uitat că în Narnia a fost bine numai atunci cînd a fost Rege un fiu al lui Adam.

– Asta-i acum! Mîncă-trufe, spuse Bunilă, doar nu vrei să le dăm ţara oamenilor?

– N-am spus aşa ceva, răspunse bursucul. Asta nu e ţara oamenilor (şi cine ştie asta mai bine decît

mine?), dar este o ţară al cărei Rege trebuie să fie un om. Noi, bursucii, avem atîta minte cît să nu uităm asta. Regele Peter Magnificul nu era om?

– Crezi în poveştile astea de demult? îl întrebă Bunilă.

– Ţi-am mai spus, noi, animalele, nu ne răzgîndim uşor, îi răspunse Mîncă-trufe. Noi nu uităm. Eu cred în Regele Peter Magnificul şi în toţi ceilalţi care au domnit la Cair Paravel cu aceeaşi tărie cu care cred în Aslan.

– I-auzi, cu aceeaşi tărie, spuse Bunilă. Da' cine mai crede în Aslan în zilele noastre?

– Eu, spuse Caspian. Şi chiar dacă n-aş fi crezut în el înainte, aş începe să cred acum. Acasă, oamenii care rîdeau cînd auzeau de Aslan rîdeau şi cînd auzeau de animale cuvîntătoare şi de pitici. Uneori, m-am întrebat şi eu dacă Aslan există cu adevărat. Dar m-am întrebat şi dacă există creaturi ca voi... Şi, iată, existaţi.

– Adevărat, spuse Mîncă-trufe. Ai dreptate, Rege Caspian! Cîtă vreme îi eşti credincios Vechii Narnii vei fi Regele *meu*, orice-ar spune ceilalţi. Să trăieşti, Măria Ta!

– Mi se face silă, bursucule, mormăi Sfrederic. Regele Peter Magnificul şi toţi ceilalţi or fi fost ei oameni, dar erau altfel. Ăsta este un blestemat de

Telmarinian. A *vînat* animale ca să se distreze. Nu am dreptate? întrebă apoi, adresîndu-i-se dintr-odată lui Caspian.

– Ba da. Recunosc, aşa e, răspunse Caspian. Dar nu erau animale cuvîntătoare.

– E acelaşi lucru, spuse Sfrederic.

– Ba nu, interveni Mîncă-trufe. Ştii bine că nu-i acelaşi lucru. Ştii bine că animalele din Narnia sînt acum la fel cu creaturile fără minte din Calormen sau din Telmar. Şi sînt şi mai mici. Nu seamănă cu noi.

Au mai vorbit multă vreme, dar pînă la urmă au fost de acord ca Regele Caspian să rămînă cu ei. I-au promis chiar că, de îndată ce va putea să umble din nou, au să-l ducă să-i vadă pe „Ceilalţi", cum le spuse Bunilă, căci se pare că în acele ţinuturi sălbatice trăiau încă, ascunse, fel de fel de creaturi din Narnia de odinioară.

6

Viaţa celor care trăiau ascunşi

Pentru Caspian urmă acum cea mai fericită perioadă din viaţă. Într-o dimineaţă frumoasă de vară, cînd iarba era încă acoperită de rouă, porni cu bursucul şi cu cei doi pitici prin pădure spre o curmătură dintre munţi; o luară apoi pe versanţii însoriţi dinspre miazăzi, de unde se puteau vedea tărîmurile pline de verdeaţă din Archenland.

– Mai întîi, o să mergem la cei Trei urşi grăsani, spuse Bunilă.

Se opriră într-un luminiş. Aici Mîncă-trufe bătu de trei ori în trunchiul unui stejar bătrîn cu o scorbură mare, acoperit de muşchi. Nu răspunse însă nimeni. Bătu din nou şi de data asta se auzi o voce adormită dinăuntru:

– Pleacă de-aici! E prea devreme.

Dar cînd bătu a treia oară, se auzi un zgomot slab, ca şi cînd s-ar fi cutremurat un pic pămîntul, şi se deschise un fel de uşă. Dinăuntrul stejarului apărură trei urşi bruni, tare graşi, cu ochii mici,

cîrpiţi de somn. După ce le povestiră de ce au venit (ceea ce dură destul de mult din pricină că erau încă somnoroşi), spuseră şi ei, ca Mîncă-trufe, că Regele Narniei trebuie să fie un fiu al lui Adam. Îl sărutară toţi trei pe Caspian, cu boturile lor umede şi calde, după care îi oferiră miere. Lui Caspian nu-i plăcea mierea fără pîine şi nici nu prea avea poftă să mănînce miere goală dimineaţa devreme, dar se gîndi că nu ar fi politicos să-i refuze. Mult timp după aceea se simţi lipicios.

Merseră apoi mai departe, pînă cînd ajunseră la un crîng de fagi înalţi. Aici, Mîncă-trufe începu să strige:

– Trăncănilă! Trăncănilă! Trăncănilă!

Sărind din creangă în creangă, apăru deasupra capetelor lor cel mai frumos veveriţoi roşcat pe care îl văzuse vreodată Caspian. Era mult mai mare decît veveriţele obişnuite, care nu puteau vorbi, pe care le zărise uneori în grădina castelului; era aproape cît un terrier şi, de îndată ce-i vedeai chipul, îţi dădeai seama că poate vorbi. Într-adevăr, cel mai greu era să-l faci să tacă, fiindcă trăncănea, ca orice veveriţă, ca o moară stricată. Îi spuse bun venit lui Caspian şi-l întrebă imediat dacă nu vrea o alună. Băiatul îi mulţumi. Dar cînd Trăncănilă plecă după alună, Mîncă-trufe îi şopti la ureche:

– Nu te uita! Întoarce capul! Nu e politicos să te uiţi după o veveriţă cînd se duce la locul unde şi-a ascuns mîncarea. Să nu creadă că vrei să afli unde-o ţine.

Trăncănilă se întoarse cu o alună pe care i-o dădu lui Caspian. Apoi se oferi să ducă mesaje la ceilalţi prieteni.

– Fiindcă eu pot merge peste tot fără să ating pămîntul, spuse.

Lui Mîncă-trufe şi piticilor li se păru că este o idee foarte bună şi îi dădură lui Trăncănilă mesaje pentru fel de fel de creaturi cu nume ciudate; îi chemau pe toţi să vină la o petrecere şi la sfat pe Pajiştea de Dans, peste trei zile, la miezul nopţii.

– Să le spui şi celor trei grăsani, adăugă Bunilă. Am uitat să le spunem.

Următoarea vizită fu la cei şapte fraţi din Pădurea Tremurîndă. Bunilă îi duse din nou pînă la curmătura dintre munţi şi de acolo o luară spre răsărit. Coborîră pe versantul dinspre miazănoapte, pînă cînd ajunseră la un loc foarte impunător, cu stînci şi brazi. Începură să meargă mai încet; Caspian simţi pămîntul zguduindu-i-se sub picioare de parcă ar fi bătut cineva cu ciocanul undeva în adîncuri. Bunilă se opri în dreptul unei pietre mari cît capacul unui butoi şi bătu cu piciorul în ea de trei ori. După mult timp, cineva sau ceva de dedesubt dădu piatra la o parte; prin gaura rotundă şi întunecoasă ieşeau aburi, iar în mijlocul ei apăru capul unui pitic care semăna foarte tare cu Bunilă. Urmă o lungă discuţie. Piticul părea mult mai neîncrezător decît fuseseră veveriţoiul şi urşii grăsani; dar, în cele din urmă, îi pofti înăuntru. Caspian se trezi pe o scară întunecoasă care ducea înăuntrul pămîntului; cînd ajunse jos, văzu că locul este luminat. Era lumina unui furnal, iar locul era o fierărie. Într-o parte, curgea un pîrîiaş subteran. Doi pitici lucrau la foale, un altul ţinea pe nicovală, cu un cleşte, o bucată de metal înroşit, un al patrulea izbea bucata de metal cu un ciocan, iar alţi doi veneau, ştergîndu-şi

mîinile mici şi bătătorite de muncă de o cîrpă, în întîmpinarea oaspeţilor. Le luă destul de mult să-i convingă însă că băiatul nu este un duşman, dar, după ce li se explică totul, strigară cu toţii:

– Trăiască Regele!

Şi le dădură lui Caspian, lui Bunilă şi lui Sfrederic daruri nobile: cămăşi din zale şi coifuri, şi săbii. Ar fi putut primi şi bursucul dac-ar fi vrut, dar le spuse că el este animal şi că, dacă nu-şi poate salva pielea cu ghearele şi cu dinţii, atunci nici nu merită să şi-o salveze. Armele erau făcute cu o măiestrie cum Caspian nu mai văzuse niciodată. Acceptă bucuros sabia făcută de pitici; pe lîngă aceasta, vechea lui sabie părea neputincioasă, ca o sabie de jucărie. Cei şapte fraţi (care erau toţi pitici roşcovani) promiseră că vor veni la serbarea de pe Pajiştea de Dans.

Nu departe de acolo, într-o rîpă stîncoasă, era peştera celor cinci pitici negri. Aceştia îl priviră suspicios pe Caspian, dar pînă la urmă cel mai mare dintre ei spuse:

– Dacă este împotriva lui Miraz, atunci ne poate fi Rege.

Următorul în ordinea vîrstei întrebă:

– Vrei să mergem noi mai departe, sus în vîrful stîncilor, în locul tău? Locuiesc acolo vreo doi

căpcăuni şi o cotoroanţă cu care ţi-am putea face cunoştinţă.

– Oh, nu! spuse Caspian.

– Nu, nici eu nu cred că e cazul, spuse şi Mîncă-trufe. Nu e nevoie să faceţi asta.

Sfrederic nu fu de acord, dar Bunilă şi bursucul îl convinseră pînă la urmă. Caspian se tot întreba cum se face că şi creaturile îngrozitoare din Vechea Narnie mai aveau urmaşi în Narnia de acum.

– Dacă o aducem pe zgripţuroaica aia, îl pierdem pe Aslan de prieten, spuse Mîncă-trufe după ce se depărtară de peştera piticilor negri.

– Eh, Aslan! făcu Bunilă, vesel, dar plin de dispreţ. Mai important este că m-aţi pierde pe mine de prieten.

– Tu crezi în Aslan? îl întrebă Caspian pe Sfrederic.

– Eu cred în oricine şi în orice, răspunse acesta, care reuşeşte să-i facă bucăţi sau măcar să-i alunge din Narnia pe barbarii aştia de Telmarinieni blestemaţi. Oricine sau orice, Aslan sau Vrăjitoarea Albă, înţelegi?

– Taci din gură! îi spuse Mîncă-trufe. Nu ştii ce vorbeşti. Vrăjitoarea era mai rea decît Miraz împreună cu tot neamul lui.

– Ba nu, cu piticii n-a fost rea, îl contrazise Sfrederic.

Următoarea vizită fu mai plăcută. Coborîră într-o vale largă, acoperită de pădure, prin care curgea o apă. Malurile erau acoperite de degeţei-roşii şi trandafiri sălbatici, iar în aer zburau sumedenie de albine. Odată ajunşi aici, Mîncă-trufe strigă din nou:

– Vifore! Vifore!

După scurt timp, Caspian auzi zgomot de copite. Zgomotul deveni tot mai puternic, pînă cînd valea începu să se cutremure şi, în cele din urmă, rupînd tufişurile, apărură cele mai nobile creaturi pe care le văzuse Caspian vreodată, marele centaur, Viforul-din-Vale, cu cei trei fii ai săi. Avea pielea castanie, iar barba care-i acoperea pieptul lat era roşcat-aurie. Era profet şi cititor în stele, aşa că ştia de ce veniseră.

– Trăiască Regele! strigă. Eu şi fiii mei sîntem gata de luptă. Cînd începe războiul?

Pînă acum, nici Caspian, nici ceilalţi nu se gîndiseră în mod serios la război. Se gîndiseră la cîte un atac asupra vreunei ferme a oamenilor sau asupra vînătorilor care se aventurau în aceste ţinuturi sălbatice din sud. Dar, în general, se gîndiseră doar să trăiască mai departe în păduri şi în peşteri, şi să încerce să creeze Vechea Narnie în ascuns. Dar vorbele lui Vifor-din-Vale îi puseră serios pe gînduri.

– Vrei să spui un război adevărat, ca să-l alungăm pe Miraz din Narnia? îl întrebă Caspian.

– Da' ce altceva? întrebă centaurul. De ce altceva poartă Măria Ta zale şi sabie?

– Crezi că se poate? întrebă bursucul.

– Momentul este propice, răspunse Viforul-din-Vale. Aşa cum datoria ta este să ţii minte tot ce se întîmplă, bursucule, a mea este să citesc în stele. Tarva şi Alambil s-au întîlnit în înaltul cerului, iar pe pămînt a apărut un alt fiu al lui Adam care ne va fi conducător. Acum este momentul potrivit. Sfatul nostru de pe Pajiştea de Dans va trebui să fie un sfat de război.

Spuse totul pe un ton atît de convingător, încît nici Caspian, nici ceilalţi nu ezitară deloc: acum li se părea că pot cîştiga războiul şi erau aproape convinşi că trebuie să-l pornească.

Cum se făcuse vremea amiezii, rămaseră să se odihnească împreună cu centaurii, mîncară şi băură din bucatele aduse de aceştia: plăcinte din făină de ovăz, mere, ierburi, vin şi brînză.

Următorul loc unde trebuia să meargă era destul de aproape, dar fură nevoiţi să facă un lung ocol pentru a nu trece printr-un ţinut locuit de oameni. Ajunseră în cîmpie de-abia după-amiaza tîrziu. Aici, Mîncă-trufe se apropie de o gaură dintr-o movilă

acoperită de iarbă de unde ieşi ultimul lucru la care s-ar fi aşteptat Caspian: un şoarece vorbitor. Era, desigur, mai mare decît un şoarece obişnuit, avea peste treizeci de centimetri cînd se ridica pe labele din spate, iar urechile îi erau la fel de lungi (deşi mai late) ca ale unui iepure. Îl chema Pişpirici şi era un şoarece vesel şi viteaz. Purta o floretă micuţă şi avea mustăţile lungi şi răsucite.

– Sire, sîntem doisprezece, spuse făcînd o plecăciune graţioasă. Oamenii mei sînt la dispoziţia Maiestăţii Voastre.

Caspian de-abia se putu abţine să nu pufnească în rîs; toţi „oamenii" lui începeau cu uşurinţă într-un coş de rufe, pe care-l puteai cără apoi în spate.

Ar dura prea mult să vă înşir toate creaturile pe care le-a cunoscut Caspian în ziua aceea: cîrtiţa lopătăreasa, cei trei dinţoşi (care erau bursuci ca Mîncă-trufe), iepurele Camillo şi ariciul Porc-cu-ţepi. În cele din urmă, se opriră lîngă o fîntînă de la marginea unei poieni acoperite cu iarbă şi mărginite de ulmi înalţi; soarele se pregătea să apună, margaretele îşi închideau petalele, iar ciorile zburau spre cuiburi să se culce. Aici mîncară din merindele pe care le aduseseră cu ei, iar Bunilă îşi aprinse pipa (Sfrederic nu fuma).

– Acum, spuse bursucul, dac-am reuşi să trezim spiritul acestor copaci şi al acestei fîntîni, s-ar zice că a fost cu adevărat o zi plină de succes.

– Şi nu putem? întrebă Caspian.

– Nu, îi răspunse Mîncă-trufe. Nu avem nici o putere asupra lor. De cînd au venit aici oamenii şi au început să taie pădurile şi să murdărească apele, driadele şi naiadele au căzut într-un somn adînc. Cine ştie dacă se vor mai trezi vreodată? Este o pierdere grea pentru noi. Telmarinienilor le este foarte teamă de păduri şi, dacă ar vedea copacii mişcîndu-se

furioşi, ar lua-o îngroziţi la goană şi nu s-ar mai întoarce în Narnia.

– Ce imaginaţie aveţi voi, animalele! se minună Bunilă, care nu credea în lucruri de felul ăsta. Da' de ce numai copacii şi apele? N-ar fi şi mai interesant dacă şi pietrele ar începe să-l pocnească pe bătrînul Miraz?

Bursucul mormăi ceva în sinea lui, după care se făcu linişte. Caspian aproape că adormise, cînd i se păru că aude o melodie venind din adîncul pădurii din spatele lui. Se gîndi că visează şi adormi la loc. Dar, de îndată ce-şi lipi urechea de pămînt, simţi sau auzi (nu-şi putu da prea bine seama) ritm de tobe. Se ridică. Ritmul se auzi mai slab, dar începu să se audă din nou melodia, de data asta mult mai clar. Păreau să fie fluiere; îl văzu pe Mîncă-trufe stînd în capul oaselor şi privind fix spre pădure. Luna lumina puternic. Caspian dormise mai mult decît crezuse. Muzica se apropia tot mai tare, o melodie sălbatică şi totuşi dulce; se auzeau şi paşi uşori. În cele din urmă, ieşiră din pădure, dansînd în lumina lunii, nişte făpturi pe care Caspian încercase mereu să şi le imagineze. Nu erau mai înalte decît piticii, dar erau mult mai subţiri şi mai graţioase. Aveau cornîţe, iar capul le era acoperit de bucle. Partea de sus a trupului

le strălucea goală în lumina palidă şi aveau picioare şi copite de ţap.

– Fauni! strigă Caspian sărind în picioare.

Într-o clipă se trezi înconjurat de aceştia. Nu-i trebui prea mult timp să le povestească tot ce se întîmplase; îl acceptară pe dată. Caspian se trezi dansînd cu ei. Începu să danseze şi Bunilă, mai greoi şi mai smucit, şi chiar şi Mîncă-trufe sărea şi ţopăia cît putea el de bine. Numai Sfrederic rămase pe loc, urmărind totul de pe margine. Faunii dănţuiau în jurul lui Caspian în ritmul fluierelor de trestie. Chipurile ciudate ale faunilor, triste şi vesele în acelaşi

timp, erau toate întoarse spre el. Zeci de fauni, Mentius şi Obentinus, Dumnus, Voluns, Voltinus, Girbius, Nimienus, Nausus şi Oscuns. Trăncănilă îi anunţase pe toţi.

Cînd se trezi a doua zi dimineaţă, Caspian se întrebă dacă nu cumva fusese totul un vis; dar în iarbă se vedeau urme de copite.

7

Vechea Narnie este în pericol

Locul unde se întîlniseră cu faunii era, desigur, Pajiştea de Dans; Caspian şi prietenii lui rămaseră aici pînă la marele sfat. Dormiră sub cerul înstelat, băură numai apă de la fîntînă şi mîncară numai alune şi fructe sălbatice; toate acestea erau ceva neobişnuit pentru Caspian, deprins să doarmă în patul lui cu aşternut de mătase, într-o încăpere plină de tapiserii, la castel, să mănînce din farfurii de aur şi de argint, cu servitori gata să-i îndeplinească şi cea mai mică dorinţă. Dar nu se simţise niciodată atît de bine ca acum. Nu dormise

niciodată mai bine, iar mîncarea nu i se păruse niciodată mai gustoasă. Începu să se simtă mai puternic şi să capete un aer regesc.

Cînd sosi noaptea cea mare şi cînd începură să vină pe furiş toţi supuşii lui, cîte unul, cîte doi, cîte trei ori în grupuri de cîte şase-şapte, îi crescu inima de bucurie văzînd cît sînt de mulţi şi auzindu-le urările. Erau pe pajişte toţi cei pe care-i cunoscuse deja: urşii grăsani, piticii roşcovani şi piticii negri, cîrtiţele şi bursucii, iepurii şi aricii. Erau şi unii pe care nu-i mai văzuse pînă atunci: cinci satiri roşcaţi ca nişte vulpi, întreg contingentul de şoareci vorbitori, înarmaţi pînă-n dinţi, mergînd în ritmul unei trompete, cîteva bufniţe şi bătrînul corb din Corbiceni. La urmă de tot (lăsîndu-l pe Caspian cu gura căscată) sosi, împreună cu centaurii, un uriaş micuţ, dar adevărat, Strică-Vreme din Dealul Morţii, care ducea în spinare un coş plin de pitici ameţiţi, care-i acceptaseră oferta să-i care în spate pînă acolo, dar care acum tare se mai căiau, dorindu-şi să fi venit pe jos.

Urşii grăsani erau nerăbdători să înceapă ospăţul, vrînd să amîne sfatul pentru mai tîrziu, eventual, pînă a doua zi. Pişpirici şi şoarecii lui veniră cu ideea că ospăţul şi sfatul mai puteau aştepta, în timp ce ei îl atacă pe Miraz chiar în noaptea aceea. Trăncănilă şi celelalte veveriţe spuseră că pot vorbi şi

mînca în acelaşi timp, aşa că propuseră ca sfatul şi ospăţul să se ţină împreună. Cîrtiţele spuseră c-ar fi bine să sape nişte tranşee în jurul pajiştii înainte de orice. Faunii credeau că ar fi mai bine să înceapă cu un dans solemn. Bătrînul corb, care era de acord cu urşii grăsani că n-ar fi bine să ţină sfatul înaintea ospăţului, ceru permisiunea să ţină o scurtă cuvîntare. Dar Caspian, centaurii şi piticii au vrut neapărat să aibă loc un adevărat sfat de război înainte de orice altceva.

După ce reuşiră să-i convingă pe toţi să se aşeze pe jos în cerc şi să facă linişte, şi după ce îl convinseră şi pe Trăncănilă (cu greu) să nu mai alerge încoace şi încolo spunînd: „Linişte, linişte toată lumea, Regele vrea să vă vorbească!“, se ridică în picioare, puţin emoţionat, Caspian.

– Narnieni! începu, dar nu apucă să spună mai mult, fiindcă în aceeaşi clipă iepurele Camillo spuse:

– Psst! E un om undeva prin apropiere.

Erau cu toţii animale sălbatice, ştiau ce înseamnă să fii vînat, aşa că rămaseră nemişcaţi ca nişte statui. Îşi întoarseră nasul în direcţia în care arătase Camillo.

– Miroase a om, dar parcă nu e chiar om, spuse Mîncă-trufe în şoaptă.

– Se apropie, spuse Camillo.

– Doi bursuci şi voi, cei trei pitici de acolo, luaţi-vă arcurile şi ieşiţi-i în întîmpinare, spuse Caspian.

– Îi venim noi de hac, spuse un pitic negru pregătindu-şi arcul şi săgeata.

– Dacă e singur să nu-l omorîţi, le spuse Caspian. Prindeţi-l viu.

– De ce? întrebă Piticul.

– Faceţi ce vi se spune, zise centaurul Viforul-din-Vale.

Rămaseră toţi nemişcaţi, în timp ce doi bursuci şi trei pitici se furişară spre copacii din partea de nord-vest a Pajiştii. Răsună apoi o voce aspră de pitic:

– Stop! Cine-i acolo?

Se auzi o săritură şi, o clipă mai tîrziu, o voce pe care Caspian o cunoştea prea bine:

– Fiţi liniştiţi, nu sînt înarmat. Legaţi-mi mîinile dacă vreţi, preavrednici bursuci, dar fără să mi le muşcaţi. Vreau să discut cu Regele.

– Doctorul Cornelius! strigă Caspian bucuros şi fugi să-şi întîmpine tutorele.

Toţi ceilalţi se strînseră în jurul lor.

– Pfui! făcu Sfrederic. Un pitic renegat. Un jumi-juma. Să-i tai capul cu sabia?

– Taci din gură, Sfrederic! spuse Bunilă. Nu e el vinovat pentru ce au făcut strămoşii lui.

– Acesta este prietenul meu cel mai bun, cel care mi-a salvat viaţa, spuse Caspian. Cui nu-i place de el e liber să plece. Dragă doctore, ce bine îmi pare că te văd! Da' cum ai reuşit să ne găseşti?

– Cu ajutorul magiei, Maiestate, răspunse doctorul, gîfîind încă. Dar acum nu avem timp să vorbim despre asta. Trebuie să fugim de aici imediat. Aţi fost trădaţi, şi Miraz este pe urmele voastre. Pînă mîine la amiază veţi fi înconjuraţi.

– Trădaţi? întrebă Caspian. De cine?

– De un alt pitic renegat, sînt sigur, spuse Sfrederic.

– De calul Maiestăţii Voastre, Luptător, răspunse doctorul Cornelius. Bietul animal nu şi-a dat seama ce face. Cînd v-aţi lovit şi aţi căzut, s-a întors la grajd,la castel. Şi aşa s-a aflat că aţi fugit. Eu, unul, m-am făcut nevăzut, fiindcă nu voiam să fiu interogat în camera de tortură a lui Miraz. Ştiam unde sînteţi, văzusem în bolul meu de cristal. Toată ziua – asta era alaltăieri – i-am văzut pe oamenii lui Miraz căutînd prin pădure. Ieri am aflat că armata a plecat pe urmele Maiestăţii Voastre. Mă tem că unii dintre piticii... ăăă... pur-sînge nu prea ştiu să se ascundă în pădure, cum m-aş fi aşteptat. Aţi lăsat urme peste tot. Aţi umblat cu mare nebăgare de seamă. În orice caz, Miraz şi-a dat seama că Vechea

Narnie nu e chiar atît de moartă cum sperase şi a pornit la atac.

– Ura! se auzi un glas ascuţit de undeva de la picioarele doctorului. Lăsaţi-i să vină! Nu vă cer decît să mă lăsaţi pe mine şi pe oamenii mei să începem lupta.

– Ce-i asta? întrebă doctorul Cornelius. Aveţi cosaşi sau ţînţari în armată, Maiestate?

Se aplecă şi, după ce privi atent prin ochelari, pufni în rîs.

– Pe legea mea, spuse, e un şoarece. Senior Şoarece, mi-ar face plăcere să ne cunoaştem mai bine. Mă bucur că am onoarea să cunosc un animal atît de curajos.

– Îţi voi fi prieten, Înţeleptule, spuse Pişpirici. Iar orice pitic sau uriaş din această armată care nu-ţi vorbeşte cum se cuvine va avea de-a face cu sabia mea.

– N-avem timp de prostii, spuse Sfrederic. Ce facem? Rămînem aici şi luptăm sau fugim?

– Să luptăm dacă e nevoie, spuse Bunilă. Numai că nu sîntem gata de luptă, iar acesta nu este un loc bun pentru apărare.

– N-aş vrea să fugim, spuse Caspian.

– Ascultaţi-l! Ascultaţi-l! strigară urşii grăsani. Stăm pe loc orice-ar fi. Nu fugim nicăieri înainte de ospăţ. Şi nici prea curînd după-masă.

– Cei care fug la început nu sînt întotdeauna cei care fug în cele din urmă, spuse centaurul. De ce să lăsăm inamicul să aleagă el locul bătăliei în loc să-l alegem noi? Haideţi să găsim un loc strategic!

– E o idee înţeleaptă, Maiestate, e o idee înţeleaptă, spuse Mîncă-trufe.

– Da' unde să mergem? întrebară mai multe voci.

– Maiestate, spuse doctorul Cornelius, şi voi, toate celelalte făpturi, eu cred că ar trebui să fugim spre răsărit, de-a lungul apei, spre pădurea cea mare. Telmarinienilor nu le place deloc zona aceea. Le-a fost întotdeauna frică de mare şi de tot ceea ce-ar putea veni dinspre mare. De aceea au lăsat să crească într-acolo aşa de mulţi copaci. Dacă e adevărat ce se povesteşte, vechiul Cair Paravel se înalţa undeva pe lîngă gura de vărsare a fluviului. Toată acea regiune le este ostilă duşmanilor. Trebuie să mergem la Movila lui Aslan.

– Movila lui Aslan? întrebară mai multe voci. Nu ştim despre ce vorbeşti.

– E o movilă uriaşă, în Pădurea cea Mare. A fost ridicată de Narnieni în vremurile de odinioară pe un loc magic, unde se afla pe vremuri – şi poate se mai află şi în zilele noastre – o Piatră magică. În interiorul movilei, sînt galerii şi peşteri; Piatra se află în peştera din centru. Este loc pentru toate proviziile, iar aceia

dintre noi care au nevoie de o ascunzătoare şi sînt obişnuiţi cu viaţa în subteran pot locui în peşteri. Ceilalţi pot rămîne în pădure. Dacă e nevoie, ne putem retrage cu toţii (cu excepţia acestui vrednic uriaş) în interiorul Movilei, unde sîntem la adăpost de orice primejdie, în afară de foamete.

– E bine că avem un înţelept printre noi, spuse Mîncă-trufe.

Dar Bunilă mormăi pe sub mustaţă:

– Aiureli! Conducătorii noştri ar face mai bine să se gîndească în primul rînd la mîncare şi la arme, nu la poveşti de adormit copiii.

Dar fură toţi de acord cu propunerea lui Cornelius şi chiar în seara aceea, o jumătate de oră mai tîrziu, o

luară din loc. Înainte de răsăritul soarelui, erau la Movila lui Aslan.

Era un loc cu adevărat impresionant, un deal verde aşezat pe un alt deal, acoperit de copaci; o intrare mică şi joasă ducea spre interiorul dealului. Tunelurile din interior erau un adevărat labirint, cu pereţii şi acoperişul din pietre netede, iar pe pietre Caspian zări, în lumina palidă, litere ciudate şi desene în care apărea mereu un leu. Totul părea să aparţină unor vremuri şi mai îndepărtate decît vremurile despre care îi povestise doica lui.

După ce şi-au aşezat tabăra în interiorul şi în jurul Movilei, nenorocirile începură să se ţină lanţ. Oamenii Regelui Miraz le găsiră curînd noua ascunzătoare şi armata sosi la marginea pădurii. Şi, cum se întîmplă adesea, inamicul se dovedi a fi mai puternic decît crezuseră. Lui Caspian i se strînse inima văzînd sosind companie după companie. Şi chiar dacă oamenilor lui Miraz le era frică să intre în pădure, le era şi mai teamă de Miraz; conduşi de chiar Regele lor, avansară pînă în adîncul pădurii. Uneori, ajungeau chiar pînă la Movilă. Caspian şi ceilalţi conducători fură nevoiţi să pornească la atac în cîmp deschis de mai multe ori. Luptară zi după zi, uneori chiar şi după căderea întunericului, dar armata lui Caspian avea pierderi mari.

Într-una din nopţi, după o zi cît se poate de grea, în care plouase torenţial, vremea deveni brusc geroasă. În dimineaţa aceea, Caspian pusese la cale ceea ce ar fi trebuit să fie cea mai importantă bătălie şi toţi îşi puseseră mari speranţe în ea. Caspian împreună cu majoritatea piticilor urma să atace flancul drept al armatei Regelui Miraz în zori, iar în toiul luptei, uriaşul Strică-Vreme împreună cu centaurii şi cu cele mai fioroase animale urmau să atace din altă direcţie, încercînd să rupă flancul drept de restul armatei Regelui. Dar eşuaseră. Nimeni nu-l avertizase pe Caspian (fiindcă nimeni nu-şi mai

amintea) că uriaşii nu sînt prea deştepţi. Bietul Strică-Vreme, deşi era curajos ca un leu, era un adevărat uriaş în ce priveşte isteţimea. Nu atacase nici la momentul potrivit, nici din direcţia potrivită; oamenii lui şi cei din grupul lui Caspian avură de suferit. Armata duşmanului n-a suferit pierderi prea mari. Cel mai buni dintre urşi fusese lovit rău, un centaur era grav rănit şi mai toţi sîngerau. Amărîţi, se tîrîră sub copacii din care picura încă apă să-şi mănînce cina săracă.

Cel mai necăjit dintre toţi era uriaşul Strică-Vreme. Ştia că fusese vina lui. Stătea tăcut, cu lacrimi mari şiroindu-i pe obraji, de unde cădeau apoi cu zgomot peste locul unde dormeau şoarecii, care tocmai începuseră să se usuce şi să se mai încălzească. Aceştia sărirră cu toţii în picioare, scoţîndu-şi apa din urechi şi storcîndu-şi păturile. Cu glasurile lor micuţe, dar răsunătoare îl întrebară pe uriaş dacă nu i se pare că sînt şi-aşa destul de uzi. Zgomotul îi trezi şi pe ceilalţi, care le amintiră şoarecilor că fuseseră înrolaţi cercetaşi, nu cîntăreţi şi le spuseră să facă linişte. Iar uriaşul plecă de acolo în vîrful picioarelor undeva unde să-şi poată vedea de amărăciunea lui în tihnă; dar pe drum călcă pe cineva pe coadă (i s-a spus mai tîrziu că un vulpoi)

şi se alese cu o muşcătură. Astfel încît acum toată lumea era furioasă.

În încăperea scundă şi magică din inima Movilei, Regele Caspian, Cornelius, bursucul, Sfrederic şi Bunilă ţineau sfat. Acoperişul era susţinut de stîlpi groşi şi vechi. În centru era Piatra – o Masă de Piatră, crăpată chiar la mijloc, pe care se mai zărea ceea ce fusese odinioară un text; dar secole de vînt, ploi şi zăpezi îl şterseseră de mult, de pe vremea cînd Masa de Piatră era în vîrful dealului, iar Movila nu fusese încă ridicată deasupra ei. Nu foloseau Masa şi nici nu stăteau în jurul ei: era prea magică să o folosească pentru lucruri banale. Stăteau pe nişte buşteni, în jurul unei mese din lemn, pe care se afla o lampă din argilă care le lumina chipurile palide şi arunca umbre lungi pe pereţi.

– Dacă Maiestatea Voastră doreşte să sufle în corn, spuse Mîncă-trufe, cred că a sosit momentul să o facă.

Caspian le spusese despre acest obiect preţios cu cîteva zile înainte.

– E adevărat că ne aflăm la mare strîmtoare, răspunse Caspian. Dar mi-e greu să-mi dau seama dacă situaţia este cu adevărat suficient de rea. Ce ne facem dacă o să ne găsim la şi mai mare strîmtoare mai tîrziu, după ce ne vom fi folosit de corn?

– Dacă gîndim aşa, spuse Sfrederic, înseamnă că Maiestatea Voastră n-o să-l folosească niciodată sau numai atunci cînd va fi prea tîrziu.

– De acord, spuse doctorul Cornelius.

– Tu ce crezi, Bunilă? întrebă Caspian.

– Dinspre partea mea, răspunse piticul roşcovan, care ascultase pînă atunci complet indiferent, Maiestatea Voastră poate sufla în corn cînd vrea. Ştiţi că pentru mine Cornul, piatra aceea de acolo, Regele Peter Magnificul ori Leul Aslan sînt toate cai verzi pe pereţi. Tot ce vreau să vă rog este să nu le spuneţi oştenilor nimic despre asta. N-are rost să le daţi speranţe că vor primi cine ştie ce ajutor magic, fiindcă vor fi (după părerea mea) cu siguranţă dezamăgiţi.

– Atunci, în numele lui Aslan, voi sufla în cornul Reginei Susan, spuse Caspian.

– Mai este un lucru, Sire, pe care poate ar trebui să-l facem mai întîi, spuse doctorul Cornelius. Nu ştiu sub ce formă vom primi ajutor. S-ar putea să vină însuşi Aslan de peste mare. Eu cred însă că mai degrabă vor veni Regele Peter Magnificul şi ceilalţi regi şi regine. Oricine-ar veni însă, nu e sigur că vom primi ajutor chiar aici, în acest loc...

– Adevăr grăit-a gura ta, îl întrerupse Bunilă.

– Eu cred, continuă înţeleptul, că ei – sau el – vor veni într-unul din locurile străvechi ale Narniei. Locul acesta, unde ne aflăm acum, este cel mai vechi şi cel mai magic, de aceea cred că există şanse să primim un răspuns chiar aici. Dar mai există încă două locuri. Unul este la Felinar, în susul apei, la vest de Barajul Castorilor, unde povestea spune că au apărut prima dată copiii care au devenit apoi regi. Celălalt este jos, la locul unde se varsă fluviul în mare, acolo unde se ridica odinioară castelul Cair Paravel. Dacă vine însuşi Aslan, atunci probabil că acolo ar trebui să-l aşteptăm; toate poveştile spun că el este fiul marelui Împărat de peste Mare. Cred c-ar trebui să trimitem mesageri în ambele locuri, şi la Felinar, şi pe ţărm, să-i sau să-l întîmpine.

– Exact cum mă aşteptam, mormăi Bunilă. Prima realizare a acestei nebunii este că, în loc să ne aducă ajutor, ne lasă cu doi oameni în minus.

– La cine te-ai gîndit c-ar putea să meargă, doctore Cornelius? îl întrebă Caspian.

– Veveriţele sînt cele mai pricepute, pot trece pe lîngă inamic fără a fi prinse, spuse Mîncă-trufe.

– Toate veveriţele noastre (şi n-avem prea multe), spuse Sfrederic, sînt cam aeriene. Singurul în care aş avea încredere este Trăncănilă.

– Bine, îl trimitem pe Trăncănilă, spuse Regele Caspian. Cine să fie al doilea mesager? Ştiu că ai vrea să mergi, Mîncă-trufe, dar nu eşti destul de rapid. Nici tu, doctore Cornelius.

– Eu nu vreau să merg, spuse Sfrederic. Cu toţi oamenii şi cu toate animalele astea prin preajmă, trebuie să rămînă şi un pitic aici, să fim siguri că piticii sînt trataţi corect.

– Fir-ar să fie de treabă! strigă Bunilă furios. Aşa se vorbeşte cu Regele? Trimite-mă pe mine, Maiestate! Eu merg.

– Bine, dar parcă spuneai că nu crezi în corn, spuse Caspian.

– Chiar nu cred, Maiestate. Dar ce legătură are asta? Mi-e totuna dacă mor alergînd după verzi şi uscate sau dacă mor aici. Eşti Regele meu. Ştiu care e diferenţa între a da un sfat şi a primi un ordin. Eu ţi-am dat un sfat, dar acum a sosit vremea ordinelor.

– Nu voi uita asta niciodată, Bunilă, spuse Caspian. Chemaţi-l pe Trăncănilă, unul dintre voi. Cînd să suflu în corn?

– Eu aş aştepta răsăritul soarelui, Maiestate, spuse doctorul Cornelius. În cazurile de magie albă, e mai bine.

Trăncănilă sosi în cîteva minute şi i se spuse ce are de făcut. Fiind, ca multe veveriţe şi veveriţoi, plin de

curaj, energie, entuziasm şi răutate (ca să nu spunem îngîmfare), de îndată ce auzi ce are de făcut, vru să şi plece. Au hotărît ca el să meargă la Felinar, iar Bunilă să meragă la gura de vărsare a fluviului, care era mai aproape. Mîncară ceva în mare grabă, după care porniră la drum. Regele, bursucul şi Cornelius le mulţumiră şi le urară mult noroc.

8

Cum au plecat de pe insulă

–Aşa că, zise Bunilă (care, după cum v-aţi dat probabil seama, era cel care le spusese povestea celor patru copii, aşezaţi în iarbă, în ceea ce mai rămăsese din sala cea mare a castelului), mi-am pus un codru de pîine în buzunar, am lăsat toate armele cu excepţia pumnalelor şi am pornit-o, devreme în zori, spre pădure. Mă furişam printre copaci de multe ore, cînd am auzit un sunet cum nu mai auzisem vreodată. N-am să-l pot uita niciodată. Se umpluse întreg văzduhul. Era un zgomot puternic ca un tunet, dar dură mult mai mult; era plăcut ca o melodie care pluteşte deasupra unei ape, dar atît de puternic încît se cutremură pădurea. Şi

atunci mi-am zis în sinea mea: „Dacă ăsta nu e cornul, atunci eu sînt iepure". O clipă mai tîrziu, m-am întrebat de ce nu suflase pînă atunci...

– Cît era ceasu'? îl întrebă Edmund.

– Era între nouă şi zece, spuse Bunilă.

– Exact cînd eram noi la gară! spuseră copiii, privindu-se cu ochi strălucitori.

– Continuă, te rog, îi spuse Lucy piticului.

– Cum vă spuneam, m-am întrebat de ce de-abia atunci, dar mi-am văzut de drum. Am mers toată noaptea, dar, cînd aproape se luminase de ziuă azi-dimineaţă, n-am avut minte nici cît un uriaş şi am luat-o, la risc, pe o scurtătură, drept peste cîmp. Şi am fost prins. Nu de armată, ci de un bătrîn nebun şi îngîmfat care păzeşte un castel micuţ, ultimul bastion al lui Miraz dinspre plajă. Cred că nu e nevoie să vă spun că n-a reuşit să afle nimic de la mine, dar era destul că sînt pitic. Norocul meu a fost că bătrînul *era* şi prost, şi fudul. Oricine în locul lui m-ar fi omorît pe loc. Dar el a vrut neapărat o execuţie în stil mare, să mă ducă „la stafii" cu toată ceremonia de rigoare. Şi tocmai atunci această tînără domniţă (arătă spre Susan) trage cu arcul – şi, daţi-mi voie să vă spun, trage bine-aşa că iată-mă aici cu voi. Fără armură, fiindcă mi-au luat-o, firește.

Tăcu şi-şi umplu din nou pipa.

– Dumnezeule mare! făcu Peter. Deci, cornul, cornul tău, Su, ne-a smuls de pe banca de pe peron ieri dimineaţă! Aproape că nu-mi vine să cred. Şi totuşi, totul se potriveşte.

– Nu văd de ce să nu poţi crede, spuse Lucy, de vreme ce crezi în magie. Nu sînt atîtea poveşti despre oameni care au trecut dintr-o lume în alta? Spre exemplu, cînd magicianul din *O mie şi una de nopţi* cheamă o djin, aceasta trebuie să vină. Nimeni nu se întreabă *de unde* vine.

– Acum ştim ce simte o djin, spuse Edmund rîzînd. E puţin cam neplăcut să ştii că poţi fi chemat aşa, de oriunde. E mai rău decît să fii la cheremul telefonului, cum spune tata.

– Bine, dar noi vrem să fim aici, nu? dacă ne cheamă Aslan, spuse Lucy.

– Pînă una-alta, spuse piticul, ce ar trebui să facem mai întîi? Cred că mai bine mă întorc la Regele Caspian şi-i spun că n-a sosit nici un ajutor.

– Nici un ajutor? întrebă Susan. Uite-l! Am venit.

– Da, mă rog... sigur. Văd că aţi venit, spuse piticul, a cărui pipă părea să se fi înfundat (sau, în orice caz, el părea foarte ocupat să o cureţe). Dar... adică...

– Nu ţi-ai dat încă seama cine sîntem? strigă Lucy. Eşti un prost.

– Presupun că sînteţi cei patru copii din poveştile de odinioară, spuse Bunilă. Şi-mi pare bine că v-am cunoscut. Fără îndoială, e foarte interesant. Dar... fără supărare... ezită el din nou.

– Spune ce ai de spus, zise Edmund.

– Bine, da' fără supărare, spuse Bunilă. Ştiţi, Regele şi Mîncă-trufe, şi doctorul Cornelius se aşteptau la... înţelegeţi ce vreau să spun, la... ajutor. Cred că îşi imaginau că sînteţi mari luptători. Dar aşa... ne plac foarte mult copiii, dar, acum, în timp de război... sînt sigur că înţelegeţi ce vreau să spun.

– Vrei să spui că nu sîntem buni de nimic! strigă Edmund, roşu la faţă.

– Vă rog mult, nu vă supăraţi, îl întrerupse piticul. Vă asigur, micuţii mei prieteni...

– E puţin cam mult ca unul ca tine să ne facă *micuţi*, spuse Edmund sărind în picioare. Presupun că nu crezi că noi am cîştigat Bătălia de la Beruna? Ei bine, poţi spune ce vrei despre mine, eu ştiu...

– N-are rost să ne ieşim din fire, spuse Peter. Hai să-i dăm o armură nouă şi să ne găsim şi noi armuri jos, în tezaur. Mai vorbim după aceea.

– Nu înţeleg... începu Edmund.

Dar Lucy îi şopti la ureche:

– N-ar fi mai bine să facem ce ne spune Peter? El este Regele cel mare. Şi cred că i-a venit o idee.

Aşa că Edmund fu şi el de acord şi, la lumina lanternei lui, coborîră toţi, împreună cu Bunilă, în întunericul rece al minunatului tezaur acoperit de praf.

Piticului începură să-i sticlească ochii la vederea bogăţiilor care se aflau pe rafturi (deşi trebuia să se ridice pe vîrfuri să poată vedea) şi mormăi în sinea lui:

– Sfrederic nu trebuie să vadă asta niciodată, niciodată.

Îi găsiră repede o cămaşă de zale, sabie, coif, arc şi o tolbă cu săgeţi, toate micuţe. Coiful era din aramă, împodobit cu rubine, iar mînerul sabiei era suflat în aur; Bunilă nu mai văzuse şi nici nu mai purtase asemenea bogăţii în viaţa lui. Îşi puseră şi copiii cămăşi din zale şi coifuri; găsiră o sabie şi un scut pentru Edmund şi un arc pentru Lucy. Susan şi Peter aveau la ei, firește, darurile. În timp ce urcau pe scară, cu zalele zăngănind, arătînd şi simţindu-se tot mai Narnieni şi tot mai puţin elevi de şcoală, cei doi băieţi rămaseră în urmă, să pună ceva la cale. Lucy îl auzi pe Edmund spunînd:

– Nu, lasă-mă pe mine! O să fie şi mai ruşinos pentru el dacă-l învinge. Iar dacă pierd, va fi o ruşine mai mică pentru noi.

– Bine, Ed, spuse Peter.

Cînd ajunseră sus la lumina zilei, Edmund se întoarse spre pitic şi-i spuse foarte politicos:

– Aş vrea să te rog ceva. Copiii nu au prea des ocazia să întîlnească mari luptători ca tine. Vrei să te duelezi cu mine? Ar fi foarte drăguţ din partea ta.

– Dar, băiete, spuse Bunilă, săbiile astea sînt ascuţite.

– Ştiu, spuse Edmund. N-o să mă apropii prea tare de tine, iar tu eşti suficient de priceput să-mi iei sabia fără să mă răneşti.

– E un joc periculos, spuse Bunilă. Dar dacă vrei cu tot dinadinsul, bine.

Cele două săbii fură scoase din teacă într-o clipă, iar ceilaţi trei copii săriră de pe podium, urmărind duelul. Şi chiar aveau ce urmări. Nu era un duel stupid, cu săbii, cum sînt cele pe care le vedeţi la teatru. Nu era nici ca duelurile cu florete, pe care poate le-aţi văzut vreodată. Acesta era un duel adevărat. Cel mai important lucru este să încerci să loveşti picioarele adversarului, fiindcă sînt singura parte care nu este apărată de armură. Iar cînd încearcă el să te lovească la picioare, sari astfel încît să lovească sub ele. Acest lucru îl avantaja pe pitic fiindcă Edmund, fiind puţin mai înalt, trebuia să stea mereu un pic aplecat. Nu cred că Edmund ar fi avut vreo şansă dacă s-ar fi duelat cu Bunilă cu douăzeci şi patru de ore mai devreme. Dar aerul din Narnia începuse să-şi facă efectul asupra lui, aşa că

îi veniră în minte toate luptele de odinioară, iar braţele şi degetele începură să-şi recapete iscusinţa de altădată. Era din nou Regele Edmund. Cei doi luptători săreau în cerc, dînd o lovitură după alta, iar Susan (căreia nu-i plăcuseră asemenea lucruri niciodată) strigă:

– Te rog, fii atent!

Atunci, atît de repede încît nimeni n-ar fi putut vedea cînd s-a întîmplat (dacă nu s-ar fi priceput, ca Peter), Edmund îşi roti sabia în aer din încheietura mîinii, piticului îi zbură sabia şi începu să-şi frece mîna ca după o lovitură cu bătătorul de crichet.

– Sper că nu te-am rănit, micuţul meu prieten? întrebă Edmund, gîfîind uşor în timp ce-şi punea sabia în teacă.

– Înţeleg, spuse Bunilă pe un ton sec. Ştii o şmecherie pe care eu n-am învăţat-o.

– Exact, interveni Peter. Chiar şi cel mai bun spadasin din lume poate fi învins cu o şmecherie pe care n-a învăţat-o. Cred că ar fi corect să-i dăm lui Bunilă încă o şansă. Vrei să te iei la întrecere cu sora mea, la tras cu arcul? La trasul cu arcul nu sînt şmecherii.

– Aha, înţeleg, vă arde de glume, spuse piticul. Ce, eu n-am văzut cum trage, azi-dimineaţă? Dar, ca să nu ziceţi, o să-ncerc.

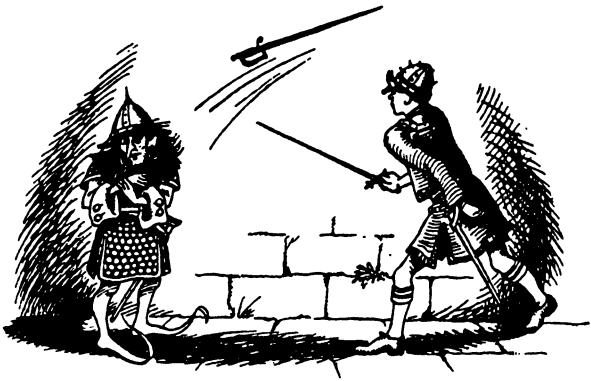

Vorbise pe un ton aspru, dar începuseră să-i sclipească ochii, fiindcă era un arcaş renumit printre ai lui.

Ieşiră cu toţii în curte.

– Care să fie ţinta? întrebă Peter.

– Cred că mărul acela, de pe creanga care atîrnă deasupra zidului, ar fi o ţintă bună, propuse Susan.

– Perfect, copila mea, spuse Bunilă. Cel galben de lîngă mijlocul bolţii?

– Nu, nu acela, spuse Susan. Cel roşu de deasupra, cel de deasupra parapetului.

Piticul fu dezamăgit.

– Arată mai degrabă a cireaşă decît a măr, mormăi el, dar nu spuse nimic cu voce tare.

Dădură cu banu' să vadă cine trage primul (spre marea mirare a lui Bunilă, care nu mai văzuse aşa ceva) şi Susan pierdu. Urmau să tragă de pe ultima treaptă a scării care ducea din sala mare în curte. Fu clar pentru toţi, din modul în care piticul îşi luă poziţia şi-şi pregăti arcul, că se pricepe.

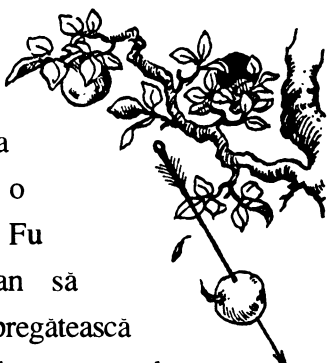

Arcul zbîrnîi. Piticul trăsese excelent. Mărul cel micuţ se cutremură cînd săgeata trecu pe lîngă el; căzu o frunză, plutind în aer. Fu apoi rîndul lui Susan să meargă pe scară şi să-şi pregătească arcul. Nu-i făcea plăcere să lupte împotriva piticului; nu pentru că s-ar fi temut că n-o să nimerească mărul, ci pentru că era atît de bună la inimă, încît îi era milă să învingă pe cineva care mai fusese învins o dată. Piticul o urmărea atent cum îşi aranjează săgeata. O clipă mai tîrziu, auziră o bufnitură uşoară; mărul căzu în iarbă cu săgeata lui Susan înfiptă în el.

– Bravo, Su! strigară ceilalţi copii.

– N-am tras mai bine ca tine, îi spuse Susan piticului. Cred că a bătut un pic vîntul cînd ai tras tu.

– Nu, n-a bătut, spuse Bunilă. Nu-mi spune asta. Ştiu cînd am fost învins pe drept. N-am să spun nici măcar că m-a ţinut puţin rana de la braţ...

– Cum, eşti rănit? întrebă Lucy. Lasă-mă să văd şi eu.

– Nu e pentru copii, începu Bunilă, dar apoi se controlă. Iar vorbesc ca un prost. Presupun că eşti un doctor tot atît de bun, pe cît de bun spadasin este fratele tău sau pe cît de bun arcaş este sora ta.

Se aşeză pe trepte, îşi scoase cămaşa de zale, apoi cămaşa, lăsînd să se vadă un braţ păros şi musculos ca al unui marinar, deşi nu mai mare ca al unui copil. Umărul fusese pansat fără prea multă pricepere; Lucy începu să-i scoată bandajul. Tăietura părea destul de serioasă şi se umflase mult.

– Oh, bietul de tine! spuse Lucy. Ce groaznic!

Turnă apoi cu mare băgare de seamă o picătură din sticla pe care o avea.

– Hei, ce mi-ai făcut? întrebă Bunilă.

Dar, deşi îşi tot întoarse capul şi încercă să se uite cu coada ochiului, fluturîndu-şi barba încoace şi-ncolo, nu-şi putu vedea umărul. Începu apoi să şi-l pipăie cum putea, ţinîndu-şi braţele şi degetele în tot felul de poziţii ciudate, ca atunci cînd încerci să te scarpini într-un loc unde ţi-e greu să ajungi. Apoi îşi

ridică brațul și-și încercă mușchii, după care sări în picioare strigînd:

– Pe legea mea! S-a vindecat! E ca nou.

Izbucni în rîs și spuse:

– M-am făcut de rîs ca nici un alt pitic. Sper că nu sînteți supărați pe mine? Servitorul umil al Maiestăților Voastre – servitorul vostru umil. Și mulțumesc că mi-ați salvat viața, m-ați vindecat, mi-ați dat de mîncare și... a fost o lecție pentru mine.

Copiii îi spuseră toți să nu-și facă nici o grijă.

– Iar acum, spuse Peter, dacă te-ai hotărît că poți avea încredere în noi...

– Am, zise piticul.

– E clar ce avem de făcut. Trebuie să mergem la Regele Caspian imediat.

– Cu cît mai repede cu atît mai bine, spuse Bunilă. Prostia mea ne-a și costat o oră.

– Ne ia două zile să ajungem dac-o luăm pe unde ai venit tu, spuse Peter. Nouă, vreau să zic. Noi nu putem merge zi și noapte ca voi, piticii. Ceea ce Bunilă numește Movila lui Aslan, li se adresă apoi celorlați, este evident Masa de Piatră. Mai țineți minte? Îți lua cam o jumătate de zi, poate chiar mai puțin, să mergi de acolo la Vadul de la Beruna...

– Noi îi spunem Podul de la Beruna, zise Bunilă.

– Pe vremea noastră nu era nici un pod, spuse Peter. Iar de la Beruna pînă aici îţi mai lua o zi şi ceva. Ajungeam acasă cam la ora ceaiului a doua zi, dacă mergeam încet. Dacă mergem mai repede, poate reuşim să ajungem într-o zi şi jumătate.

– Nu uitaţi că acum sînt păduri peste tot, le aminti Bunilă. Şi va trebui să ne ferim de duşmani.

– Da' trebuie să mergem pe unde a venit micuţul nostru prieten? întrebă Edmund.

– Vă rog, Maiestate, nu-mi mai spuneţi aşa dacă ţineţi la mine, îl rugă piticul.

– Bine, spuse Edmund. Pot să-ţi spun M.N.P.?

– Vai, Edmund, spuse Susan, nu-l mai necăji atîta!

– Nu-i nimic, copila mea, adică Maiestate, spuse Bunilă rîzînd. Gluma nu strică niciodată.

(După asta, i-au spus adesea M.N.P., pînă cînd aproape că au uitat ce înseamnă.)

– Aşa cum vă spuneam, continuă Edmund, nu trebuie să ne întoarcem pe acolo. De ce să nu mergem cu barca spre sud pînă la Golful Apei de Sticlă, iar de acolo s-o luăm în susul apei? În felul ăsta, ajungem în spatele dealului pe care este Masa de Piatră, iar, atîta vreme cît ne aflăm pe mare, sîntem în siguranţă. Dacă plecăm chiar acum, putem ajunge la golf înainte de a se lăsa întunericul, dormim

cîteva ore, iar mîine destul de devreme o să ajungem la Caspian.

– Ce bine e să cunoşti coasta! spuse Bunilă. Noi nu ştim nimic despre golful ăsta.

– Ce facem cu mîncarea? întrebă Susan.

– Trebuie să ne mulţumim cu nişte mere, zise Lucy. Hai să pornim odată! N-am făcut încă nimic şi sîntem aici de două zile.

– Oricum, nimeni nu mai are voie să-mi folosească pălăria în chip de coş pentru peşte, spuse Edmund.

Au transformat una din hainele de ploaie într-un fel de sacoşă, în care au pus multe mere. Băură apoi multă apă din fîntînă (fiindcă nu mai aveau de unde să bea apă înainte de a ajunge în golf) şi se duseră la barcă. Copiii erau amărîţi că trebuie să plece de la Cair Paravel unde, aşa în ruine cum era, începuseră să se simtă iar ca acasă.

– M.N.P. ar face bine să ţină cîrma, spuse Peter, iar Ed şi cu mine o să vîslim. Numai o clipă, vă rog. Ar fi mai bine să ne scoatem cămăşile din zale: o să ne fie prea cald. Fetele să stea la cîrmă, să-i spună lui M.N.P. pe unde s-o ia, fiindcă el nu cunoaşte drumul. Ar trebui să fim deja în larg înainte de-a trece de insulă.

Curînd, insula verde, acoperită de păduri, rămase în urmă, iar golfurile micuţe şi promontoriile începură să pară tot mai mici. Barca se ridica şi cobora pe apa mării care era tot mai albastră în depărtare, dar verde şi înspumată în jurul bărcii. Se simţea mirosul puternic de sare şi nu se auzea decît apa lovindu-se de barcă, vîslele plesnind apa şi zăngănitul furcheţilor. Soarele ardea tot mai puternic.

Lucy şi Susan se distrau de minune la cîrmă; se aplecau în afara bărcii încercînd să atingă apa mării cu mîna, dar nu reuşeau. Se vedea fundul apei, acoperit de nisip palid, iar ici şi colo, de alge purpurii.

– E ca pe vremuri, spuse Lucy. Mai ţii minte cînd am fost la Terebinthia şi la Galma, şi la Cele Şapte Insule, şi la Insulele Îndepărtate?

– Da, răspunse Susan. Da' mai ţii minte corabia noastră *Hyaline cea Frumoasă,* cu un cap de lebădă la provă şi cu aripi de lebădă de o parte şi de alta?

– Şi pînzele de mătase, şi felinarele mari şi simple?

– Şi ospeţele, şi muzicanţii...

– Mai ţii minte cînd i-am pus pe muzicanţi să cînte la flaut sus, pe vele, ca să pară că vine muzica din cer?

Susan trecu în locul lui Edmund la vîslă, iar el veni lîngă Lucy. Trecuseră de-acum de insulă şi vîsleau aproape de ţărmul acoperit de păduri şi pustiu.

Li s-ar fi părut frumos dacă nu şi-ar fi amintit cum fusese odinioară, cînd era plin de veselia prietenilor.

– Pfui! Arată înspăimîntător, zise Peter.

– Pot să vîslesc şi eu un pic? îl întrebă Lucy.

– Sînt prea mari vîslele pentru tine, spuse scurt Peter, nu pentru c-ar fi fost supărat, ci pentru că avea nevoie de toată forţa pentru vîslit.

9

Lucy vede ceva

Susan şi cei doi băieţi erau frînţi de oboseală din pricina vîslitului cînd trecură de ultimul promontoriu şi ajunseră în apele golfului. Pe Lucy o durea capul după atîtea ore de stat în soare. Chiar şi Bunilă de-abia aştepta să se termine călătoria. Locul pe care stătuse la cîrmă fusese făcut pentru oameni, nu pentru pitici, şi nu-i ajungeau picioarele pe fundul bărcii. Şi ştiţi şi voi ce incomod este să stai aşa, fie şi numai cîteva minute. Cu cît se simţeau mai obosiţi, cu atît le scădea curajul. Pînă acum, copiii nu se gîndiseră decît la cum

să facă să ajungă la Caspian. Acum începură să se întrebe ce-au să facă după ce ajung la el şi cum ar putea o mînă de pitici şi de animale să învingă o armată de oameni mari.

În timp ce vîsleau în apa golfului, începu să se lase întunericul; şi se întunecă tot mai tare pe măsură ce malurile se apropiau tot mai mult, pînă cînd crengile copacilor de pe o parte şi de alta începură să se atingă deasupra capetelor lor. Aici liniştea era deplină; vuietul mării rămăsese undeva în urmă. Se putea auzi clipocitul pîrîiaşelor care şiroiau prin pădure şi se vărsau apoi în golf.

În sfîrşit, ajunseră pe mal, mult prea obosiţi să încerce să facă un foc; o cină de mere (deşi mai toţi aveau sentimentul că nu mai vor să vadă mere în viaţa lor) li se păru mai bună decît să încerce să prindă sau să vîneze ceva. După ce mîncară o vreme în linişte, se culcară unul lîngă altul, pe muşchiul şi frunzele uscate de sub patru fagi mari. Toţi adormiră pe dată. Numai Lucy, care era mult mai puţin obosită, nu-şi putea găsi locul. Uitase că piticii sforăie. Ştia că, dacă vrei să adormi, cel mai bine e să nu mai încerci cu tot dinadisnul, aşa că deschise ochii. Printre crengi se vedea o porţiune din apa golfului şi cerul de deasupra acesteia. Apoi revăzu cu emoţie, după atîţia ani, stelele strălucitoare din Narnia. Odinioară ajunsese să le cunoască mai bine decît stelele din lumea noastra, fiindcă pe vremea cînd era regină în Narnia se culca mai tîrziu decît se culca în Anglia. De unde era ea, se puteau zări trei dintre constelaţiile de vară: Corabia, Ciocanul şi Leopardul.

– Dragul meu Leopard, murmură fericită.

În loc să adoarmă, se simţea tot mai trează – era o stare ciudată, de parc-ar fi fost un vis. Golful devenea tot mai strălucitor. Îşi dădu seama că acum luna strălucea chiar deasupra lui, deşi n-o putea vedea. Începu să simtă cum întreaga pădure se trezeşte, la fel ca ea.

Fără să-şi dea seama, se ridică repede în picioare şi se depărtă puţin de locul unde dormeau ceilalţi.

„Ce minunat!" îşi spuse Lucy în sinea ei.

Aerul era răcoros şi curat; din toate părţile se simţeau miresme îmbietoare. De undeva din apropiere se auzi o privighetoare care se pregătea să cînte; se opri, apoi o luă iar de la capăt. În faţă, locul era mai luminat. Se apropie de lumină şi ajunse într-un fel de luminiş, cu pete mari de lumină; dar lumina lunii şi umbrele se amestecau atît de tare, încît aproape că nu-ţi puteai da seama ce vezi ori unde anume este ceea ce vezi. În acelaşi moment, privighetoarea, mulţumită în sfîrşit de cîntecul ei, începu să cînte din tot sufletul.

Lucy se obişnui cu lumina şi începu să vadă mai limpede copacii care erau mai aproape de ea. O cuprinse un dor de vremurile cînd copacii puteau vorbi în Narnia. Ştia exact cum ar vorbi fiecare copac dacă l-ar trezi şi cum s-ar putea toţi transforma în oameni. Se uită la un mesteacăn argintiu: vocea lui ar fi fost blîndă, curgătoare, şi ar fi luat chipul unei fete subţiri, cu părul căzîndu-i pe faţă, amatoare de dans. Se uită apoi la un stejar: el ar fi luat forma unui bătrîn înţelept şi inimos, cu barba cîrlionţată şi cu negi – din care ieşeau fire de păr – pe faţă şi pe mîini. Se uită la fagul sub care stătea. Ar fi fost cel mai grozav dintre toţi!

Ar fi fost o zeiţă plină de graţie, blajină şi maiestuoasă, doamna pădurii.

– Oh, copacilor, copacilor, copacilor! spuse Lucy (deşi nu intenţionase deloc să le vorbească). Copacilor, treziţi-vă, treziţi-vă, treziţi-vă! Nu mai ţineţi minte? Nu mă mai ţineţi minte? Driadelor şi hamadriadelor, veniţi, veniţi la mine!

Deşi nu era nici o adiere de vînt, toţi copacii foşniră în jurul ei. Foşnetul frunzelor semăna cu nişte cuvinte. Privighetoarea se opri din cîntat, de parcă ar fi vrut şi ea să asculte. În clipa aceea, Lucy avu sentimentul că dintr-o clipă în alta o să poată înţelege ce spun copacii. Dar nu putu. Foşnetul încetă. Privighetoarea începu din nou să cînte. În lumina lunii,

chiar şi pădurea arăta acum a pădure obişnuită. Cu toate acestea, Lucy avea senzaţia (pe care o încercaţi şi voi cîteodată cînd vreţi să vă amintiţi o dată sau un nume şi, chiar în clipa în care credeţi că v-aţi amintit, le uitaţi iar) că totuşi ceva anume nu fusese făcut cum trebuie: poate că le vorbise copacilor cu o fracţiune de secundă prea devreme sau cu o fracţiune de secundă prea tîrziu, ori poate unul dintre cuvinte nu fusese cel potrivit sau poate rostise prea multe cuvinte.

Dintr-odată începu să se simtă obosită. Se întoarse la locul unde dormeau ceilalţi, se strecură între Susan şi Peter, şi adormi şi ea în cîteva minute.

A doua zi dimineaţă, cînd se treziră, era o vreme posomorîtă şi rece, şi era încă destul de întunecat în pădure (soarele nu răsărise încă); totul era umed şi murdar.

– Hei, nişte mere? spuse Bunilă, zîmbind trist. Nu s-ar spune că în calitate de vechi regi şi regine le daţi prea multă mîncare curtenilor!

Se ridicară, îşi scuturară hainele şi se uitară în jur. Pădurea era deasă, nu se vedea nimic în nici o direcţie la depărtare mai mare de cîţiva metri.

– Presupun că Maiestăţile voastre ştiu drumul, spuse piticul.

– Eu nu, răspunse Susan. N-am mai văzut pădurile astea în viaţa mea. De fapt, m-am gîndit de la început că ar fi mai bine să mergem de-a lungul fluviului.

– Şi de ce n-ai spus? Acum e prea tîrziu, zise Peter, cu o supărare uşor de înţeles.

– N-o lua în seamă, spuse Edmund. Ştii că-i place să ne strice cheful. Peter, nu cumva ai la tine busola? Fiindcă, dac-o ai, e perfect. Nu trebuie decît să mergem spre nord-vest – traversăm rîul ăla micuţ, cum îi zice... Repedea...

– Ştiu care, spuse Peter, cel care se uneşte cu fluviul la Vadul de la Beruna sau la Podul de la Beruna, cum îi zice M.N.P.

– Exact. Îl traversăm şi-o luăm apoi în sus pe deal, şi ajungem la Masa de Piatră (la Movila lui Aslan, vreau să spun) pe la opt sau nouă. Sper că Regele Caspian ne va da un mic dejun copios.

– Sper să ai dreptate, spuse Susan. Eu nu mai ţin minte deloc drumul ăsta.

– Asta nu-mi place mie la fete, le spuse Edmund lui Peter şi piticului, că nu au niciodată harta în minte.

– Fiindcă avem alte lucruri mai bune în minte, i-o întoarse Lucy.

La început, totul decurse bine. Li se păru chiar că merg pe un drum cunoscut; dar, dacă ştiţi cîte ceva despre păduri, atunci ştiţi că poţi găsi în ele o mulţime

de drumuri înşelătoare. După cinci minute acestea dispar, apoi crezi că ai găsit un altul (şi speri că nu e de fapt altul, ci cel dintîi, pe care credeai că l-ai pierdut), dar dispare şi ăsta, iar după ce te-ai lăsat păcălit şi ai luat-o într-o cu totul altă direcţie decît cea bună îţi dai seama, în sfîrşit, că nici unul nu fusese cu adevărat drumul cel bun. Dar băieţii şi piticul erau obişnuiţi să umble prin pădure şi nu se lăsară păcăliţi mai mult de cîteva secunde.

După vreo jumătate de oră de mers greoi (trei dintre ei se resimţeau după vîslitul din ziua precedentă), Bunilă le spuse dintr-odată în şoaptă:

– Stop.

Se opriră cu toţii.

– Ne urmăreşte ceva, spuse el cu glas scăzut. Sau parcă merge pe lîngă noi: acolo, în stînga.

Rămaseră toţi nemişcaţi, cu urechile ciulite şi cu ochii aţintiţi într-acolo.

– Noi doi mai bine ne-am pregătit arcul, îi spuse Susan lui Bunilă.

Piticul dădu din cap aprobator şi, după ce arcurile fură pregătite, o porniră din nou la drum. Urmară vreo zece metri printr-o porţiune de pădure cu puţine tufişuri sau arbuşti. Mergeau toţi cu ochii-n patru. Urmă apoi o zonă unde tufişurile şi arbuştii erau tot mai deşi, pe care nu o puteau ocoli. Aici, apăru

dintr-odată dintre tufişuri o creatură, mîrîind şi rupînd crengile cu viteza unui fulger. Lucy fu trîntită la pămînt; i se tăie respiraţia. În timp ce cădea, auzi zbîrnîind coarda unui arc. Cînd îşi veni în fire, văzu un urs cenuşiu, fioros, care zăcea mort cu săgeata lui Bunilă înfiptă într-o parte.

– Competiţia asta a cîştigat-o Bunilă, Su, îi spuse Peter, cu un zîmbet uşor forţat.

Chiar şi el fusese impresionat de cele întîmplate.

– Am... am tras prea tîrziu, spuse Susan, încurcată. Mi-era teamă ca nu cumva să fie un urs de-al nostru, ştii tu, un urs care vorbeşte.

Nu-i plăcea deloc să omoare animale.

– Asta e o problemă, spuse Bunilă, acum cînd cele mai multe animale au devenit rele şi mute. Numai că mai sînt şi cîteva dintre cele care vorbesc. N-ai de unde să ştii din care e, dar nici nu ai curajul să aştepţi să te lămureşti.

– Bietul Ursilă! spuse Susan. Vrei să spui că era...?

– Nu, el nu, răspunse piticul. I-am văzut faţa şi i-am auzit mîrîitul. Voia s-o mănînce pe fetiţă la micul dejun. Şi, fiindcă veni vorba de micul dejun, n-am vrut să le dezamăgesc pe Maiestăţile Voastre cînd aţi spus că Regele Caspian o să vă ofere o masă copioasă; nu prea mai e carne în tabără. Dar ai ce mînca dintr-un urs. Ar fi păcat să-l lăsăm aici fără să

luăm nimic cu noi, şi nu ne ia mai mult de jumătate de oră. Îndrăznesc să sper că voi, cei doi tineri – regi, adică – ştiţi să jupuiţi un urs.

– Hai să mergem puţin mai încolo, îi spuse Susan lui Lucy. Ştiu ce groaznic o să fie.

Lucy se cutremură şi dădu aprobator din cap. După ce se aşezară, îi spuse lui Susan:

– Mi-a venit o idee îngrozitoare, Su.

– Ce idee?

– N-ar fi groaznic dacă într-o bună zi, în lumea noastra, oamenii ar deveni dintr-odată sălbatici pe dinăuntru, ca animalele de aici, dar ar arăta a oameni, şi n-ai mai şti care-i bun şi care nu?

– Avem destule la care să ne gîndim aici în Narnia, spuse Susan, care era o fire mai practică, fără să ne mai imaginăm şi lucruri din astea.

Cînd se întoarseră la băieţi şi la pitic, aceştia tăiaseră deja cîtă carne credeau că vor putea căra. Nu e prea plăcut să-ţi umpli buzunarele cu carne crudă, dar o înveliră în frunze verzi şi se descurcară cum putură. Trecuseră de-acum prin multe şi ştiau că vor avea o atitudine diferită faţă de aceste pachete neplăcute şi zemoase după ce vor merge destul de mult ca să-i cuprindă foamea.

Porniră din nou la drum (oprindu-se la primul pîrîiaş pe lîngă care trecură ca trei dintre ei să se spele

pe mîini). Răsări soarele, păsările începură să cînte, iar muştele bîzîiau enervante printre ferigi. Începu să le mai treacă din oboseala din ajun şi păreau cu toţii mai veseli. Soarele strălucea şi se făcuse tot mai cald, aşa că-şi scoaseră coifurile.

– Sper că mergem în direcţia bună, spuse Edmund după vreo jumătate de oră.

– Nu văd cum am putea să ne rătăcim atîta vreme cît n-o luăm la stînga, spuse Peter. Dacă o luăm un pic la dreapta, cel mai rău lucru care ni se poate întîmpla este să pierdem puţin timp, fiindcă am putea ajunge la fluviu prea devreme şi ar trebui să ocolim puţin.

Merseră tăcuţi mai departe. Nu se auzea decît zgomotul paşilor şi zăngănitul cămăşilor de zale.

– Unde-o fi Repedea? întrebă Edmund după o bună bucată de vreme.

– Ar fi trebuit să ajungem la el de-acum, spuse Peter. N-avem ce face, trebuie să mergem mai departe.

Văzură amîndoi că piticul îi priveşte îngrijorat, dar nu le spuse nimic.

Mai merseră o vreme. Cămăşile de zale se încinseseră pe ei şi păreau grele.

Fără să bage de seamă, se treziră la marginea unei prăpăstii pe fundul căreia curgea o apă. În depărtare, erau stînci înalte. În afară de Edmund (şi poate de Bunilă), nimeni nu ştia să se cţere pe stînci.

– Îmi pare rău, spuse Peter. E vina mea că am venit pe drumul ăsta. Ne-am rătăcit. N-am mai văzut locul ăsta niciodată în viaţa mea.

Piticul fluieră încet printre dinţi.

– Vă rog, haideţi să mergem înapoi şi s-o luăm pe celălalt drum, propuse Susan. Am ştiut de la început c-o să ne rătăcim în pădurile astea.

– Susan, o certă Lucy, nu-l mai cicăli pe Peter atîta! E neplăcut. Face şi el ce îi stă în putinţă.

– Şi nu te răsti nici tu la Su, spuse Edmund. Cred că are dreptate.

– Dumnezeule mare! exclamă Bunilă. Dacă ne-am rătăcit venind încoace, cum credeţi c-o să putem găsi drumul înapoi? Iar dacă-i vorba să ne întoarcem la Insulă şi s-o pornim din nou la drum – presupunînd că putem – atunci mai bine renunţăm de la bun început. Miraz o să-l învingă pe Caspian pînă ajungem noi la el în ritmul ăsta.

– Crezi c-ar trebui să mergem mai departe? îl întrebă Lucy.

– Nu sînt sigur că Regele Peter Magnificul s-a rătăcit, spuse Bunilă. De ce n-ar putea fi apa asta Repedea?

– Pentru că Repedea nu e într-o prăpastie, spuse Peter, care de-abia îşi putea ascunde enervarea.

– Maiestatea voastră spune că nu *este* într-o prăpastie, continuă Bunilă. Dar n-ar fi mai bine să spuneţi *a fost?* Aţi cunoscut aceste tărîmuri acum sute, poate mii de ani. Nu e posibil să se fi schimbat? Poate că a avut loc o alunecare de teren care a dus la formarea defileului şi a prăpăstiilor. Sau poate a avut loc un cutremur.

– Nu m-am gîndit la asta, recunoscu Peter.

– Şi oricum, continuă Bunilă, chiar dacă nu e Repedea, curge spre nord, deci se varsă în Marele Fluviu oricum. Cred că am trecut pe lîngă el cînd am plecat din tabără, aşa că, dacă mergem de-a lungul apei, o să ajungem la Marele Fluviu. Poate nu

ajungem aşa curînd cum aţi crezut, dar nici n-o să facem mai mult decît dacă am fi mers pe unde am venit eu.

– Bunilă, eşti nemaipomenit, îi spuse Peter. Haideţi să mergem! Coborîm pe aici în defileu.

– Uitaţi-vă! Uitaţi-vă! Uitaţi-vă! strigă Lucy.

– Ce e? Unde? o întrebară toţi.

– Leul, spuse Lucy. Aslan în persoană. Nu l-aţi văzut?

Era total transfigurată, iar ochii îi străluceau.

– Chiar...? începu Peter.

– Unde ţi s-a părut că l-ai văzut? o întrebă Susan.

– Nu vorbi ca oamenii mari, spuse Lucy, bătînd din picior. Nu *mi s-a părut* că l-am văzut. Chiar l-am văzut.

– Unde, Lu? o întrebă Peter.

– Acolo, între frasinii aceia de munte. Nu, pe partea asta a defileului. Era sus, nu în defileu. În direcţia opusă celei în care vrei tu să mergi. Şi voia să mergem acolo unde era el.

– De unde ştii că asta voia? o întrebă Edmund.

– A... Ştiu, pur şi simplu ştiu, spuse Lucy, am văzut pe faţa lui.

Toţi ceilalţi se priviră tăcuţi şi nedumeriţi.

– Se prea poate ca Maiestatea sa să fi văzut un leu, spuse Bunilă. Am auzit că sînt lei în aceste păduri.

Dar nu e sigur că era un leu prietenos, din cei care cuvîntă; nici ursul pe care l-am omorît nu era.

– Nu fi prost, spuse Lucy. Crezi că nu-l recunosc pe Aslan?

– Ar trebui să fie un leu destul de bătrîn, continuă Bunilă, dacă e cel pe care l-aţi întîlnit cînd aţi mai fost aici. Şi chiar dacă ar fi acelaşi, să zicem, ce credeţi că l-ar fi împiedicat să se sălbăticească şi el şi să devină mut, ca atîţia alţii?

Lucy se înroşi la faţă şi, dacă n-ar fi intervenit Peter, apucînd-o de braţ, cred că s-ar fi repezit la Bunilă.

– M.N.P. nu înţelege. N-are cum. Bunilă, trebuie să ne crezi pe cuvînt că îl cunoaştem foarte bine pe Aslan. Adică, ştim cîte ceva despre el, vreau să spun. Şi nu mai vorbi aşa despre el niciodată. Pentru că, pe de o parte, aduce ghinion, iar pe de altă parte, fiindcă nu ai dreptate. Singura întrebare este dacă Aslan a fost acolo cu adevărat.

– Dar ţi-am spus că a fost! spuse Lucy, cu ochii plini de lacrimi.

– Ştiu, Lu, dar noi nu l-am văzut, spuse Peter.

– Nu ne rămîne decît să votăm, spuse Edmund.

– Bine, fu de acord Peter. M.N.P., tu eşti cel mai mare. Tu pentru ce votezi? Urcăm sau coborîm?

– Coborîm, răspunse piticul. Eu nu ştiu nimic despre Aslan. Dar ştiu că, dacă o luăm la stînga şi urcăm prin defileu, s-ar putea să ne ia o zi pînă ce o să găsim un loc unde să-l putem traversa. În timp ce, dacă o luăm la dreapta şi coborîm, e sigur că ajungem la Marele Fluviu în cîteva ore. Şi, dacă *este* vreun leu prin preajmă, prefer să merg departe de el, nu spre el.

– Susan, tu ce crezi?

– Nu te supăra, Lu, spuse Susan, dar şi eu cred că e mai bine să coborîm. Sînt frîntă de oboseală. Haideţi să ieşim din pădurea asta nenorocită cît de repede putem. Eşti singura care *l-a văzut*.

– Edmund? întrebă Peter.

– Vreau să vă reamintesc, spuse Edmund repede, roşind un pic, că acum un an – sau acum o mie de ani, cînd o fi fost, cînd am descoperit Narnia, Lucy a fost prima care a descoperit-o şi nici unul dintre noi n-a crezut-o. Iar eu am fost cel mai rău dintre toţi. Şi pînă la urmă s-a dovedit că a avut dreptate. N-ar fi corect ca de data asta s-o credem? Eu votez pentru urcat.

– Oh, Ed, spuse Lucy, strîngîndu-l de mînă.

– E rîndul tău, Peter, spuse Susan, şi sper...

– Taci din gură şi lasă omul să se gîndească, o întrerupse Peter. Aş prefera să nu votez.

– Eşti Marele Rege, spuse Bunilă cu severitate în glas.

– Coborîm, zise Peter după o lungă pauză. Ştiu că s-ar putea ca Lucy să aibă dreptate pînă la urmă, dar n-am ce face. Trebuie să aleg.

Aşa că o luară la dreapta, de-a lungul apei. Lucy mergea în urma celorlaţi, plîngînd amarnic.

10

Aslan se întoarce

Se dovedi că nu e chiar atît de uşor să mergi pe marginea unui defileu, cum crezuseră. Nici nu merseră mai mult de cîţiva metri că dădură de păduri de brazi micuţi; încercară întîi să meargă printre ei, dar după vreo zece minute îşi dădură seama că în ritmul ăsta mergeau cam un kilometru într-o oră. Se întoarseră şi hotărîră să ocolească pădurile de brad. Ceea ce îi îndepărtă de drumul lor şi mai tare; ajunseră într-un loc de unde nu se mai puteau vedea stîncile şi unde nu se mai auzea zgomotul apei. Începură să se teamă că n-au să mai

găsească fluviul deloc. Nimeni nu știa cît e ceasul, dar era partea cea mai călduroasă a zilei.

Cînd reușiră să se întoarcă pe marginea defileului (aproape un kilometru mai jos de locul de unde porniseră), văzură că aici stîncile erau mai joase și mai erodate. Curînd găsiră un drum pe care să coboare în defileu și să meargă în continuare pe marginea apei. Dar mai întîi, se odihniră și își potoliră setea. Nu mai vorbea nimeni despre micul dejun, nici măcar despre masa de seară pe care le-o va oferi Caspian.

Poate ar fi fost mai bine să nu se depărteze deloc de Repedea și să n-o ia pe sus. Acum era sigur că nu merg încotro trebuie; iar de cînd trecuseră prin pădurea de brazi, începuseră toți să se teamă că se vor

îndepărta prea tare de drumul bun şi că se vor rătăci. Era o pădure bătrînă, fără nici un fel de cărărui, plină de tufişuri şi de copaci căzuţi care îţi făceau mersul anevoios. Dar nici defileul prin care curgea Repedea nu era un loc mai prielnic călătoriilor. Vreau să spun că nu era un loc prin care să poţi avansa uşor atunci cînd te grăbeşti. Altfel, era un loc minunat pentru un picnic într-o după-amiază. Găseai aici tot ce-ţi puteai dori pentru o asemenea ocazie; ape repezi, cascade argintii, ochiuri de apă adînci de culoarea chihlimbarului, stînci acoperite de muşchi şi maluri unde piciorul ţi se afunda pînă la gleznă în muşchiul adînc, fel de fel de ferigi, libelule frumoase ca nişte bijuterii, din cînd în cînd cîte un şoim în zbor, ba chiar şi cîte (Peter şi Bunilă chiar au văzut) un vultur. Dar, firește, ceea ce copiii şi piticul îşi doreau cel mai mult era să vadă Marele Fluviu, Beruna, şi Movila lui Aslan.

Pe măsură ce avansau, albia apei devenea tot mai abruptă. Pe alocuri, fără nevoiţi să se cațere pe stînci, o dată chiar pe o stîncă alunecoasă de pe care se vedeau prăpăstii întunecoase în care curgea rîul bolborosind furios.

Puteţi fi siguri că se uitau mereu la stîncile din partea stîngă, cu speranţa că vor zări un loc prin care să le poată traversa; dar stîncile rămîneau de neînvins. Ceea ce îi înnebunea, fiindcă ştiau toţi că, odată ieşiţi

din defileu în partea aceea, nu i-ar mai fi despărţit de Caspian decît o pantă domoală şi apoi un drum scurt.

Băieţii şi piticul propuseră să se oprească şi să facă un foc, să poată pregăti carnea de urs. Dar Susan se opuse; le spuse că ea vrea doar „să meargă mai departe pînă ies din pădurea aceea nenorocită". Lucy era mult prea obosită şi prea tristă, ca să mai aibă vreo opinie despre ceva. Dar, fiindcă oricum nu aveau de unde aduna lemne uscate, nici nu mai conta ce crede fiecare. Băieţii începură să se întrebe dacă gustul cărnii crude e chiar aşa groaznic cum auziseră. Bunilă îi asigură că e cu adevărat groaznic.

Dacă ar fi plecat într-o asemenea călătorie, cu numai cîteva zile în urmă, în Anglia, copiii ar fi fost, firește, răpuşi de oboseală. Dar cred că v-am mai spus

că, odată ajunşi în Narnia, erau altfel. Chiar şi Lucy era acum numai o treime o fetiţă care mergea pentru prima dată la internat şi două treimi Regina Lucy a Narniei.

– În sfîrşit! exclamă Susan.

– Ura! strigă Peter.

În faţă se vedea cîmp deschis pînă la orizont şi, între acest cîmp şi locul unde se aflau, curgea Marele Fluviu, ca o panglică lată, argintie.

Copiii zăriră şi porţiunea mai largă, unde apa nu era aşa adîncă, Vadul de la Beruna, peste care era acum un pod mare, cu multe arcade. Iar dincolo de pod era un orăşel.

– Dumnezeule! exclamă Edmund. Bătălia de la Beruna a avut loc exact pe locul unde este acum oraşul de-acolo.

Băieţii erau foarte veseli. Nu ai cum să nu te simţi mai puternic atunci cînd te uiţi la locul unde ai cîştigat o bătălie glorioasă, ca să nu mai spunem şi un regat, cu sute de ani în urmă. Peter şi Edmund se aprinseră atît de tare vorbind despre bătălie, încît uitară că-i dureau picioarele; nici cămăşile de zale nu li se mai păreau grele. Piticul părea şi el interesat.

Mergeau mai repede acum. Drumul devenea tot mai uşor. Deşi în partea stîngă mai erau încă stînci ascuţite, în dreapta, terenul era tot mai jos. Curînd, nu

mai mergeau printr-un defileu, ci printr-o vale. Nu mai erau cascade şi pătrunseră din nou într-o pădure deasă.

Apoi – dintr-odată – *vîj!* şi după aceea un zgomot ca de ciocănitoare. Copiii se mai întrebau încă unde oare mai auziseră un zgomot asemănător (cu secole în urmă) şi de ce era atît de neplăcut, cînd Bunilă strigă:

– Culcat!

Şi o împinse cu forţa pe Lucy să se trîntească în tufişurile de sub copaci. Peter, care fusese cu ochii pe sus, uitîndu-se după veveriţe, văzuse ce era: o săgeată nemiloasă se înfipsese în trunchiul unui copac, chiar deasupra capului său. În timp ce o trăgea pe Susan în

jos, mai trecu o săgeată pe lîngă umărul său şi se înfipse în pămînt, lîngă el.

– Repede! Repede! Înapoi! Mergeţi *tîrîş!* spuse Bunilă gîfîind.

Se întoarseră şi o porniră pe burtă pe sub tufişurile pline de muşte care bîzîiau îngrozitor. Săgeţile vîjîiau din toate direcţiile. Una nimeri coiful lui Susan şi căzu. Se tîrîră mai repede. Erau uzi de transpiraţie. O luară apoi la fugă, ghemuiţi cît puteau ei de tare. Băieţii îşi luară săbiile în mînă ca să nu se împiedice în ele.

Erau frînţi: începură din nou să urce pe stînci, fugind înapoi de unde veniseră. Cînd îşi dădură seama că, orice-ar fi, nu mai pot fugi, se trîntiră toţi în muşchiul umed, în spatele unui bolovan imens, gîfîind. Se mirară şi ei cît de sus erau iar.

Ascultară cu urechile ciulite, dar nu auziră nimic; nu erau urmăriţi.

– Asta-i bine, spuse Bunilă. Înseamnă că nu intră în pădure. Erau probabil nişte santinele. Dar asta înseamnă şi că Miraz are un avanpost undeva prin apropiere. Of, bine c-am scăpat!

– Merit să-mi daţi una în cap că v-am adus pe drumul ăsta, spuse Peter.

– Ba nu, Maiestate, spuse piticul. În primul rînd, nu dumneavoastră, ci fratele Maiestăţii Voastre,

Regele Edmund, a fost primul care a propus s-o luăm pe lîngă golf.

– Mă tem că M.N.P. are dreptate, spuse Edmund, care şi uitase de asta de cînd începuseră să aibă probleme.

– În al doilea rînd, continuă Bunilă, dacă am fi mers pe unde venisem eu, am fi ajuns drept la noul avanpost, aproape cu siguranţă. Sau, în orice caz, ne-ar fi fost la fel de greu să-l evităm. Cred că pînă la urmă n-a fost rău că am luat-o pe la golf.

– Tot răul spre bine, spuse Susan.

– Cam mult rău, zise Edmund.

– Cred că acum trebuie s-o luăm din nou prin defileu, spuse Lucy.

– Lu, eşti o eroină, zise Peter. Astăzi n-ai spus niciodată *v-am spus eu*... Acum ai fost pe-aproape, dar tot n-ai spus... Haideţi să mergem!

– Şi, de cum ne vom afla în pădure, interveni Bunilă, indiferent cine ce-ar zice, eu mă pun pe făcut focul, ca să pregătesc cina. Dar mai întîi s-o luăm la picior de-aici.

Nu mai e nevoie să vă spun cum au pornit-o iar prin defileu. Era un urcuş greu, dar, ciudat, se simţeau cu toţii mai veseli. Erau din nou plini de elan; iar cuvîntul *cină* avusese un efect miraculos.

Ajunseră în pădurea de brazi care le dăduse atîta bătaie de cap cînd era încă lumină şi se adăpostiră într-o vîlcea. Adunară cu greu lemne de foc; dar, după ce făcură focul şi începură să scoată din buzunare pachetele umede şi unsuroase de carne de urs, care ar fi fost foarte puţin apetisantă pentru cineva care stătuse în casă toată ziua, se simţiră cu mult mai bine. Piticul avu o idee grozavă. Înveliră fiecare măr (mai aveau cîteva) în carne de urs – ca nişte găluşte cu mere făcute din carne în loc de aluat şi mult mai mari –, după care înfipseră un băţ bine ascuţit în fiecare şi le puseră la prăjit. Zeama din mere pătrunse în carne, ca sosul de mere în friptura de porc la cuptor. Carnea unui urs care a mîncat alte animale nu e prea bună, spre deosebire de cea de urs care a mîncat mai mult miere şi fructe, care este excelentă. Cea pe care o aveau ei era din cea din urmă. Aşa că mîncară o masă pe cinste. În plus, nu avură nici vase de spălat; s-au culcat pe jos, privind fumul care ieşea din pipa lui Bunilă, şi-au întins picioarele ostenite şi au stat la poveşti. Erau toţi siguri că a doua zi au să reuşească să ajungă la Caspian şi că-l vor învinge pe Regele Miraz în numai cîteva zile. Poate că nu era prea înţelept din partea lor să fie chiar atît de optimişti, dar asta era starea lor de spirit.

Adormiră pe rînd, unul cîte unul, dar toţi foarte repede.

Lucy se trezi din cel mai adînc somn, pe care vi-l puteţi imagina, cu sentimentul că şi-a auzit numele strigat de vocea care îi era cea mai dragă. La început, crezu că e vocea tatălui ei. Apoi i se păru că e al lui Peter. Nu avea chef să se scoale; nu fiindcă ar fi fost încă obosită – dimpotrivă, era odihnită şi nu mai simţea nici urmă de durere de oase –, ci pentru că se simţea extrem de bine şi de fericită. Stătea cu ochii aţintiţi spre luna din Narnia, care este mai mare decît aceea din lumea noastră, şi la cerul înstelat, care se puteau vedea bine din locul unde se culcaseră.

– Lucy, auzi din nou, şi nu era nici vocea tatălui ei, nici a lui Peter.

Se ridică în capul oaselor, tremurînd de emoţie, dar fără pic de teamă. Luna strălucea atît de puternic, încît pădurea din jur era luminată aproape ca ziua; părea doar un pic mai sălbatică. În spatele ei se întindea pădurea de brazi; departe, în dreapta, se ridicau stîncile ascuţite din capătul celălalt al defileului; iar în faţă, o poiană înconjurată de copaci. Lucy privi atentă copacii de-acolo.

„Hei, am impresia că se mişcă, îşi spuse în sinea ei. Umblă."

Inima începu să-i bată mai tare; se ridică şi se apropie de ei. Dinspre poiană, venea un zgomot care semăna cu cel pe care-l fac copacii cînd bate tare vîntul, deşi acum nu bătea deloc. Cu toate acestea, nu era un zgomot de copaci obişnuiţi. Lui Lucy i se păru că aude o melodie, dar nu putu să-şi dea seama ce melodie, cum nu putuse să desluşească nici vorbele copacilor care aproape că îi vorbiseră noaptea trecută. Dar putu, cel puţin, să-şi dea seama că este o melodie veselă; pe măsură ce se apropie de copaci, simţi cum picioarele ei încep să danseze. Văzu copacii mişcîndu-se, trecînd unul pe lîngă celălalt, ca într-un dans popular.

„Şi cred, se gîndi Lucy, că atunci cînd dansează, dansul lor e cu adevărat un dans popular."

Era deja foarte aproape de ei.

Primul copac la care se uită i se păru, la început, că nu e copac, ci un om voinic cu barba aspră şi părul vîlvoi. Nu se sperie: mai văzuse asemenea lucruri şi altădată. Dar cînd se uită mai bine, văzu că e un simplu copac, care se mişcă. Firește, nu-ţi puteai da seama dacă are picioare ori rădăcini, pentru că, atunci cînd umblă, copacii nu calcă pe suprafaţa pămîntului; avansează prin pămînt, aşa cum facem noi atunci cînd umblăm prin apă. La fel păţi cu fiecare copac la care se uită. O clipă, păreau

să aibă formele prietenoase, frumoase şi mari pe care le aveau oamenii-copaci atunci cînd, datorită unei magii minunate, prindeau viaţă. Dar în clipa următoare, păreau toţi din nou copaci obişnuiţi. Numai că, atunci cînd păreau copaci obişnuiţi, aveau aerul că sînt oameni, nişte oameni ciudaţi, cu crengi şi frunze – şi se auzea încontinuu melodia aceea veselă şi foşnitoare.

„Sînt aproape treji, îşi spuse Lucy."

Ea era cu siguranţă trează de-a binelea, mai trează decît poate fi cineva de obicei.

O luă curajoasă printre ei, dansînd şi ea în timp ce era nevoită să sară în toate părţile, ca să nu se ciocnească de aceşti parteneri imenşi de dans. Acum nu o mai interesau copacii atît de mult. Voia să ajungă dincolo de ei, acolo de unde o strigase vocea care îi era atît de dragă.

Trecu repede printre ei (fără să-şi dea seama prea bine dacă fusese nevoită să dea crengile la o parte cu mîinile ori dacă se ţinuse de mînă să formeze marele lanţ cu aceşti dansatori imenşi, care trebuiau să se aplece ca să ajungă la ea) pentru că nu erau, de fapt, decît vreo cîţiva copaci care înconjurau o poiană. Reuşi să iasă dintre luminile şi umbrele lor mişcătoare.

Zări un cerc acoperit de iarbă netedă ca aceea de pe peluza din faţa unei case, înconjurat de copaci întunecoşi care dansau în jurul lui. Iar apoi, ce fericire! Îl văzu pe *El*, era acolo: Leul imens, strălucind alb în lumina lunii, şi umbra lui, neagră şi mare.

Dacă nu şi-ar fi mişcat coada, ai fi putut crede că e un leu din piatră, dar lui Lucy nu-i trecu aşa ceva prin cap. Nu se gîndi nici o clipă dacă o fi un leu prietenos sau nu. Alergă spre el. Avea sentimentul că, dacă pierde o singură clipă, o să i se spargă inima în piept. Într-o secundă, fu lîngă el: îl sărută, îşi trecu braţele în jurul gîtului lui şi-şi îngropă faţa în mătasea bogată a frumoasei lui coame.

– Aslan, Aslan! Dragul meu Aslan! suspină Lucy. În sfîrşit!

Animalul se rostogoli pe o parte, iar Lucy căzu; acum stătea între labele lui din faţă. Leul se aplecă şi-i atinse vîrful nasului cu limba. Simţi cum o învăluie respiraţia lui caldă. Îşi ridică privirea spre faţa lui mare şi înţeleaptă.

– Bun venit, copila mea, spuse el.

– Aslan, observă Lucy, eşti mai mare.

– Ţi se pare, e din pricină că şi tu eşti mai mare, îi răspunse.

– Deci, nu eşti mai mare?

– Nu. Dar cu fiecare an cu care creşti, o să ţi se pară că sînt mai mare.

O vreme, se simţi atît de fericită, încît nu spuse nimic. Vorbi, în schimb, Aslan.

– Lucy, spuse el, nu putem sta aici prea mult. Ai multe de făcut şi aţi pierdut o groază de timp astăzi.

– Da, ce păcat, nu-i aşa? spuse Lucy. Eu te-am văzut. Dar n-au vrut să mă creadă. Sînt toţi atît de...

De undeva din adîncul lui Aslan se auzi un mîrîit slab.

– Îmi pare rău, spuse Lucy, care învăţase să-şi dea seama în ce dispoziţie se află leul. N-am vrut să-i vorbesc de rău pe ceilalţi. Dar, oricum, n-a fost vina mea, eşti de acord?

Leul o privi drept în ochi.

– Oh, Aslan, făcu Lucy, doar nu vrei să spui că a fost vina mea? Cum aş fi putut... nu puteam să mă despart de ceilalţi şi să vin singură la tine, cum aş fi putut face asta? Nu te uita aşa la mine... ei bine, poate aş fi putut. Da, ştiu, n-aş fi fost singură, aş fi fost cu tine. Dar ce-am fi cîştigat?

Aslan nu-i răspunse.

– Vrei să spui, zise Lucy cu voce slabă, că, pînă la urmă, ar fi fost bine? Dar cum? Te rog, Aslan! N-o să pot afla asta?

– Să afli ce s-ar fi putut întîmpla, copila mea? întrebă Aslan. Nu. Asta nu i se spune nimănui.

– Of, Doamne! făcu Lucy.

– Dar toată lumea poate afla ce se va întîmpla, spuse Aslan. Ce-o să se întîmple dacă te duci acum la ceilalţi şi îi trezeşti, le spui că m-ai văzut iar şi că trebuie să se scoale toţi imediat şi să vină cu tine? Nu există decît un singur mod de a afla.

– Vrei să spui că asta vrei să fac? întrebă Lucy mirată.

– Da, micuţa mea, îi răspunse Aslan.

– Şi-au să te vadă şi ceilalţi? întrebă Lucy.

– Cu siguranţă că nu de la început, răspunse Aslan. Mai tîrziu, poate. Depinde.

– Bine, dar n-au să mă creadă, spuse Lucy.

– N-are importanţă, zise Aslan.

– Of, Doamne! Of, Doamne! făcu Lucy. Şi eu care mă bucurasem atît de mult că te-am găsit iar! Credeam c-o să pot rămîne cu tine. Şi credeam c-ai să apari şi-ai să-i sperii pe toţi duşmanii, ca data trecută. Iar acum totul va fi îngrozitor.

– Ştiu că ţi-e greu, micuţa mea, spuse Aslan. Dar nimic nu se întîmplă la fel de două ori. Ne-a fost greu tuturor în Narnia pînă acum.

Lucy îşi ascunse capul în coama lui. Dar probabil că era ceva magic în coamă, fiindcă simţi cum creşte în ea o forţă ca de leu. Se ridică repede.

– Îmi pare rău, Aslan, spuse. Acum sînt gata.

– Acum ai devenit leoaică, îi spuse Aslan. Narnia întreagă se va întoarce la viaţă. Acum, gata, nu mai avem timp de pierdut.

Se ridică şi o porni maiestuos spre copacii mişcători printre care venise Lucy; iar ea merse cu el, punîndu-şi o mînă tremurîndă pe coama lui. Copacii se dădură la o parte ca să-i lase să treacă şi, timp de o clipă, căpătară cu toţii forme de om. Lucy zări zei şi zeiţe ale pădurii, înalţi şi chipeşi, plecîndu-se în faţa Leului; în clipa următoare, deveniră iar copaci, dar continuară să se aplece, mişcîndu-şi graţios crengile şi trunchiul, încît totul părea un fel de dans.

– Copila mea, spuse Aslan după ce trecură de copaci. Vă aştept aici. Du-te şi trezeşte-i pe ceilalţi, şi spune-le să vină. Dacă nu vor, atunci, cel puţin, tu va trebui să vii cu mine, fie şi singură.

E îngrozitor să fii obligat să trezeşti patru persoane, toate mai mari decît tine şi toate foarte obosite, să le spui ceva ce probabil n-au să creadă şi să-i

pui să facă un lucru pe care cu siguranţă că nu vor vrea să-l facă.

„Nu trebuie să mă gîndesc, trebuie doar să fac ce am de făcut", se gîndi Lucy.

Se duse mai întîi la Peter şi-l zgîlţîi.

– Peter, îi şopti la ureche, trezeşte-te! Repede! A venit Aslan. Spune că trebuie să plecăm cu el imediat.

– Sigur, Lu. Cum vrei tu, spuse Peter în mod neaşteptat.

Asta îi dădu puţin curaj, numai că Peter se întoarse pe partea cealaltă şi adormi la loc.

Încercă apoi să o trezească pe Susan, care se trezi cu adevărat, dar îi spuse cu vocea ei enervantă de om mare:

– Ai visat, Lucy. Culcă-te la loc!

Încercă apoi cu Edmund. Fu greu să-l trezească, dar pînă la urmă reuşi. Edmund se ridică în capul oaselor.

– Ce-i? mormăi. Ce spui?

Îi spuse şi lui. Ce era cel mai rău era că, de fiecare dată cînd spunea ce avea de spus, părea tot mai puţin convingătore.

– Aslan! strigă Edmund. Ura! Unde?

Lucy se întoarse spre locul unde îi aştepta Aslan, cu ochii aţintiţi spre ea.

– Acolo, spuse, arătînd spre el.

– Unde? mai întrebă o dată Edmund.

– Acolo! Acolo! Nu vezi? În partea asta a copacilor.

Edmund se uită atent o vreme, după care spuse:

– Nu. Nu-i nimic acolo. Ţi se pare din pricina luminii lunii. Se mai întîmplă. Şi mie mi s-a părut că văd ceva timp de o clipă. E o şmecherie optică.

– Dar eu îl văd tot timpul, spuse Lucy. Se uită drept la noi.

– Atunci, eu de ce nu-l văd?

– Mi-a spus că s-ar putea să nu-l vedeţi.

– De ce?

– Nu ştiu. Aşa a spus.

– Of, fir-ar să fie, spuse Edmund. Ar fi tare bine dacă n-ai mai tot vedea fel de fel de lucruri. Dar cred că trebuie să-i trezim pe ceilalţi.

11

Chemarea Leului

După ce se treziră toţi, Lucy trebui să repete povestea pentru a patra oară. Liniştea care se lăsă după ce termină era cît se poate de descurajantă.

– Eu nu văd nimic, spuse Peter după ce se uită cît putea el de atent. Tu vezi ceva, Susan?

– Nu, bineînţeles că nu văd nimic! se răţoi ea. Fiindcă nu e nimic de văzut. A visat. Culcă-te şi dormi, Lucy!

– Şi sper, zise Lucy cu vocea tremurîndă, că o să veniţi toţi cu mine. Fiindcă... fiindcă eu trebuie să merg cu el chiar dacă nu vine nici unul dintre voi.

– Lucy, nu vorbi prostii, spuse Susan. Bineînţeles că nu poţi să pleci singură. Peter, n-o lăsa! Nu vezi că e neascultătoare?

– Dacă trebuie să meargă neapărat, o să merg eu cu ea. Altădată a avut dreptate, zise Edmund.

– Ştiu că a avut, spuse Peter. Poate a avut dreptate şi azi-dimineaţă. Şi e clar că nu a fost bine c-am luat-o prin defileu. Totuşi, la ora asta? Noaptea? Şi de ce nu-l putem vedea şi noi pe Aslan? Înainte îl puteam vedea toţi. El n-ar face aşa ceva. Tu ce spui, M.N.P.?

– Oh, eu nu spun nimic, răspunse piticul. Dacă mergeţi toţi, bineînţeles că merg şi eu cu voi; iar dacă vă despărţiţi, eu rămîn cu Marele Rege. E datoria mea faţă de el şi faţă de Regele Caspian. Dar, dacă vreţi să ştiţi ce cred eu, ei bine, eu, un biet pitic ca oricare altul, cred că nu avem prea multe şanse să găsim drumul pe întuneric dacă nu l-am putut găsi pe lumină. Iar eu nu cred în lei magici care vorbesc, dar nu vorbesc, ori în lei prietenoşi care nu ne fac nici un bine şi nici în lei mari cît casa pe care nu-i vede nimeni. După părerea mea, toate astea sînt aiureli.

– Bate cu laba în pămînt să ne grăbim, spuse Lucy. Trebuie să mergem *acum*. Cel puţin, eu trebuie să merg.

– N-ai nici un drept să ne obligi pe toţi să mergem. Sîntem patru la unu şi eşti cea mai mică dintre noi, spuse Susan.

– Termină! urlă Edmund. Trebuie să mergem. Dacă nu mergem, n-o să putem fi liniştiţi.

Dorea din tot sufletul s-o susţină pe Lucy, dar se enervase că nu poate dormi şi din pricina asta era aşa bosumflat.

– Atunci, la drum, spuse Peter, trecîndu-şi încet braţul pe sub cureaua de la scut şi punîndu-şi coiful.

În alte condiţii, i-ar fi spus o vorbă prietenoasă lui Lucy, care era sora lui favorită, fiindcă îşi dădea seama cît de amărîtă e şi ştia că tot ce se întîmplase nu fusese din pricina ei. Dar, cu toate acestea, era şi puţin enervat pe ea.

Cea mai rea fu Susan.

– Ce-ar fi să fac şi eu ca Lucy? întrebă. Să spun că eu rămîn aici chiar dacă voi toţi plecaţi. Ceea ce şi cred c-o să fac.

– Ascultaţi-l pe Marele Rege, Maiestate, spuse Bunilă, şi haideţi s-o luăm din loc. Dacă tot nu sînt lăsat să dorm, prefer să merg, în loc să stau aici şi să vorbesc.

În cele din urmă, porniră la drum. Lucy mergea prima, muşcîndu-şi buza şi abţinîndu-se cu greu să nu-i spună lui Susan ce-avea pe inimă. Dar uită de toate astea de îndată ce-l zări din nou pe Aslan. Acesta se întoarse şi porni şi el la drum, la treizeci de metri în faţa lor. Ceilalţi trebuia să se bazeze pe ce le spunea Lucy ca să ştie pe unde s-o ia, pentru că nu numai că nu-l vedeau pe Aslan, dar nici nu-l puteau auzi. Ghearele lui mari ca de pisică nu făceau nici un zgomot pe iarbă.

Îi duse undeva în dreapta copacilor mişcători – nu-şi putu da nimeni seama dacă aceştia mai dansau sau nu, fiindcă Lucy nu avea ochi decît pentru Aslan, iar ceilalţi se uitau la ea – apoi se apropiară de marginea defileului.

„La naiba! îşi spuse Bunilă în sinea lui. Sper că nebunia asta nu se va termina cu nişte căzături în lumina lunii şi cu cîteva gîturi frînte."

Aslan merse mult timp de-a lungul marginii prăpastiei. Ajunseră apoi într-un loc unde creşteau nişte copăcei chiar pe margine. Aslan se întoarse şi dispăru printre ei. Lui Lucy i se tăie respiraţia, fiindcă i se păru că a căzut de pe stîncă. Dar nu avea timp să se oprească şi să se gîndească la asta, trebuia să nu-l piardă din ochi. Grăbi pasul şi ajunse şi ea imediat printre copaci. Se uită în jos; văzu o cărare îngustă şi

abruptă care cobora pieziş, printre stînci, în defileu, şi pe care mergea Aslan. Lucy o privi cu ochii plini de fericire, bătu din palme şi coborî după el. Din spate, auzi vocile celorlaţi strigînd:

– Hei, Lucy, fii atentă, pentru numele lui Dumnezeu! Eşti chiar pe margine. Întoarce-te!

Apoi, o clipă mai tîrziu, auzi vocea lui Edmund:

– Are dreptate, este un drum pe care putem coborî.

Pe la jumătatea coborîşului, Edmund o ajunse din urmă.

– Ia te uită! exclamă. Ce e umbra aia care merge în faţa noastră?

– E umbra *lui,* îi răspunse Lucy.

– Cred că ai dreptate, Lu, spuse Edmund. Nu înţeleg cum n-am văzut mai înainte. Da' el unde e?

– Acolo unde-i e umbra, bineînţeles. Nu-l vezi?

– Am avut impresia că-l văd, doar un moment. Te păcăleşte lumina.

– Tot înainte, Rege Edmund, tot înainte, se auzi de sus, din spate, glasul lui Bunilă.

De undeva de şi mai departe, de sus de pe margine, se auzi vocea lui Peter:

– Hai, Susan, curaj! Dă-mi mîna! Şi un bebeluş ar putea coborî pe aici. Şi nu te mai văicări atîta!

Cîteva minute mai tîrziu, erau jos şi puteau auzi zgomotul apei. Păşind cu grijă, ca o pisică, Aslan

traversă rîul, mergînd din piatră în piatră. Cînd ajunse la mijloc, se opri să bea apă, apoi îşi întoarse capul, pe care şiroia apa, spre ei. De data asta, Edmund îl văzu.

– Oh, Aslan! strigă, fugind spre el.

Dar Leul se întoarse şi o porni pe panta de pe celălalt mal al Repedei.

– Peter! Peter! Ai văzut? îl întrebă Edmund.

– Am văzut ceva, spuse Peter, dar e greu de spus la lumina asta. Mergem mai departe şi de trei ori „ura" pentru Lucy. Acum nici nu mai sînt aşa de obosit.

Aslan îi călăuzi spre stînga, în sus, prin defileu. Era o călătorie ciudată, de parcă ar fi fost un vis, apa tumultuoasă, iarba umedă şi cenuşie, stîncile scînteinde de care se apropiau, şi, în faţa lor, Animalul glorios, păşind în linişte. Numai Susan şi piticul nu-l puteau vedea.

Curînd, ajunseră la altă cărare abruptă, care urca pe peretele unei prăpastii. Aici stîncile erau şi mai înalte decît cele de pe care coborîseră, iar drumul era lung, greu şi în zigzag. Din fericire, luna strălucea chiar deasupra defileului, astfel încît lumina stîncile de pe ambele părţi.

Lucy aproape că rămase fără suflare cînd văzu că picioarele din spate şi coada lui Aslan dispar dincolo

de margine; dar, cu un ultim efort, se căţără în urma lui şi ajunse, cu răsuflarea tăiată şi cu picioarele tremurînde, pe dealul pe care voiau să ajungă de cînd plecaseră din golf. Urcuşul era lung şi domol (cu iarbă, tufişuri şi cîteva pietre mari care străluceau albe în lumina lunii), şi se pierdea într-un pîlc de copaci, undeva, la o jumătate de kilometru depărtare. Lucy recunoscu dealul. Era dealul pe care se afla Masa de Piatră.

Cu zalele zăngănind, ceilalţi urcau în urma ei. Aslan mergea în continuare în faţă.

– Lucy! o strigă Susan aproape în şoaptă.

– Ce e? întrebă ea.

– Acum îl văd şi eu. Iartă-mă!

– Nu-i nimic.

– Dar am fost cu mult mai rea decît crezi. Eu chiar am crezut că a fost el, ieri adică. Atunci cînd ne-a avertizat să nu coborîm prin pădurea de brazi. Şi am crezut că venise şi azi-noapte, cînd ne-ai trezit. Undeva în adîncul sufletului. Sau aş fi putut crede, dacă aş fi vrut. Dar eu nu voiam decît să ieşim din pădure şi... of, nu ştiu. Şi acum, ce-o să-i spun?

– Poate că n-o să fie nevoie să-i spui mare lucru, sugeră Lucy.

Ajunseră curînd la copaci, iar printre ei copiii zăriră Movila cea mare, Movila lui Aslan, care fusese ridicată deasupra Mesei după plecarea lor.

– Ai noştri nu sînt destul de vigilenţi, mormăi Bunilă. Ar fi trebuit să ne vadă pînă acum...

– Pst! făcură ceilalţi patru.

Aslan se oprise şi se întorsese spre ei; arăta atît de maiestuos, încît copiii se simţiră cuprinşi de cîtă bucurie poţi fi cuprins atunci cînd ţi-e teamă şi de cîtă teamă poţi fi cuprins cînd eşti bucuros. Băieţii păşiră în faţă. Lucy le făcu loc. Susan şi piticul rămaseră în spate.

– Oh, Aslan, spuse Regele Peter îngenunchind şi punîndu-şi gheara grea a leului pe obraz. Îmi pare atît de bine! Şi-mi pare atît de rău! I-am condus greşit de cînd am pornit la drum, dar mai ales ieri-dimineaţă.

– Dragul meu fiu, spuse Aslan.

Apoi se întoarse spre Edmund.

– Bravo, îi spuse.

Apoi, după o pauză îngrozitoare, spuse cu glas pătrunzător:

– Susan!

Susan nu răspunse nimic, dar celorlalţi li se păru că plînge.

– Te-ai lăsat condusă de teamă, copila mea, spuse Aslan. Hai, vino să suflu asupra ta! Uită-ţi teama! Acum eşti din nou curajoasă?

– Un pic, Aslan, răspunse Susan.

– Şi acum, spuse Aslan cu o voce mult mai puternică, lovindu-şi trupul cu coada, unde este piticul ăla mic, spadasinul şi arcaşul ăla renumit care nu crede în lei? Vino aici, fiu al Pământului, vino AICI!

Ultimul cuvînt fu un adevărat urlet.

– Mamă! exclamă Bunilă mai mult în şoaptă şi cu sufletul la gură.

Copiii, care îl cunoşteau pe Aslan destul de bine ca să-şi dea seama că, de fapt, îi place foarte mult de pitic, erau liniştiţi; dar pentru Bunilă, care nu mai văzuse un leu niciodată şi nici vorbă să-l fi văzut pe leul ăsta înainte, totul părea diferit. Făcu singurul lucru inteligent pe care îl putea face, şi anume, în loc să ţîşnească spre Aslan, o porni spre el încet, clătinîndu-se.

Aslan se repezi spre el. Aţi văzut vreodată un pisoi mic-mic purtat de mama lui în gură? Cam asta aţi fi putut vedea şi acum. Piticul, adunat grămadă, atîrna din gura lui Aslan. Leul îl scutură o dată de-i zăngăni toată armura, de parc-ar fi fost uneltele unui spoitor de cazane. După care, piticul zbură în aer. Se afla în siguranţă de parcă ar fi fost în pat, numai că el

nu avea acest sentiment. Cînd se apropie de pămînt, ghearele mari şi catifelate îl prinseră cu blîndeţe, ca braţele unei mame, şi-l puseră (în picioare) pe pămînt.

– Fiu al Pămîntului, vrei să fim prieteni? îl întrebă Aslan.

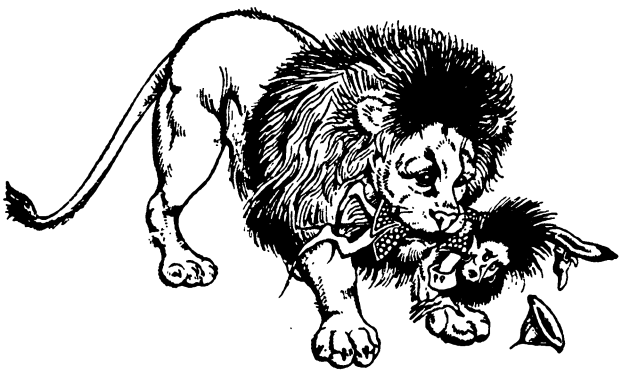

– D... d... da, gîfîi piticul, care nu-şi recăpătase încă suflul.

– Acum, spuse Aslan, apune luna. Uitaţi-vă în spatele vostru: se crapă de ziuă. N-avem timp de pierdut. Voi trei, fiii lui Adam, şi tu, fiu al Pămîntului, duceţi-vă repede la Movilă şi vedeţi ce se poate face acolo.

Piticul era încă fără glas şi nici unul dintre băieţi nu îndrăzniră să întrebe dacă Aslan vine şi el cu ei. Îşi luară sabia în mînă, salutară, se întoarseră şi dispărură în lumina răsăritului. Lucy observă că nu era nici urmă de oboseală pe chipurile lor: şi Regele Peter, şi Regele Edmund arătau mai degrabă bărbaţi, nu băieţei.

Fetele, rămase lîngă Aslan, se uitară după ei pînă cînd nu-i mai putură vedea. Lumina se schimba acum. La răsărit, Aravir, luceafărul din Narnia, strălucea ca o lună micuţă. Aslan, care părea mai mare ca oricînd, îşi ridică încet capul, îşi scuturâ coama şi scoase un răget.

Sunetul, la început adînc şi vibrant, ca al unei orgi care începe încet, deveni mai puternic, apoi şi mai puternic, pînă cînd începură să se cutremure şi pămîntul, şi văzduhul. Se ridică de pe deal şi pluti deasupra întregii Narnii. În tabăra lui Miraz se trezi toată lumea, se priviră palizi unii pe alţii şi îşi luară armele în mînă. Puţin mai încolo, în Marele Fluviu, unde apa era acum rece ca gheaţa, se ridicară din ape capetele şi umerii nimfelor, la fel şi capul bărbos al zeului fluviului. Dincolo de fluviu, în toate cîmpiile şi pădurile, ieşiră din vizuini urechile ciulite ale iepurilor, păsările îşi ridicară capetele somnoroase de sub aripi, bufniţele începură să ţipe, vulpile – să

latre, aricii – să mîrîie, iar copacii – să se legene. În oraşe şi sate, mamele îşi strînseră copilaşii la piept, cu ochii îngroziţi, cîinii schelălăiră, iar bărbaţii începură să bîjbîie ca să aprindă lumina. Departe, la hotarul din nord, uriaşii din munţi încercară să vadă ce se întîmplă dincolo de porţile întunecoase ale castelelor lor.

Lucy şi Susan văzură cum ceva întunecos vine spre ele din toate direcţiile, de peste dealuri. La început, li se păru că e o ceaţă întunecoasă care se întinde deasupra pămîntului, apoi, că sînt valurile unei mări negre pe timp de furtună ce se ridică mai mult, tot mai mult, iar în cele din urmă îşi dădură seama că erau de fapt păduri mişcătoare. Avură senzaţia că toţi copacii de pe pămînt veneau alergînd spre Aslan. Dar, cu cît se apropiau mai tare, arătau tot mai puţin a copaci; cînd se adunară cu toţii în

jurul lui Lucy, făcînd plecăciuni şi unduindu-şi braţele în faţa lui Aslan, fetiţa îşi dădu seama că arată a oameni. Fete-mesteceni cu chipuri palide îşi plecau capetele, femei-sălcii cu feţe gînditoare îşi dădeau părul pe spate ca să-l poată vedea pe Aslan, fagii cu aer regesc îl adorau, bărbaţi-stejari cu ramuri încîlcite, ulmi melancolici şi slabi, tufişuri cu părul zbîrlit (negricioşi, cu soţii împodobite cu bobiţe colorate) şi scoruşi veseli, toţi se aplecau şi se ridicau la loc, strigînd numele lui Aslan cu glasurile lor de tot felul, răguşite, ascuţite ori domoale.

Mulţimea care dansa acum în jurul lui Aslan (fiindcă şi de data asta totul devenise un dans) creştea atît de repede, încît Lucy nu mai înţelegea nimic. Nu-şi putea da seama de unde apăruseră cîţiva oameni care, în clipa următoare, dănţuiau şi ei printre copaci. Unul era un tînăr, îmbrăcat în piele de cerb, cu o coroană din frunze de viţă în părul cîrlionţat. Ai fi zis că e prea frumos să fie băiat, dacă n-ar fi avut un aer atît de sălbatic. Privindu-l, aveai senzaţia, cum spuse Edmund cîteva zile după aceea, „că e un tip care e în stare de orice, absolut de orice". Avea o mulţime de nume: Bromios, Bassareus şi Straşnicul erau numai trei dintre ele. Îl însoţeau o mulţime de fete, la fel de sălbatice ca şi

el. Era chiar şi cineva călare pe un măgar. Toată lumea rîdea şi striga:

– Euan, euan, eu-oi-oi-oi!

– Aslan, ce fac, se joacă? întrebă tînărul.

Se pare că asta şi făceau. Dar fiecare credea că joacă altceva. Ar fi putut fi leapşa, dar Lucy nu putu să-şi dea seama cine trebuia să-i prindă pe ceilalţi. Părea mai degrabă baba-oarba, numai că toţi se purtau de parcă ar fi fost legaţi la ochi. Ceea ce complică lucrurile şi mai tare fu faptul că omul care venise călare pe măgar şi care era bătrîn şi enorm de gras, începu să strige:

– Gustări! Poftiţi la gustări!

În timp ce striga, se prăvăli de pe măgar; îl ajutară ceilalţi să încalece la loc, în vreme ce măgarul,

crezînd că se află la circ, încerca să meargă pe picioarele din spate. Apăreau tot mai multe frunze de viţă-de-vie peste tot. Curînd, frunzele deveniră viţe care se întindeau peste tot, chiar şi pe picioarele şi în jurul gîtului celor trei oameni. Lucy îşi ridică mîinile ca să-şi dea părul pe spate şi descoperi că are viţă-de-vie în loc de păr. Pe măgar îl acoperise viţa cu totul. Coada îi era încurcată printre frunze şi nu se mai zărea decît ceva negru care i se mişca între urechi. Lucy se uită mai bine şi văzu că e un ciorchine de struguri. După care fu acoperit de ciorchini aproape în întregime.

– Gustări! Gustări! zbiera bătrînul.

Începură cu toţii să mănînce. Nu ştiu ce sere or fi pe la voi, dar sînt sigur că n-aţi mîncat niciodată asemenea struguri. Erau nişte struguri cu adevărat buni, tari şi lucioşi, dar, cînd îi băgai în gură, erau dulci şi răcoritori; fetele nu mai mîncaseră niciodată pe săturate ceva atît de bun. Erau cu mult mai mulţi struguri decît şi-ar fi putut dori cineva vreodată, şi nimeni nu mînca elegant. Vedeai numai degete lipicioase şi murdare, şi, deşi toată lumea avea gura plină, rîdeau sau strigau întruna: „Euan, euan, eu-oi-oi-oi". La un moment dat, toţi îşi dădură seama că jocul (oricare ar fi fost acesta) şi ospăţul trebuiau să se încheie. Se aşezară cu toţii pe jos, cu

răsuflarea tăiată şi cu feţele întoarse spre Aslan, ca să audă ce are să le spună.

În chiar acea clipă, soarele se ridică pe cer, iar Lucy îşi aminti ceva şi-i şopti lui Susan:

– Hei, Su, ştiu cine sînt âştia.

– Cine?

– Băiatul cu chip sălbatic e Bacchus, iar bătrînul de pe măgar este Silenus. Nu mai ţii minte că ne-a povestit domnul Tumnus despre ei, acum mult timp?

– Ba da, sizzzgur că da. Dar, Lu...

– Ce e?

– Nu m-aş fi simţit prea în siguranţă cu Bacchus şi toate fetele lui nebunatice dacă ne-am fi întîlnit cu ei cînd eram fără Aslan.

– Cred şi eu, spuse Lucy.

12

Vrăjitorie şi răzbunare

Între timp, Bunilă şi cei doi băieţi ajunseră la arcada de piatră pe unde se intra în Movilă; doi bursuci care erau santinele (Edmund nu le putu desluşi în întuneric decît petele albe de pe obraji) săriră la ei arătîndu-şi colţii:

– Cine-i acolo?

– Bunilă, spuse piticul. Îl aduc pe Marele Rege al Narniei din trecutul îndepărtat.

Bursucii atinseră mîinile băieţilor cu vîrful botului.

– În sfîrşit! spuseră. În sfîrşit!

– Daţi-ne o torţă, prieteni! le ceru Bunilă.

Bursucii găsiră una chiar la intrare, Peter o prinse şi i-o dădu lui Bunilă.

– Ar fi mai bine să meargă M.N.P. înainte, spuse. Noi nu cunoaştem locul.

Bunilă luă torţa şi porni prin tunelul întunecos. Era un loc rece, cufundat în beznă şi cu miros de mucegai; era plin de pînze de păianjen şi, din cînd în cînd, se mai zărea cîte un liliac în lumina torţei. Băieţii, care stătuseră mai mult afară, în aer liber, din dimineaţa de la gară, aveau senzaţia că intră într-o închisoare.

– Peter, şopti Edmund, tu vezi desenele de pe pereţi? Nu par să fie din vremuri de demult? Cu toate acestea, noi sîntem şi mai de demult. Cînd eram noi aici, nu fuseseră făcute încă.

– Aşa e, spuse Peter. Asta te pune pe gînduri.

Piticul merse tot înainte, o luă la dreapta şi apoi la stînga, coborî cîteva trepte şi apoi o apucă din nou la stînga. În cele din urmă, zăriră lumină undeva în faţă – o lumină care venea de sub o uşă. Pentru prima dată auziră voci; ajunseseră la uşa camerei din mijlocul Movilei. Vocile din încăpere erau furioase. Cineva vorbea atît de tare, încît nici nu-i auziră pe băieţi şi pe pitic apropiindu-se.

– Nu-mi place, îi şopti Bunilă lui Peter. Să stăm să ascultăm o clipă.

Rămaseră nemişcaţi în faţa uşii.

– Ştii foarte bine de ce n-am putut sufla în corn la răsăritul soarelui, spuse una dintre voci.

– Ăsta e Regele, şopti Bunilă.

– Ai uitat că Miraz ne-a atacat aproape înainte ca Bunilă să plece şi că am fost nevoiţi să luptăm timp de trei ceasuri şi mai bine? Am suflat cînd am avut o clipă de răgaz.

– Aşa ceva nu se poate uita, se auzi vocea furioasă, fiindcă piticii mei au dus greul luptei şi au murit unul din cinci.

– Ăsta-i Sfrederic, şopti Bunilă.

– Ruşine, piticule! se auzi un glas mai gros.

– Mîncă-trufe, spuse Bunilă.

– Toţi am luptat la fel de mult ca piticii, dar nimeni nu a luptat mai mult ca Regele.

– Din partea mea, poţi să spui ce vrei, îi răspunse Sfrederic. Dar, fie că a suflat prea tîrziu în corn, fie că nu e magic, oricum nu am primit nici un fel de ajutor. Tu, marele învăţat, nemaipomenitul magician, tu care le ştii pe toate, tot ne mai spui să ne punem speranţele în Aslan şi în Regele Peter, şi în toţi ceilalţi?

– Trebuie să recunosc – asta nu pot nega – că sînt dezamăgit de rezultatele acestei operaţiuni, i se răspunse.

– Probabil că e doctorul Cornelius, şopti Bunilă.

– Ca s-o spunem pe şleau, zise Sfrederic, tot ce-ai promis s-a dus pe apa sîmbetei. Aşa că stai de-o parte şi lasă-i pe alţii să-şi vadă de treabă. De-asta...

– Vom primi ajutor, spuse Mîncă-trufe. Eu cred în continuare în Aslan. Ai răbdare, cum avem noi, animalele. Vom primi ajutor. S-ar putea ca acesta să fie chiar acum la uşă.

– Pfui! făcu Sfrederic. Dac-ar fi după voi, bursucii, ar trebui să aşteptăm pînă cînd o face plopul pere şi răchita micşunele. Ascultaţi-mă pe mine! Nu mai putem aştepta. Mîncarea e pe terminate; în fiecare luptă pierdem mai mulţi oameni decît ne putem permite; oştenii noştri fug.

– Şi ştii de ce? îl întrebă Mîncă-trufe. Îţi spun eu de ce. Fiindcă s-a zvonit printre ei că i-am chemat pe Regii de odinioară, iar aceştia nu au venit. Ultimele cuvinte pe care le-a spus Bunilă înainte de a pleca (aproape sigur, ca să-şi afle moartea) au fost: „Dacă suflaţi în corn, să nu le spuneţi oştenilor de ce aţi suflat sau ce speranţe aveţi". Numai că în seara aceea aflaseră deja toţi.

– Mai bine ţi-ai vîrî botul într-un cuib de viespi, bursucule, decît să insinuezi că eu sînt cel care a împrăştiat zvonul, spuse Sfrederic. Retrage-ţi cuvintele sau...

– Gata, terminaţi amîndoi! interveni Regele Caspian. Vreau să aflu ce propune Sfrederic să facem. Dar, înainte de asta, vreau să ştiu cine sînt cei doi străini pe care i-a adus la sfatul nostru şi care stau acolo cu urechile ciulite, fără să scoată o vorbă.

– Sînt prietenii mei, răspunse Sfrederic. Tu ce drept ai să te afli aici în afară de faptul că eşti prietenul lui Bunilă sau al bursucului? Şi ce drept are bătrînul ăla ramolit îmbrăcat în negru să fie aici în afară de faptul că ţi-e prieten? De ce trebuie să fiu eu singurul care nu are dreptul să-şi aducă aici prietenii?

– Maiestatea Sa este Regele căruia i-ai jurat credinţă, îi spuse Mîncă-trufe cu severitate în glas.

– Astea sînt reguli pentru curtea regală, îl repezi Sfrederic. În gaura asta putem vorbi pe şleau. Ştii foarte bine – şi ştie şi băiatul ăsta Telmarinian – că n-o sa fie regele nimănui, nicăieri, dacă nu reuşim să-l scoatem din capcana în care este prins.

– Dar poate prietenii tăi vor să spună şi ei ceva, spuse Cornelius. Voi, cei de acolo, cine sînteţi?

– Preavenerabile doctore, se auzi un glas subţirel şi plîngacios de femeie. Sînt o biată femeie bătrînă, dacă nu va e cu supărare, şi-i sînt recunoscătoare acestui preavenerabil pitic pentru prietenia pe care mi-o arata. Maiestatea Sa, binecuvîntat fie-i numele, nu are motive să se teamă de o bătrînă care suferă de reumatism şi care e săracă lipită pămîntului. Mă pricep puţin – nu ca dumneavoastră, doctore – la unele vraji şi farmece pe care aş fi bucuroasă să le folosesc împotriva duşmanilor noştri dacă sînteţi cu toţii de acord. Fiindcă-i urăsc. Oh, cum îi mai urăsc! Nimeni nu-i urăşte mai mult decît mine.

– Foarte interesant şi... ăăă... bine, spuse doctorul Cornelius. Acum cred ca am înţeles ce sînteţi, doamna. Poate se prezintă şi celălalt prieten?

Îi răspunse o voce neplăcută; lui Peter i se făcu pielea ca de găină.

– Eu sînt foamea. Sînt setea. Dacă muşc din ceva, nu-i mai dau drumul pînă la moarte, iar după moarte

trebuie să taie bucata din corpul duşmanului pe care am apucat să o muşc şi s-o îngroape cu mine. Pot să postesc o sută de ani fără să mor. Pot să stau o sută de nopţi pe gheaţă fără să îngheţ. Pot să beau un fluviu de sînge fără să pocnesc. Arătaţi-mi-i pe duşmanii voştri!

– Şi vrei să ne spui, în faţa acestor doi prieteni, care este planul tău? îl întrebă Caspian.

– Da, îi răspunse Sfrederic. Fiindcă nu-l pot pune în practică fără ajutorul lor.

Timp de vreo două minute, băieţii şi Bunilă îi auziră pe Caspian şi pe prietenii săi vorbind în şoaptă, dar nu-şi putură da seama ce spun. Apoi îl auziră pe Caspian spunînd cu voce tare:

– Bine, Sfrederic, să-ţi auzim planul.

Urmă o pauză atît de lungă, încît băieţii începură să se întrebe dacă piticul o să mai înceapă vreodată; cînd deschise gura, vorbi cu glas încet, de parcă nu i-ar fi plăcut nici lui ce avea să spună.

– E clar, mormăi el, că nici unul dintre noi nu ştie adevărul despre vremurile de odinioară din Narnia. Bunilă nu credea în nici una din poveşti. Eu am fost de acord să le verificăm. Am încercat întîi cornul şi n-a ieşit nimic. Dacă au existat vreodată Regele Peter Magnificul, Regina Susan, Regele Edmund şi Regina

Lucy, atunci sau nu ne-a auzit nici unul dintre ei sau nu pot veni, sau ne sînt duşmani.

– Sau sînt pe drum, adăugă Mîncă-trufe.

– N-ai decît să repeţi asta pînă cînd o să fim cu toţii mîncare pentru cîinii lui Miraz. Cum spuneam, am încercat o verigă din lanţul vechilor legende, dar nu ne-a ajutat cu nimic. Bun. Numai că, dacă ţi se rupe spada, lupţi cu pumnalul. În poveşti apar şi alte forţe, nu numai vechii regi şi regine. Ce-aţi spune dacă le-am chema pe acestea în ajutor?

– Pe Aslan, vrei să spui, zise Mîncă-trufe. E totuna dacă-l chemăm pe el sau pe vechii Regi. Erau supuşii lui. Dacă nu-i trimite pe ei (deşi n-am nici o îndoială că-i va trimite), crezi c-o să vină el însuşi?

– Nu. Tocmai asta e, spuse Sfrederic. Aslan şi Regii sînt totuna. Aslan sau a murit, sau nu este de partea noastră. Sau ceva mai puternic decît el nu-l lasă să vină. Şi chiar dacă ar veni, de unde ştim noi că este de partea noastră? Se pare că nu a fost întotdeauna prea bun cu piticii. Nici măcar cu toţi urşii. Întrebaţi-i pe lupi! Şi, la urma urmei, n-a fost în Narnia decît o singură dată din cîte ştiu eu şi n-a stat prea mult. Nu-l mai puneţi la socoteală! Eu mă gîndeam la altcineva.

Nu-i răspunse nimeni şi, preţ de cîteva minute, se lăsă o asemenea linişte, încît Edmund îl putu auzi pe bursuc cum respiră.

– La cine te gîndeşti? întrebă Caspian, în cele din urmă.

– La o forţă mai puternică decît Aslan, care a ţinut Narnia sub vrajă ani şi ani, dacă poveştile spun adevărul.

– Vrăjitoarea Albă! strigară cele trei voci în acelaşi timp şi, după zgomotul care se auzi, Peter bănui că Regele şi prietenii lui săriseră în picioare.

– Da, spuse Sfrederic rar şi hotărît, mă gîndesc la Vrăjitoare. Staţi jos! Nu vă speriaţi la auzul unui nume, ca nişte copii. Avem nevoie de putere; şi avem nevoie de o putere care să fie de partea noastră. Cît despre putere, nu spun poveştile că Vrăjitoarea l-a învins pe Aslan, l-a legat fedeleş şi l-a ucis chiar pe piatra aceea de colo, din spatele luminii?

– Dar mai spun şi că a înviat, adăugă bursucul, cu glas tăios.

– Da, aşa spun, răspunse Sfrederic, dar poate că ai observat că nu ştim prea multe despre ceea ce-a făcut Aslan după ce-a înviat. Pur şi simplu dispare din poveste. Cum îţi explici asta, dacă a înviat cu adevărat? Nu e mult mai probabil că nu a înviat şi că

poveştile nu mai vorbesc despre el pentru că nu mai este nimic de spus despre el?

– I-a numit pe Regi şi pe Regine, spuse Caspian.

– Un rege care cîştigă o mare bătălie se poate proclama rege şi singur, fără ajutorul unui leu, zise Sfrederic.

Se auzi un mormăit fioros, probabil al lui Mîncă-trufe.

– Şi, oricum, continuă Sfrederic, ce s-a ales de regii ăştia şi de domnia lor? Au dispărut şi ei. Altfel stau însă lucrurile cu Vrăjitoarea. Poveştile spun că a domnit o sută de ani: o sută de ani de iarnă. Asta da putere, dacă nu vă supăraţi. E ceva care a existat.

– Dar, Dumnezeule mare! făcu Regele. Nu ni s-a spus întotdeauna că ea era cel mai groaznic duşman? Nu a fost un tiran de zece ori mai rău decît Miraz?

– Poate, spuse Sfrederic cu indiferenţă. Poate o fi fost rea cu voi, oamenii, dacă existau oameni pe vremea aceea. Poate că a fost rea cu unele animale. I-a alungat pe castori, aş putea spune; oricum, nu mai există nici unul în Narnia. Dar cu noi, piticii, s-a purtat bine. Eu sînt pitic şi îmi apăr neamul. Nouă nu ne e teamă de Vrăjitoare.

– Bine, dar te-ai aliat cu noi, îi aminti Mîncă-trufe.

– Da, şi cu mult bine ne-am ales pînă acum, se răsti Sfrederic. Cine este trimis în toate misiunile

periculoase? Piticii. Cine rămîne fără mîncare cînd scad porţiile? Piticii. Cine...?

– Minţi! Astea sînt minciuni! îl întrerupse bursucul.

– Aşa că, zise Sfrederic, care acum striga de-a dreptul, dacă nu-mi puteţi ajuta oamenii, o să mă duc la cineva care poate să-i ajute.

– E trădare pe faţă, piticule? îl întrebă Regele.

– Pune-ţi sabia înapoi în teacă, Rege Caspian, spuse Sfrederic. Crimă în timpul sfatului, nu? Din ăştia-mi eşti? Nu fi prost; nici nu încerca! Crezi că mi-e frică de tine? Am doi de partea mea, la fel ca tine.

– Hai, atunci, se repezi Mîncă-trufe, dar fu întrerupt imediat.

– Stop, stop, stop, spuse doctorul Cornelius. Vă grăbiţi prea tare. Vrăjitoarea a murit. Toate poveştile sînt de acord în această privinţă. Pe cine vrea Sfrederic să cheme? La ce Vrăjitoare se referă?

Vocea neplăcută care vorbise o singură dată mai devreme spuse:

– E moartă?

Se auzi apoi vocea subţire şi tînguitoare:

– Oh, fii binecuvîntat, Maiestatea Ta, nu aveţi de ce vă teme că Doamna Albă – aşa îi spunem noi – a murit. Preavenerabilul doctor îşi bate joc de o biată femeie bătrînă ca mine cînd spune aşa ceva. Dragul meu doctor, înţeleptul meu doctor, cine-a mai auzit

de vrăjitoare care mor cu adevărat? Le poţi oricînd aduce înapoi.

– Cheam-o! se auzi vocea neplăcută. Sîntem gata. Desenează cercul. Pregăteşte focul albastru.

Acoperind mîrîitul tot mai tare al bursucului şi un „Ce?“ al lui Cornelius, răsună ca un tunet glasul Regelui Caspian:

– Deci, ăsta ţi-e planul, Sfrederic! Magie neagră şi chemarea unei fantome blestemate. Acum înţeleg cine-ţi sînt tovarăşii: o Muma-Pădurii şi un vîrcolac!

Urmă o confuzie generală. Se auzi un răcnet de animal şi zăngănit de arme; băieţii şi Bunilă dădură buzna înăuntru; Peter zări o creatură oribilă şi deşirată, jumătate bărbat şi jumătate lup, care tocmai se repezea la un băiat cam de vîrsta lui, iar Edmund zări un bursuc şi un pitic rostogolindu-se pe podea într-o trîntă. Bunilă se trezi faţă în faţă cu Muma-Pădurii. Nasul şi bărbia îi ieşeau atît de tare în afară, de parc-ar fi fost un spărgător de nuci, părul cenuşiu şi murdar îi atîrna peste faţă şi tocmai îl înşfăcase pe doctorul Cornelius de gît. Bunilă lovi cu sabia o singură dată şi, în clipa următoare, capul vrăjitoarei se rostogolea pe podea. Apoi cineva răsturnă torţa şi, timp de vreo şaizeci de secunde, se auziră doar săbii, colţi, gheare, pumni şi ţipete. După care se făcu linişte.

– Ed, eşti teafăr?

– Ăăă... cred că da, gîfîi Edmund. L-am prins pe bruta aia de Sfrederic, dar e încă în viaţă.

– Fir-ar să fie! se auzi o voce furioasă. Pe mine stai! Ridică-te! Eşti cît un pui de elefant.

– Îmi pare rău, M.N.P., spuse Edmund. E mai bine acum?

– Oh, nu! răcni Bunilă. Îmi bagi gheata în gură. Dă-te la o parte!

– Regele Caspian e pe-aici? întrebă Peter.

– Aici, se auzi o voce slabă. M-a muşcat ceva.

Auziră cu toţii cum cineva aprinde un chibrit. Era Edmund. La lumina flăcării, i se putu vedea faţa, palidă şi murdară. Bîjbîi un pic pînă găsi lumînarea

(nu mai foloseau lampa fiindcă nu mai aveau gaz), o puse pe masă şi-o aprinse. Cînd se lumină încăperea, mai multe persoane săriră în picioare. Şase chipuri se priviră clipind în lumina lumînării.

– Se pare că nu mai e nici un duşman în viaţă, spuse Peter. Muma-Pădurii e aici, moartă.

Îşi îndreptă repede privirea în altă parte.

– Uite-l şi pe Sfrederic, mort şi el. Şi presupun că ăsta este vîrcolacul. N-am mai văzut vîrcolaci de mult. Cap de lup şi trup de bărbat. Ceea ce înseamnă că tocmai se transforma din om în lup în clipa în care a fost ucis. Iar tu eşti probabil Regele Caspian.

– Da, confirmă celălalt băiat. Dar eu habar n-am cine eşti tu.

– Este Marele Rege, Regele Peter, îi spuse Bunilă.

– Fii bine-venit, Maiestate.

– Fii bine-venit şi tu. Să nu crezi că am venit să-ţi iau locul. Am venit să te ajut.

– Maiestatea Voastră, se auzi o voce de lîngă umărul lui Peter.

Se întoarse şi se trezi faţă în faţă cu bursucul. Peter se aplecă, îl îmbrăţişă şi îi sărută capul acoperit de blană. Şi nu se comporta ca o fetiţă procedînd aşa, pentru că era Marele Rege.

– Cel mai vrednic între bursuci, îi spuse. Nu te-ai îndoit de noi nici o clipă.

– N-am nici un merit, Maiestate, spuse Mîncă-trufe. Dar eu sînt animal şi noi, animalele, nu ne schimbăm părerile aşa uşor. În plus, sînt bursuc şi noi rămînem mereu credincioşi.

– Îmi pare rău de Sfrederic, spuse Caspian, deşi m-a urît din prima clipă cînd m-a văzut. Cred că se acrise din cauza suferinţelor. Dacă am fi cîştigat războiul repéde, poate c-ar fi ajuns un pitic bun pe timp de pace. Mă bucur că nu ştiu care din noi l-a omorît.

– Sîngerezi, îi spuse Peter.

– Da, am fost muşcat, spuse Caspian. De vîrcolacul ăla.

Le luă mult timp să-i cureţe şi să-i bandajeze rana, dar, după ce terminară, Bunilă spuse:

– Acum, înainte de orice, vrem să luăm micul dejun.

– Dar nu aici, zise Peter.

– Oh, nu, se cutremură Caspian. Şi trebuie să trimitem pe cineva să ia cadavrele de aici.

– Pe viermii ăia doi să-i arunce într-o groapă, spuse Peter. Dar pe pitic o să-l dăm oamenilor săi să-l îngroape după datina lor.

În cele din urmă, mîncară într-una din încăperile întunecoase din Movila lui Aslan. Nu era chiar ce şi-ar fi dorit, fiindcă Peter şi Edmund visau la ouă

prăjite în unt şi cafea fierbinte, iar Caspian şi Cornelius la plăcinte cu carne de căprioară; dar toţi primiră o bucăţică mică de carne de urs (din buzunarele băieţilor), o bucată de brînză tare, o ceapă şi o cană cu apă. Judecînd însă după chipurile lor, ai fi zis că e o masă delicioasă.

13

Marele Rege în luptă

Aslan este cu fetele (adică Regina Susan şi Regina Lucy), Caspian, undeva în apropiere, spuse Peter după ce terminară de mîncat. Nu ştim cînd va acţiona. Atunci cînd crede el de cuviinţă, fireşte, nu cînd vrem noi. Între timp, vrea ca noi să facem ce putem singuri. Caspian, zici că nu sîntem destul de puternici să-l înfruntăm pe Miraz în luptă directă?

– Mă tem că nu, Maiestate, răspunse Caspian.

Îi plăcea foarte tare de Peter, dar parcă era mut în faţa lui. Era tare emoţionat în prezenţa marilor Regi

din poveştile de odinioară; oricum, mai emoţionat decît erau ei în prezenţa lui.

– Foarte bine, zise Peter. O să-l provoc la duel.

Nu se mai gîndise nimeni la asta pînă acum.

– Vă rog, aş putea lupta eu cu el? întrebă Caspian. Vreau să-mi răzbun tatăl.

– Eşti rănit, îi spuse Peter. Şi oricum, nu crezi c-ar rîde dacă l-ai provoca tu la duel? Noi ştim că eşti rege şi luptător, dar el crede că eşti un copil.

– Dar Sire, interveni bursucul, care stătea foarte aproape de Peter pe care-l sorbea din ochi. Va accepta, oare, să lupte cu Maiestatea Voastră? Ştie că armata lui e mai puternică.

– Probabil că nu, răspunse Peter. Dar nu se ştie niciodată. Şi chiar dacă nu acceptă, cea mai mare parte a zilei va trece cu trimisul solilor dintr-o parte în alta. Pînă atunci poate face Aslan ceva. Şi, cel puţin, pot să inspectez armata şi să întăresc poziţiile. Îi voi provoca la duel. O să scriu mesajul chiar acum. Ai pană şi cerneală, doctore?

– Un învăţat le are întotdeauna la el, Maiestate, răspunse doctorul Cornelius.

– Foarte bine, îţi voi dicta, spuse Peter.

Şi, în timp ce doctorul îşi pregăti pergamentul, deschise călimara şi îşi ascuţi pana, Peter se rezemă de spătarul scaunului cu ochii pe jumătate închişi şi

încercă să-şi reamintească limba în care scrisese asemenea lucruri cu mult timp în urmă, în vremurile de glorie ale Narniei.

– Bun, zise în cele din urmă. Eşti gata, doctore?

Doctorul Cornelius îşi înmuie pana în cerneală şi aşteptă. Peter începu să-i dicteze:

– *Noi, Peter, cu voia lui Aslan, ales şi proclamat Mare Rege peste toţi Regii din Narnia, Împărat al Insulelor Îndepărtate şi Stăpîn al castelului Cair Paravel, Cavalerul celui Mai Nobil Ordin al Leului, îl salutăm pe Miraz, Fiul lui Caspian al Optulea, pe vremuri Lord Protector în Narnia, care acum se dă drept Regele Narniei.* Ai scris?

– *Regele Narniei,* punct, mormăi doctorul. Da, Sire.

– Paragraf nou, spuse Peter. *Pentru a pune capăt vărsării de sînge şi pentru a evita toate celelalte neplăceri care pot fi cauzate de războiul ce se duce acum pe tărîmul Narniei, avem plăcerea de a ne oferi să luptăm personal în numele iubitului şi credinciosului nostru Caspian pentru a-i dovedi Domniei voastre că sus-numitul Caspian este regele adevărat al Narniei atît prin voia noastră, cît şi conform legilor Telmariniene, şi că Domnia Voastră este de două ori vinovat de trădare atît prin înlăturarea sus-numitului Caspian de la cîrmuirea Narniei, cît şi prin cea mai*

abominabilă – ai grijă cum scrii, doctore –, *sîngeroasă şi neobişnuită crimă comisă asupra bunului vostru stăpîn şi frate, Regele Caspian al Nouălea. Drept care vă provoc la duel şi vă trimit această scrisoare prin fratele meu iubit, Regele Edmund, pe vremuri Rege al Narniei, Duce al Felinarului şi Conte al Ţării de Vest, Cavaler al Nobilului Ordin al Mesei, care are drepturi depline să hotărască împreună cu Domnia Voastră condiţiile duelului. Scrisă la Movila lui Aslan, astăzi ziua a douăsprezecea a lunii Acoperişului Verde din anul întîi al domniei lui Caspian al Zecelea al Narniei.*

– Cred că e bine, spuse Peter, răsuflînd adînc. Trebuie să mai trimitem doi soli împreună cu Regele Edmund. Cred că unul dintre ei ar trebui să fie uriaşul.

– Dar... ştiţi, nu e prea deştept, spuse Caspian.

– Ştiu, spuse Peter. Dar orice uriaş impresionează atîta vreme cît tace din gură. Şi o să-i mai treacă din supărare. Dar cine să fie al doilea?

– Zău, spuse Bunilă, dacă vreţi pe cineva care omoară cu privirea, Pişpirici ar fi cel mai bun.

– Sigur că da, spuse Peter rîzînd. Dar e atît de mic! Nici n-au să-l poată vedea dacă nu se apropie suficient de tare.

– Trimiteţi-l pe Vifor-din-Vale, Maiestate, propuse Mîncă-trufe. Nimeni nu a rîs niciodată de centauri.

O oră mai tîrziu, doi dintre lorzii din armata lui Miraz, Lordul Glozelle şi Lordul Sopespian, care se plimbau în tabără scobindu-se în dinţi după micul dejun, îi zăriră venind spre ei, dinspre pădure, pe centaur şi pe uriaş, pe care-i mai văzuseră în timpul luptelor, iar între ei, o persoană pe care nu o putură recunoaşte. Nici ceilalţi băieţi de la şcoală de la Edmund nu l-ar fi recunoscut dacă l-ar fi putut vedea în acel moment, fiindcă Aslan suflase peste el cînd se întîlniseră şi avea un aer măreţ.

– Ce-o fi asta? întrebă Lordul Glozelle. Un atac?

– O solie, mai degrabă, spuse Sopespian. Nu vezi că au ramuri verzi? Cred că vin să se predea.

– Cel care merge între centaur şi uriaş nu are aerul unuia care vine să se predea, spuse Glozelle. Cine-o fi? Nu e Caspian.

– Într-adevăr, spuse Sopespian. Ascultă-mă pe mine, e un luptător de temut, nu ştiu de unde l-au găsit rebelii. Rămîne între noi ce-o să spun acum. Este mai falnic decît a fost vreodată Regele Miraz. Şi ce armură poartă! Nici unul dintre fierarii noştri nu e în stare să facă aşa ceva.

– Facem pariu pe cîinele meu că vine cu o provocare la luptă, nu să se predea? întrebă Glozelle.

– Dar cum? întrebă Sopespian. Ii avem pe duşmani la degetul mic. Miraz n-ar fi niciodată atît de prost încît să dea cu piciorul acestui avantaj şi să accepte un duel.

– Ar putea fi convins să o facă, spuse Glozelle cu glas scăzut.

– Încet, spuse Sopespian. Vino puţin mai încoace, să nu ne audă santinelele acelea. Acum. Am înţeles bine ce-a spus Domnia Ta?

– Dacă Regele ar accepta, şopti Glozelle, sau cîştigă, sau este ucis.

– Aşa... spuse Sopespian, dînd din cap.

– Dacă învinge, am cîştigat războiul.

– Desigur. Şi dacă pierde?

– Dacă pierde, o să putem lupta la fel de bine şi fără Rege. Căci nu mai e nevoie să-ţi spun că Miraz nu e un conducător prea viteaz. Iar după aceea vom fi şi învingători, şi fără rege.

– Şi vreţi să spuneţi, Domnia Voastră, că noi doi am putea conduce ţara la fel de bine fără un rege?

Chipul lui Glozelle se urîţi.

– Să nu uităm, spuse el, că noi l-am pus pe tron. Iar în toţi anii în care s-a bucurat de putere, noi ce am avut de cîştigat? În ce fel şi-a arătat recunoştinţa faţă de noi?

– Destul, îi spuse Sopespian. Uite, vine cineva să ne ducă la cortul Regelui.

Cînd ajunseră la cortul lui Miraz, îi văzură pe Edmund şi pe cei doi însoţitori ai acestuia în faţa cortului, unde li se oferea vin şi prăjituri. Îi dăduseră deja solia Regelui şi se retrăseseră, în timp ce acesta se gîndea ce să facă. Cînd îl văzură de la o depărtare atît de mică, amîndoi Lorzii se speriară.

Miraz era în cort, neînarmat; îşi termina micul dejun. Era roşu la faţă şi avea fruntea încruntată.

– Aţi văzut? urlă el, aruncîndu-le pergamentul peste masă. Uitaţi-vă şi voi ce poveşti de adormit copiii ne-a trimis neobrăzatul meu de nepot!

– Cu voia dumneavoastră, Sire, spuse Glozelle, dacă tînărul luptător de afară este Regele Edmund despre care se spune în mesaj, eu nu l-aş numi poveste de adormit copiii, ci un cavaler de temut.

– Regele Edmund, pfui! spuse Miraz. Domnia Ta crezi în toate poveştile acelea despre Peter şi Edmund, şi ceilalţi?

– Cred ce văd, Maiestate, răspunse Glozelle.

– Bun, n-are rost să vorbim despre asta, spuse Miraz. Cît despre provocarea la luptă, cred că toţi avem aceeaşi părere, nu?

– Cred că da, Sire, răspunse Glozelle.

– Şi anume? întebă Regele.

– Să refuzăm, fără îndoială, spuse Glozelle. Căci, deşi nu am fost acuzat niciodată de laşitate, trebuie să vă spun cinstit că nu mă trage inima deloc să lupt cu tînărul acela. Iar dacă fratele lui este (după cum se pare) Marele Rege, atunci înseamnă că este şi mai de temut decît el – eu, unul, preamărite Rege, nu vreau să am de-a face cu el.

– Mînca-te-ar ciuma! strigă Miraz. Nu de astfel de sfaturi am nevoie. Crezi că te-am întrebat dacă să-mi fie teamă să lupt cu acest Peter (dacă există persoana asta)? Crezi că mă tem de el? Voiam să aflu ce crezi despre această problemă; dacă să ne aventurăm într-o asemenea luptă cînd avem un mare avantaj?

– Iar eu vă răspund, Maiestate, spuse Glozelle, că provocarea la luptă trebuie refuzată cu orice preţ. Se citeşte moartea pe chipul acestui cavaler ciudat.

– Iar începi! spuse Miraz, de data asta furios de-a binelea. Vrei să mă faci să cred că eu sînt la fel de laş ca Domnia Ta?

– Maiestatea voastră poate spune ce doreşte, spuse Glozelle supărat.

– Vorbeşti ca o babă, Glozelle, spuse Regele. Tu ce spui, Lord Sopespian?

– Nu acceptaţi, Sire, fu răspunsul acestuia. Motivul pe care îl are Maiestatea Voastră este foarte bun. Puteţi refuza fără a isca nici o discuţie cu privire la curajul sau onoarea Maiestăţii Voastre.

– Dumnezeule! exclamă Miraz, sărind în picioare. Şi tu ţi-ai pierdut minţile azi? Crezi că îmi caut scuze ca să pot refuza? De ce nu-mi spui atunci în faţă că sînt un laş?

Conversaţia alunecase exact în direcţia dorită de cei doi lorzi, aşa că aceştia nu mai spuseră nimic.

– Înţeleg cum stau lucrurile, spuse Miraz după ce-i privi în ochi mult şi bine. Sînteţi fricoşi ca nişte iepuri şi aveţi neobrăzarea să vă imaginaţi că şi eu sînt la fel. Motive să refuz! Auzi la ei! Scuze să nu accept să lupt! Ce sînteţi voi, soldaţi? Sînteţi Telmarinieni? Sînteţi bărbaţi? Dacă refuz (după cum ar fi logic) o să

credeţi că mi-a fost frică; şi o să le spuneţi şi altora asta. Am dreptate sau nu?

– Nici un bărbat de vîrsta Maiestăţii Voastre, spuse Glozelle, nu ar fi considerat laş fiindcă a refuzat să lupte cu un mare luptător în floarea vîrstei.

– Vasăzică, nu numai că sînt un laş şi-un fricos, ci şi un bătrîn ramolit cu un picior în groapă! urlă Miraz. O să vă spun cum stau lucrurile. Cu sfaturile voastre femeieşti (evitînd subiectul principal al problemei, după cum faceţi de obicei) aţi reuşit să faceţi exact contrariul a ceea ce intenţionaţi. Aveam de gînd să refuz. Dar voi accepta. Mă auziţi, accept! Nu mă voi lăsa insultat fiindcă v-a luat minţile nu ştiu ce magie sau trădare.

– Vă implorăm, Maiestate... începu Glozelle, dar Miraz ieşise de-acum din cort şi-l auziră spunîndu-i lui Edmund că acceptă.

Cei doi lorzi se priviră şi chicotiră încet.

– Ştiam c-o să accepte dacă reuşim să-l scoatem din pepeni, zise Glozelle. Dar nu voi uita că m-a făcut laş. Va plăti pentru asta.

Fu mare agitaţie la Movila lui Aslan cînd aflară toţi vestea. Edmund, împreună cu unul dintre căpitanii din armata lui Miraz marcaseă deja locul duelului, care era înconjurat de frînghii şi ţăruşi. Doi Telmarinieni urmau să stea în două din colţuri, şi un

al treilea în mijlocul uneia dintre laturi, ca martori la duel. Ceilalţi trei martori, pentru celelalte două colţuri şi cealaltă latură, urmau să fie numiţi de Marele Rege. Peter tocmai îi explica lui Caspian că nu-l poate numi pe el, deoarece lupta se dădea pentru dreptul lui la tron, cînd, dintr-odată, se auzi o voce groasă, somnoroasă:

– Maiestatea Voastră, vă rog!

Peter se întoarse; era cel mai bătrîn dintre urşii grăsani.

– Vă rog mult, Maiestate, spuse, sînt urs.

– Fără îndoială, aş putea spune chiar că eşti un urs bun, zise Peter.

– Da, spuse ursul. Urşii au avut întotdeauna dreptul să dea unul din martori la dueluri.

– Nu-l numiţi, îi şopti Bunilă lui Peter. E bun la suflet, dar o să ne facă de rîs pe toţi. O s-adoarmă şi *o să-şi sugă labele* în faţa duşmanilor.

– Da' n-am ce face, spuse Peter. Are dreptate. Urşii aveau acest privilegiu. Nu-mi dau seama cum de n-au uitat în toţi anii aştia, cînd atîtea alte lucruri au fost date uitării.

– Vă rog, Maiestate, insistă ursul.

– Este dreptul vostru, zise Peter. Iar tu vei fi unul dintre martori. Dar *ţine minte:* nu care cumva să-ncepi să-ţi sugi labele!

– Nu, sigur că nu, spuse ursul mirat peste măsură.

– Tu nu vezi că şi acum îţi sugi o labă? urlă Bunilă.

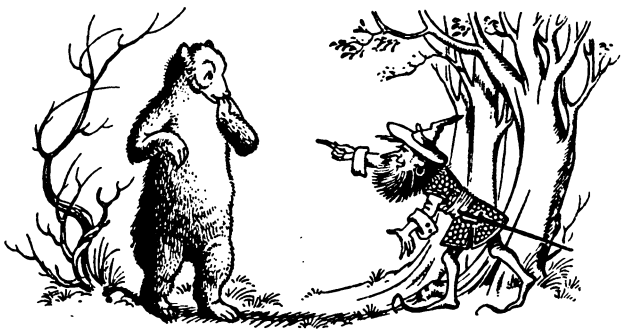

Ursul îşi scoase repede laba din gură şi pretinse că n-a auzit.

– Sire! se auzi un glăscior ascuţit de undeva de jos.

– Ah, Pişpirici! spuse Peter, după ce se uitase în sus şi în jos, la dreapta şi la stînga, cum faci atunci cînd te strigă un şoarece.

– Sire, spuse acesta, viaţa mea vă stă la dispoziţie, dar onoarea îmi aparţine. Sire, unul dintre oamenii mei este singurul trompetist din armata Maiestăţii Voastre. Sperasem să ne trimiteţi pe unul dintre noi ca sol. Sire, oamenii mei sînt tare mîhniţi. Dacă aţi vrea

să mă numiţi martor, poate că atunci le-ar mai trece din supărare.

De undeva de deasupra se auzi un zgomot puternic ca un tunet. Uriaşul Strică-Vreme izbucnise într-unul din acele hohote de rîs nu prea inteligente în care izbucnesc uriaşii mai blînzi. Se controlă pe dată şi-şi luă un aer foarte serios, în clipa în care Pişpirici descoperi de unde venise zgomotul.

– Mă tem că nu se poate, spuse Peter foarte serios. Există oameni cărora le este teamă de şoareci.

– Am observat, Sire, spuse Pişpirici.

– Şi n-ar fi corect faţă de Miraz, continuă Peter, să aibă în faţa ochilor ceva care i-ar putea ştirbi din curaj.

– Maiestatea Voastră este întruchiparea onoarei, spuse şoarecele făcînd una din admirabilele sale plecăciuni. În această privinţă, gîndim la fel. Mi s-a

părut c-am auzit pe cineva rîzînd. Dacă doreşte cineva aici de faţă să rîdă de mine, îi stau la dispoziţie – cu sabia – oricînd poftește.

Această remarcă fu urmată de o linişte stingheritoare pe care o întrerupse Peter:

– Uriaşul Strică-Vreme, ursul şi centaurul Vifor-din-Vale vor fi martorii din partea noastră. Lupta va începe la ora două după-amiaza. Masa, la ora douăsprezece fix.

– Ascultă, îi spuse Edmund după ce plecară de acolo. Sper *c-o să fie bine*. Adică, o să-l baţi, nu?

– De-asta lupt cu el, să văd dacă pot, îi răspunse Peter.

14

Toată lumea are de lucru

Cu puţin timp înainte de ora două, Bunilă şi bursucul se aflau, împreună cu celelalte creaturi, la marginea pădurii, de unde se uitau la strălucitoarea armată a lui Miraz, care stătea la o distanţă de numai cîţiva metri. Între ei şi armată fusese pregătit un loc în formă de pătrat, acoperit cu iarbă, pentru duel. În două dintre colţuri, stăteau Glozelle şi Sopespian cu sabia scoasă din teacă. În celelalte două colţuri erau uriaşul Strică-Vreme şi ursul grăsan care, în ciuda a ceea ce i se spusese, îşi sugea labele şi arăta, ca să vă spun sincer, tare prostuţ. În schimb, Vifor-din-Vale, în partea dreaptă, nemişcat cu excepţia

momentelor în care izbea cu copita în iarbă, arăta cu mult mai impunător decît baronul Telmarinian care stătea chiar în faţa lui, pe partea stîngă. Peter tocmai dăduse mîna cu Edmund şi cu doctorul, iar acum se îndrepta spre locul unde urma să aibă loc lupta. Era ca în momentul de dinaintea începerii unei curse importante, doar că toţi erau cu mult mai tensionaţi.

– Ce n-aş da să fi apărut Aslan înainte de asta! spuse Bunilă.

– Şi eu, spuse Mîncă-trufe. Dar ia uită-te în spate!

– Doamne! mormăi piticul după ce se întoarse. Ce sînt? Oameni uriaşi – oameni frumoşi – seamănă cu nişte zei, zeiţe şi uriaşi. Sînt sute şi mii, ne înconjoară. Ce sînt?

– Sînt driade, hamadriade şi spirite ale pădurii, spuse Mîncă-trufe. Aslan le-a trezit din somn.

– Ne vor fi de folos dacă duşmanii încearcă vreo şmecherie. Dar pe Marele Rege n-au cum să-l ajute dacă Miraz se va dovedi un spadasin mai bun.

Bursucul nu răspunse, fiindcă exact atunci Peter şi Miraz intrau pe teren venind din direcţii opuse; purtau amîndoi cămaşă din zale, coif şi scut. Se apropiară. Cînd fură suficient de aproape, făcură o plecăciune şi apoi îşi spuseră ceva, dar ceilalţi nu putură auzi nimic. În clipa următoare, cele două săbii

scînteiau în lumina soarelui. O secundă se auzi şi zăngănitul acestora, dar fu acoperit imediat de strigătele celor două armate care urlau ca la un meci de fotbal:

– Bine, Peter, bravo! strigă Edmund cînd îl văzu pe Miraz dînd înapoi un pas şi jumătate. Du-te după el, repede!

Peter chiar aşa şi făcu, şi, timp de cîteva secunde, lupta părea să fi fost cîştigată. Dar apoi Miraz îşi adună toată puterea şi începu să se folosească din plin de înălţimea şi de greutatea sa.

– Miraz! Miraz! Regele! Regele! se auzi strigătul Telmarinienilor.

Caspian şi Edmund păliră, speriaţi.

– Peter a primit cîteva lovituri groaznice, spuse Edmund.

– Hei! exclamă Caspian. Ce se-ntîmplă?

– Se îndepărtează unul de altul, spuse Edmund. Sînt puţin obosiţi, cred. Fii atent! Uite, începe iar, de data asta mai ştiinţific. Se învîrtesc în cerc, îşi tatonează punctele slabele.

– Mă tem că Miraz ăsta ştie ce-are de făcut, mormăi doctorul.

Dar nici nu termină bine de spus, că vechii narnieni izbucniră în urale asurzitoare, începură să bată din palme şi să-şi arunce glugile în aer.

– Ce s-a întîmplat? Ce s-a întîmplat? întrebă doctorul. Bătrînii mei ochi nu au putut vedea.

– Marele Rege l-a lovit la subsuoară, îi spuse Caspian, care mai bătea încă din palme. Exact pe lîngă cămaşă. Prima lovitură!

– Dar acum e din nou rău, spuse Edmund. Peter nu-şi foloseşte scutul cum trebuie. Cred că e rănit la braţul stîng.

Şi chiar aşa şi era. Toţi putură vedea că Peter nu-şi poate folosi braţul. Strigătele Telmarinienilor se înteţiră.

– Ai văzut mai multe dueluri decît mine, spuse Caspian. Crezi că mai are vreo şansă acum?

– Dragul meu, spuse Edmund, cred că s-ar putea. Cu mult noroc.

– Nu trebuia să-l lăsăm, spuse Caspian.

Dintr-odată încetară toate strigătele. O clipă, Edmund nu înţelese ce se întîmplă. Apoi spuse:

– Ah, acum înţeleg. Au hotărît să se odihnească amîndoi. Vino, doctore! Noi doi s-ar putea să putem face ceva pentru Marele Rege.

Alergară spre teren şi Peter le ieşi în întîmpinare.

– S-a lăsat cu toată greutatea umărului pe scutul meu – ca un bolovan – şi mi-a intrat marginea scutului în încheietura mîinii. Nu cred că e ruptă, poate

doar scrîntită. Dacă m-ați putea bandaja foarte strîns cred că m-aș descurca.

În timp ce-l bandajau, Edmund îl întrebă pe Peter:

– Cum ți se pare Miraz?

– E dur, răspunse Peter. Foarte dur. Am ceva șanse dacă reușesc să-l țin departe pînă cînd se întoarce împotriva lui propria greutate. Ca să fiu sincer, altfel nu văd cum aș putea cîștiga. Spune-le celor de acasă că-i iubesc, Ed, dacă mă omoară. Uite-l intrînd din nou pe teren. Adio, prietene! La revedere, doctore! Și, Ed, spune-i ceva drăguț din partea mea lui Bunilă. A fost nemaipomenit.

Edmund nu mai putea vorbi. Se întoarse cu doctorul la locul lor, cu inima strînsă.

Dar runda aceasta fu mai bună. Peter părea că se poate folosi de scut și, în mod clar, se folosea foarte bine de picioare. Parcă juca leapșa cu Miraz, ținîndu-l la distanță, schimbîndu-și locul, dîndu-i de furcă.

– Lașule! huiduiră Telmarinienii. De ce nu lupți? Ce, nu-ți place? Credeam c-ai venit să lupți, nu să dansezi. Pfui!

– Sper că nu-i bagă în seamă, spuse Caspian.

– Oh, nu Peter! spuse Edmund. Nu-l cunoști. Oh! făcu el.

Miraz reuşise în cele din urmă să-l lovească pe Peter peste coif. Băiatul se dezechilibră, alunecă într-o parte şi căzu pe un genunchi. Urletul Telmarinienilor se auzi ca urletul mării.

– Acum, Miraz! urlau. Acum! Repede! Repede! Omoară-l!

Dar nu era nevoie să-i spună uzurpatorului ce să facă. Acesta era deja călare pe Peter. Văzînd sabia coborînd spre Peter, Edmund îşi muşcă buza pînă cînd îi dădu sîngele. Slavă cerului! Îl lovi în umărul drept. Cămaşa din zale făcută de pitici era rezistentă şi sabia nu reuşi să pătrundă prin ea.

– Dumnezeule mare! strigă Edmund. S-a ridicat. Loveşte, Peter!

– N-am văzut ce s-a întîmplat, spuse doctorul. Cum a reuşit?

– L-a apucat pe Miraz de braţ în timp ce voia să-l lovească, spuse Bunilă, ţopăind de bucurie. Ăsta da, bărbat! Ia braţul adversarului drept scară. Marele Rege! Marele Rege! Trăiască Vechea Narnie!

– Uitaţi-vă! spuse Mîncă-trufe. Miraz s-a înfuriat. E bine.

Lupta era acum pe viaţă şi pe moarte: loviturile veneau una după alta, încît părea imposibil să nu fie ucis unul din ei pînă la urmă. Pe măsură ce lupta devenea mai aprigă, strigătele încetară aproape de

tot. Spectatorii priveau cu sufletul la gură. Era îngrozitor şi, în acelaşi timp, magnific.

Se auzi un strigăt puternic din tabăra vechilor narnieni. Miraz era la pământ – nu-l lovise Peter, se împiedicase el de un smoc de iarbă. Peter făcu un pas înapoi, lăsîndu-l să se ridice.

„Of, fir-ar să fie, fir-ar să fie, fir-ar să fie, îşi spuse Edmund în sinea lui. De ce trebuie să fie atît de corect? Presupun că aşa trebuie. Aşa e cînd eşti Cavaler şi, pe deasupra, şi Mare Rege. Bănuiesc că aşa i-ar plăcea lui Aslan. Dar bruta aia o să se ridice iar într-o clipă, şi atunci..."

Dar „bruta aia" nu se ridică. Lorzii Glozelle şi Sopespian ştiau ce au de făcut. Cum îl văzură pe Rege căzut la pământ săriră pe teren strigînd:

– Trădare! Trădare! Trădătorul l-a lovit pe la spate în timp ce zăcea neajutorat. La luptă! La luptă, Telmar!

Peter nu înţelegea ce se întîmplă. Văzu doi bărbaţi repezindu-se spre el cu sabia scoasă. Apoi, cel de-al treilea Telmarinian sări şi el pe teren în stînga lui.

– La luptă, Narnia! Trădare! strigă Peter.

Dacă l-ar fi atacat toţi trei în acelaşi timp, Peter nu ar mai fi putut face nimic. Dar Glozelle se opri să-şi înjunghie propriul Rege care zăcea mort.

– Asta e pentru insulta de azi-dimineață, spuse în șoaptă în timp ce înfigea sabia în Miraz.

Peter se întoarse spre Sopespian și, dintr-o singură lovitură, îi zbură capul. Edmund era acum lîngă el, strigînd:

– Narnia, Narnia! Leul!

Întreaga armată a Telmarinienilor venea spre ei. Uriașul făcu un pas înainte și se aplecă, pregătindu-și bîta. Centaurii atacară. Zbîrrr! se auziră săgețile piticilor care le treceau pe deasupra capului. Bunilă lupta undeva în stînga lui Peter. Începuse o adevărată bătălie.

– Întoarce-te, Pișpirici, prostule! strigă Peter. Au să te omoare. Șoarecii n-au ce căuta aici.

Dar micuțele creaturi ridicole dansau printre picioarele oștenilor, lovind cu săbiile. Mulți Telmarinieni simțiră în ziua aceea cum piciorul le este dintr-odată străpuns de zeci de ace; începeau să țopăie într-un picior, blestemînd durerea și adeseori căzeau la pămînt. Cînd căzeau, îi terminau șoarecii. Dacă reușeau să se țină pe picioare, îi termina altcineva.

Dar nici nu începuse bine lupta, cînd vechii narnieni văzură că inamicul o ia la fugă. Luptători de temut se făcură albi ca varul nu de teama de vechilor

narnieni, ci de ceva ce vedeau venind din spatele acestora. Îşi aruncară armele la pămînt, urlînd:

– Pădurea! Pădurea! E sfîrşitul lumii!

Dar curînd nici strigătele acestora şi nici zgomotul armelor nu se mai putură auzi; ambele fură acoperite de urletul copacilor treziţi la viaţă, care o porniră printre rîndurile armatei lui Peter şi apoi pe urmele Telmarinienilor. Aţi stat vreodată la marginea unei păduri, pe o movilă mai înaltă, cînd bătea cu furie un vînt sălbatic într-o seară de toamnă? Imaginaţi-vă zgomotul acela! Şi apoi imaginaţi-vă că pădurea, în loc să rămînă pe loc, se repede spre voi; şi că nu mai e alcătuită din copaci, ci din oameni uriaşi, care însă arată a copaci, fiindcă braţele lor lungi se unduiesc precum ramurile, iar cînd dau din cap se scutură de frunze. Cam asta vedeau Telmarinienii. Chiar şi narnienii erau uşor speriaţi. În numai cîteva minute, toţi oamenii lui Miraz fugeau spre Marele Fluviu, sperînd să poată trece podul către Beruna, unde să se apere din spatele meterezelor şi al porţilor închise.

Ajunseră la fluviu, dar nici urmă de pod. Dispăruse de pe-o zi pe alta. Îi cuprinse pe toţi panica şi groaza, aşa că se predară.

Dar ce se întîmplase cu podul?

În dimineaţa aceea, devreme, după numai cîteva ore de somn, trezindu-se, fetele îl văzură pe Aslan stînd în faţa lor; acesta le spuse:

– Va fi sărbătoare.

Se şterseră la ochi şi se uitară în jur. Copacii nu mai erau acolo, dar îi văzură avansînd spre Movila lui Aslan. Bacchus şi bacantele – fetele lui nebunatice şi fioroase –, şi Silenus erau încă acolo. Lucy, complet odihnită, sări în picioare. Toată lumea era trează, toată lumea rîdea şi se auzea cîntec de fluier; fură înconjuraţi de animale, nu animale cuvîntătoare, care veneau din toate direcţiile.

– Ce se întîmplă, Aslan? îl întrebă Lucy, cu ochii dansînd şi cu picioarele gata să înceapă şi ele să danseze.

– Veniţi, copii! le spuse. Urcaţi-vă pe spinarea mea!

– Oh, minunat! strigă Lucy şi amîndouă fetele se urcară pe spinarea aurie şi caldă, aşa cum mai făcuseră cu nu se ştie cîţi ani în urmă. Apoi, întreaga adunare o porni la drum, cu Aslan în frunte, cu Bacchus şi cu bacantele zburdînd, fugind şi făcînd tumbe, şi cu animalele dînd din coadă în jurul lor. Silenus şi măgarul lui încheiau alaiul.

O luară un pic la dreapta, coborîră o pantă abruptă şi se treziră în faţa Podului de la Beruna.

Înainte să-l traverseze, însă, zăriră ieşind din apă un cap mare, ud, cu barbă, mai mare decît al unui bărbat, cu o cunună din trestie. Îşi ridică privirea spre Aslan şi spuse:

– Stai, Stăpîne! Dezleagă-mi lanţurile!

– Cine mai e şi *ăsta?* întrebă Susan în şoaptă.

– Cred că e zeul fluviului. Taci! îi spuse Lucy.

– Bacchus, spuse Aslan, eliberează-l din lanţuri!

„Cred că se referă la pod", se gîndi Lucy.

Şi chiar aşa şi era. Bacchus şi oamenii lui porniră prin apa nu prea adîncă şi, un minut mai tîrziu, se întîmplă unul din cele mai ciudate lucruri. Pe pilonii podului începu să crească iederă cu viteza cu care se întinde focul; acoperi pietrele, le crăpă, le sparse, le despărţi. Timp de o clipă, pereţii podului se transformară în garduri vii de gherghină, iar apoi dispărură;

întreg podul se prăbuşi în apă. Chefliii traversară apa mergînd, înotînd sau dansînd, în hohote de rîs, strigînd şi stropindu-se cu apă.

– Ura! Acum este iar Vadul de la Beruna! strigară fetele.

Odată ajunşi pe celălalt mal, o porniră spre oraş.

Toată lumea de pe străzi o lua la fugă cînd îi vedea. Prima clădire la care ajunseră era o şcoală: o şcoală de fete, unde o mulţime de narniene, cu părul strîns la spate, cu gulere scrobite şi ciorapi groşi în picioare, aveau oră de istorie. „Istoria" care se preda în Narnia în timpul domniei lui Miraz era mai plictisitoare decît povestea cea mai adevărată pe care aţi citit-o vreodată şi mai puţin adevărată decît cea mai extraordinară poveste de aventuri.

– Gwendolen, dacă nu eşti atentă, spuse învăţătoarea, şi dacă te mai uiţi pe fereastră, o să-ţi scad nota la purtare cu un punct.

– Dar, domnişoară Prizzle, vă rog... începu Gwendolen.

– Ai auzit ce-am spus, Gwendolen? o întrebă domnişoara Prizzle.

– Dar, domnişoară Prizzle, spuse Gwendolen, e un LEU!

– O să-ţi scad două puncte fiindcă vorbeşti prostii, spuse domnişoara Prizzle. Iar acum...

Fu însă întreruptă de un răget. Ferestrele clasei fură năpădite de iederă. Pereţii deveniră verzi (de un verde lucitor), iar în locul tavanului erau acum crengi înfrunzite. Domnişoara Prizzle se trezi stînd pe iarbă într-o poiană. Se prinse de catedră ca să nu cadă şi descoperi că aceasta se transformase într-o tufă de trandafir. Oameni sălbatici, cum nu-şi imaginase niciodată c-ar putea exista, stăteau acum grămadă în jurul ei. Apoi îl văzu pe Leu, urlă şi o luă la fugă, şi împreună cu ea o luă la fugă toată clasa, majoritatea fetiţe scunde şi îndesate, încrezute şi cu picioarele groase. Gwendolen ezită.

– Vrei să rămîi cu noi, draga mea? o întrebă Aslan.

– *Pot?* Mulţumesc, mulţumesc, spuse Gwendolen.

Şi pe dată începu să danseze cu două dintre menade, care o luară de mîini şi porniră cu ea într-un dans vesel, ajutînd-o, în acelaşi timp, să se debaraseze de unele haine care o incomodau.

Oriunde mergeau în oraşul Beruna, cei mai mulţi oameni o luau la fugă, dar unii li se alăturau. Cînd ieşiră din oraş, grupul lor era mai numeros şi mai vesel.

Merseră peste cîmpurile de pe malul stîng al apei. Animalele de la ferme le ieşeau în întîmpinare şi li se alăturau. Măgăruşi bătrîni şi trişti, care nu cunoscuseră nici o bucurie pînă atunci, întinereau dintr-odată. Cîinii rupeau lanţurile în care erau ţinuţi. Caii izbeau căruţele la care erau înhămaţi pînă le făceau bucăţi şi apoi veneau la trap să li se alăture, împrăştiind noroiul şi nechezînd.

La o fîntînă dintr-o curte, văzură un bărbat care bătea un băiat. Băţul cu care-l bătea se transformă pe dată într-o floare. Omul încercă să o rupă, dar aceasta i se lipi de mînă. Braţul i se transformă într-o ramură, corpul într-un trunchi de copac, iar picioarele îi prinseră rădăcini. Băiatul, care pînă atunci plînsese, pufni în rîs şi plecă şi el cu ei.

Într-un orăşel aflat la jumătatea distanţei dintre Beruna şi Barajul Castorilor, la locul unde se întîlneau două ape, ajunseră la altă şcoală unde o fată

istovită le preda matematica unor băieţi care semănau cu nişte porci. Fata îşi ridică privirea spre fereastră şi, văzîndu-i venind şi cîntînd veseli pe stradă, i se umplu inima de bucurie. Aslan se opri chiar în dreptul ferestrei şi se uită la ea.

– Oh, nu, nu! spuse fata. Mi-ar plăcea foarte tare. Dar n-am voie, trebuie să-mi fac treaba. Iar copiii s-ar speria foarte tare dacă te-ar vedea.

– Ne-am speria? întrebă un băiat care semăna cel mai tare cu un porc. Cu cine vorbeşte pe fereastră? Haideţi să-i spunem inspectorului că vorbeşte cu oameni pe fereastră, în loc să-şi ţină lecţia.

– Hai să vedem cine e, spuse un alt băiat şi veniră cu toţii buluc la fereastră.

Dar, în clipa în care chipurile lor răutăcioase apărură în dreptul ferestrei, Bacchus scoase un strigăt de: *Euan, eu oi-oi-oi-oi,* şi băieţii începură să urle de groază şi să se calce în picioare, încercînd să fugă spre uşă sau să sară pe fereastră. Mai tîrziu, s-a povestit (nu ştiu dacă e adevărat sau nu) că băieţii aceia nu au mai fost văzuţi niciodată; în schimb, în acea parte a ţării apărură mulţi porci pe care nu-i văzuse nimeni înainte.

– Acum, dragă Inimioară, îi spuse Aslan profesoarei.

Iar aceasta sări pe geam şi se duse cu ei.

La Barajul Castorilor traversară din nou apa, astfel că acum mergeau din nou pe malul sudic, avansînd spre est. Ajunseră la o căsuţă în pragul căreia stătea un copil care plîngea.

– De ce plîngi, dragul meu? îl întrebă Aslan.

Copilul, care nu văzuse niciodată nici o poză cu lei, nu se sperie.

– Mătuşa mea e tare bolnavă, spuse. O să moară.

Aslan vru să intre în casă, dar uşa era prea mică. După ce-şi vîrî capul pe uşă, împinse cu umerii (Lucy şi Susan căzură în clipa asta) şi ridică întreaga casă, care căzu şi se făcu bucăţi. În patul care era acum în aer stătea o bătrînică; părea să aibă sînge de pitic. Fusese pe cale de a păşi în împărăţia morţii, dar, cînd

deschise ochii şi văzu chipul luminos al leului care-o privea fix, nici nu strigă şi nici nu leşină de frică.

– Oh, Aslan! exclamă. Eram sigură că-i adevărat. Am aşteptat clipa asta toată viaţa. Ai venit să mă iei?

– Da, draga mea, spuse Aslan. Dar de data asta nu în călătoria cea lungă.

Auzindu-l, chipul palid al femeii prinse culoare, ca lumina roşiatică a răsăritului ce se strecoară pe sub un nor. Ochii îi deveniră mai strălucitori, se ridică în pat şi spuse:

– Hei, mă simt *mai bine*. Cred că aş putea mînca micul dejun dimineaţa asta.

– Poftim, măicuţă, îi spuse Bacchus, care umplu o cană cu apă din fîntînă şi i-o dădu.

Numai că în cană nu era apă, ci vin din cel mai bun, roşu ca strugureii, gros ca uleiul, răcoritor ca roua şi care te încălzea ca un ceai fierbinte.

– Ce i-ai făcut fîntînii noastre? întrebă bătrîna. E o schimbare tare bună, zău aşa!

Şi sări din pat.

– Suie-te în spatele meu, îi spuse Aslan.

Se întoarse apoi spre Susan şi Lucy:

– Voi, Reginelor, o să mergeţi pe jos.

– Nu ne deranjează, spuse Susan.

Şi cele două fete o porniră pe jos.

Şi tot sărind şi dănţuind şi cîntînd, cu muzică şi rîsete, şi urlete, lătrînd şi nechezînd, ajunseră, în cele din urmă, la locul unde oastea lui Miraz tocmai îşi preda armele, iar cea a lui Peter, cu armele în mîini, încă gîfîind, îi înconjuraseră şi-i priveau acum cu chipuri severe, dar vesele. Nici nu ajunseră bine, că bătrîna sări de pe spinarea lui Aslan şi alergă spre Caspian, îmbrăţişîndu-l. Era bătrîna lui doică.

15

Aslan deschide o uşă

Cînd îl văzură pe Aslan, soldaţii Telmarinieni se făcură pămîntii la faţă, începură să le tremure genunchii şi mulţi dintre ei căzură cu faţa la pămînt. Nu credeau în lei, aşa că acum fură cuprinşi de teamă. Chiar şi piticii roşcovani, care ştiau că le este prieten, rămaseră cu gura căscată şi nu mai putură scoate nici o vorbă. Unii dintre piticii negri, care fuseseră de partea lui Sfrederic, încercară să stea la depărtare de leu. Dar toate animalele cuvîntătoare săriră în întîmpinarea lui, torcînd, chiţcăind şi mormăind de bucurie, atingîndu-l cu coada, frecîndu-se de el, atingîndu-l, plini de respect, cu nasul, şi

alergînd de colo-colo pe sub leu ori printre picioarele acestuia. Dacă aţi văzut vreodată un pisoiaş care se pisiceşte pe lîngă un cîine mare pe care-l cunoaşte şi-l îndrăgeşte, atunci o să vă puteţi imagina uşor cum se purtau animalele cu leul. Apoi Peter, urmat de Caspian, îşi făcu drum prin mulţimea de animale.

– Acesta este Caspian, domnule, spuse.

Caspian îngenunche şi sărută laba leului.

– Bine-ai venit, Prinţe, spuse Aslan. Te simţi în stare să preiei conducerea Narniei?

– Eu... cred că nu, domnule, spuse Caspian. Sînt un copil.

– Bine, spuse Aslan. Dacă te-ai fi simţit în stare, asta ar fi fost dovada că nu eşti. Drept care, sub conducerea noastră şi a Marelui Rege, vei fi Rege al Narniei, Stăpîn al castelului Cair Paravel şi Împăratul Insulelor Îndepărtate. Tu şi toţi urmaşii tăi, în vecii vecilor. Iar încoronarea... dar ce se întîmplă?

Chiar în clipa aceea văzură o mică procesiune care se apropia – unsprezece şoareci, dintre care şase duceau o targă făcută din crengi, nu mai mare decît un atlas. Nimeni nu mai văzuse şoareci mai copleşiţi de durere decît aceştia. Erau plini de noroi, unii dintre ei, şi de sînge, aveau urechile pleoştite, iar cozile

plecate li se tîrau prin iarbă; conducătorul lor cînta la fluierul lui subţirel un cîntec trist. Pe targă zăcea ceva ce părea puţin mai mare decît o grămăjoară de blană; era Pişpirici. Mai răsufla încă, dar era mai mult mort decît viu, plin de răni, cu o lăbuţă strivită şi, în loc de coadă, avea acum un bandaj.

– Lucy, spuse Aslan.

Lucy scoase sticluţa de diamant pe dată. Şi, deşi nu era nevoie de mai mult de o picătură pentru a vindeca fiecare rană a lui Pişpirici, acestea erau atît de numeroase încît se lăsă o tăcere îndelungă, încărcată de nelinişte, pînă cînd Lucy reuşi să termine, iar conducătorul şoarecilor sări de pe targă. Îşi duse mîna la teacă, iar cu mîna cealaltă îşi aranjă mustaţa. Făcu o plecăciune.

– Salutare, Aslan! se auzi vocea lui ascuţită. Am onoarea...

Dar aici se opri brusc. Îşi dăduse seama că nu mai are coadă – poate că Lucy uitase de ea ori poate că licoarea ei putea vindeca rănile, dar nu putea face ca unele lucruri să crească la loc. Pişpirici observă că nu mai are coadă în timp ce făcea plecăciunea; probabil că din pricina asta se dezechilibră puţin. Se uită peste umărul drept. Cum nu-şi vedea coada, îşi întinse gîtul şi mai tare, pînă cînd îşi întoarse umerii, apoi întreg corpul. Dar nici aşa nu-şi putu vedea

coada. Îşi întinse din nou gîtul, uitîndu-se peste umăr, cu acelaşi rezultat. Numai după ce se întoarse cu totul îşi dădu seama de crudul adevăr.

– Sînt uluit, îi spuse Pişpirici lui Aslan. Nu ştiu ce să spun. Trebuie să vă implor să mă iertaţi că apar aşa în faţa Domniei voastre.

– Îţi stă bine, Micuţule, îi spuse Aslan.

– Totuşi... răspunse Pişpirici, dacă s-ar putea face ceva... Maiestatea sa, poate? întrebă, făcînd o plecaciune în faţa lui Lucy.

– Da' de ce-ţi trebuie coada? îl întrebă Aslan.

– Domnule, spuse şoarecele, pot mînca, pot dormi şi pot muri pentru Regele meu fără coadă. Dar coada este onoarea şi gloria unui şoarece.

– M-am întrebat uneori, prietene, spuse Aslan, dacă nu te gîndeşti prea mult la onoare.

– Cel mai Mare dintre Regi, spuse Pişpirici, daţi-mi voie să vă amintesc că nouă, şoarecilor, ne-a fost hărăzit să fim mai mici, şi dacă nu ne-am apăra demnitatea, unii (care se cred mai buni fiindcă sînt mai mari) şi-ar permite unele glume foarte nepotrivite la adresa noastră. De aceea am făcut tot posibilul să aduc la cunoştinţa tuturor că toţi cei care nu vor sa aibă de-a face cu sabia mea trebuie sa nu vorbească în prezenţa mea despre capcane sau brînză prăjită ori

despre lumînări; nu, domnule, nici chiar cel mai înalt prost din Narnia!

Se uită fioros spre Strică-Vreme, dar uriaşul, care era mereu cu o fază în urmă, nu înţelesese încă despre ce se vorbeşte jos, la picioarele lui, aşa că nu spuse nimic.

– De ce şi-au scos *oamenii tăi* săbiile, dacă nu te superi? întrebă Aslan.

– Dacă nu-i este cu supărare Maiestăţii Sale, spuse un al doilea şoarece, pe nume Şipirel, sîntem pregătiţi să ne tăiem şi noi coada dacă Şeful nostru este condamnat să rămînă fără coadă. Nu vom accepta ruşinea de a avea o onoare care îi este refuzată Marelui Şoarece.

– Ah! urlă Aslan. M-aţi convins. Aveţi o inimă de aur. Nu de dragul demnităţii tale, Pişpirici, ci pentru dragostea pe care ţi-o poartă oamenii tăi, şi mai cu seamă pentru bunătatea pe care mi-au arătat-o cu mult timp în urmă, cînd au ros sforile cu care eram legat de Masa de Piatră (deşi aţi uitat, atunci aţi devenit şoareci cuvîntători), îţi vei primi din nou coada.

Nici nu terminase bine de vorbit Aslan, că Pişpirici avea din nou coada la locul ei. Apoi, la ordinul lui Aslan, Peter îl făcu pe Caspian Cavaler al Ordinului Leului, iar Caspian, de îndată ce fu făcut cavaler, îi făcu şi el, la rîndul său, cavaleri pe Mîncă-trufe, pe Bunilă şi pe Pişpirici; pe doctorul Cornelius îl numi Lord Cancelar şi pe ursul Grăsunilă martor oficial la dueluri. Urmară aplauze.

După aceasta, oştenii Telmarinieni fură conduşi, ferm, dar fără îmbrîncituri ori lovituri, în oraşul Beruna, unde fură închişi şi unde li se dădu carne de vită şi bere. Făcură mare caz la traversarea apei fiindcă le era teamă de apa curgătoare, tot aşa cum le era teamă de păduri şi de animale. Dar, în cele din urmă, se potoliră; şi urmă partea cea mai plăcută a zilei.

Lucy, care stătea lîngă Aslan şi se simţea nemaipomenit de bine, se întreba ce-or fi făcînd copacii. La început, i se păru că dansau; se roteau,

încet, în două cercuri, în unul de la dreapta la stînga, iar în celălalt de la stînga la dreapta. Apoi observă că aruncau întruna ceva în mijlocul cercurilor. Uneori, avea impresia că îşi taie lungi şuviţe de păr; alteori, i se părea că îşi rup bucăţele din degete – dar, în acest caz, însemna că aveau multe degete şi că nu-i durea cînd şi le rupeau. Dar, orice-o fi fost ceea ce aruncau pe jos, în clipa în care ajungea pe pămînt, se transforma în beţe uscate sau vreascuri. După care apărură vreo trei sau patru pitici roşcovani cu nişte cutiuţe cu iască şi dădură foc grămezii, care la început pîrîi apoi fu cuprinsă de flăcări şi, în cele din urmă, începu să ardă ca un adevărat foc într-o noapte de vară. Se aşezară toţi în cerc în jurul focului.

Apoi, Bacchus, Silenus şi menadele porniră un dans cu mult mai sălbatic decît acela al copacilor; nu era un dans de petrecere şi nici un spectacol (deşi era foarte frumos), ci un dans magic al abundenţei; locurile pe care le atingeau cu mîinile ori le loveau cu picioarele se umpleau de bucate de ospăţ: mîncăruri de carne ce umpleau poiana cu mirosuri delicioase, prăjituri din făină de grîu şi prăjituri din făină de ovăz, miere, diferite feluri de zahăr, de toate culorile, smîntînă groasă ca mămăliga, piersici, nectarine, rodii, pere, struguri, căpşuni, zmeură –

piramide şi grămezi întregi de fructe. Apărură apoi, în cupe şi pocale mari din lemn, decorate cu iederă, vinurile; închise la culoare şi groase, ca siropul de dude, ori rozalii ca jeleul, vinuri gălbui şi verzi, gălbui-verzui ori verzi-gălbui.

Pentru oamenii-copaci, însă, fură pregătite altfel de bucate. Cînd o văzu pe cîrtiţa lopătăreasa împreună cu celelalte cîrtiţe dînd la o parte iarba în locurile pe care li le indicase Bacchus, Lucy îşi dădu seama că arborii urmau să mănînce *pămînt;* se cutremură. Dar, cînd văzu ce fel de pămînturi li se pregăteau pentru ospăţ, îşi schimbă părerea. Începură cu un lut maroniu care arăta a ciocolată. Semăna, de fapt, atît de tare cu ciocolata, încît Edmund gustă o bucăţică, dar nu-i plăcu deloc. După ce li se astîmpără foamea cît de cît cu lutul ăsta, copacii

trecură la un fel de pământ ca acela pe care-l puteţi vedea în Somerset, aproape roz.

Spuneau că e mai uşor şi mai dulce. În loc de brînză, primiră un pământ cretos, apoi trecură la prăjituri din cele mai delicate făcute din pietricelele cele mai fine şi pudrate cu nisip argintiu. Tufişurile băură puţin vin după care deveniră foarte vorbăreţe. Cei mai mulţi copaci însă îşi astîmpărară setea cu un amestec de rouă şi apă de ploaie, înmiresmat cu flori de pădure şi asezonat cu gust de aer din norii cei mai delicaţi.

Aslan îi ospătă pe Narnieni pînă după asfinţitul soarelui; sclipeau pe cer primele stele, iar focul, care era acum mai puţin zgomotos şi mai puternic, strălucea precum un far călăuzitor în pădurea întunecoasă; Telmarinienii speriaţi îl vedeau din depărtare şi se întrebau ce-o fi. Lucrul cel mai plăcut la această petrecere era că nimeni nu pleca; treptat, pe măsură ce conversaţia devenea mai liniştită şi mai calmă, unul cîte unul începură să moţăie pînă cînd adormiră de-a binelea, cu picioarele spre foc şi înconjuraţi de prieteni, pînă cînd se făcu linişte de jur împrejurul focului şi se putu auzi din nou susurul apei care curgea peste pietrele Vadului de la Beruna. Dar toată noaptea Aslan şi Luna se priviră cu ochi veseli.

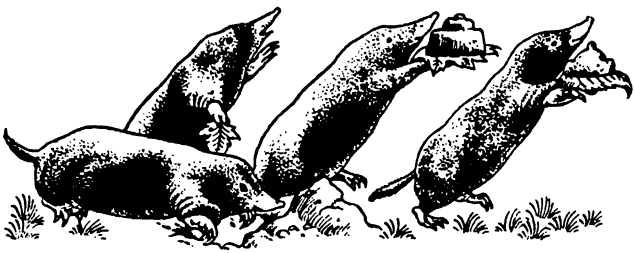

A doua zi, fură trimişi soli (majoritatea veverițe şi păsări) în întreaga ţară cu o proclamaţie către Telmarinieni, firește, şi către cei care erau prizonieri la Beruna. Li se spunea că acum Regele Narniei este Caspian şi că Narnia va aparţine de acum încolo în egală măsură animalelor cuvîntătoare, piticilor, driadelor, faunilor şi altor creaturi, precum şi oamenilor. Toţi cei care doreau să rămînă trebuiau să accepte acest lucru; dar, celor cărora nu le surîdea ideea, Aslan le oferea un alt teritoriu. Toţi cei care doreau să meargă în acest teritoriu erau chemaţi să se întîlnească, aşadar, cu Aslan şi cu Regii la Vadul de la Beruna peste cinci zile, la amiază. Nu e greu de imaginat că asta i-a pus pe Telmarinieni pe gînduri. Unii dintre ei, mai cu seamă cei tineri, auziseră, cum auzise şi Caspian, poveşti despre vremurile de odinioara şi fura

încîntaţi că era din nou ca atunci. Începuseră să se împrietenească deja cu celelalte creaturi. Aceştia hotărîră să rămînă în Narnia, dar cei mai mulţi dintre cei în vîrstă, mai cu seamă cei care fuseseră persoane de vază în timpul lui Miraz, erau bosumflaţi şi n-aveau nici un chef să trăiască într-o ţară în care nu mai puteau fi conducători.

– Auzi, să trăiesc aici cu fel de fel de animale! Şi să nu-mi fie teamă, spuneau unii.

– Sînt şi stafii, adăugau alţii, cutremurîndu-se. Fiindcă, de fapt, ce sînt driadele alea? E periculos.

Erau foarte neîncrezători.

– N-am încredere în ei, spuneau. În orice caz, nu în leul ăla. N-o să-şi ţină ghearele departe de noi prea multă vreme. O să vedeţi.

După care începură să aibă suspiciuni în legătură cu noul teritoriu.

– O să ne ducă în vizuina lui şi-o să ne mănînce unul cîte unul, mormăiau.

Şi cu cît vorbeau mai mult, cu atît deveneau mai supăraţi şi mai suspicioşi. Dar, în ziua convenită, apărură mai mult de jumătate dintre ei.

Aslan poruncise ca în capătul poienii să fie aşezaţi doi pari, puţin mai înalţi decît un stat de om, la depărtare de un metru unul de celălalt. Deasupra lor, fu legată o bucată subţire de lemn care le unea;

semăna cu o uşă dinspre nicăieri spre nicăieri. În faţa acesteia se afla Aslan, avîndu-l în dreapta lui pe Caspian şi la stînga pe Peter. În jurul lor se aflau Susan şi Lucy, Bunilă şi Mîncă-trufe, Lordul Cornelius,Vifor-din-Vale, Pişpirici şi alţii. Copiii şi piticii se folosiseră din plin de ceea ce găsiseră prin şifonierele din castelul lui Miraz, care era acum al lui Caspian; îmbrăcaţi în mătăsuri şi haine aurii, cu pînzeturi albe ca zăpada ce se zăreau prin mînecile despicate, în cămăşi din zale argintii, cu teaca săbiilor împodobită cu nestemate, purtînd coifuri aurii sau pălării cu pană, erau atît de strălucitori, încît îţi luau ochii. Chiar şi animalele purtau lanţuri groase la gît. Cu toate acestea, nimeni nu se uita la ei. Aurul coamei lui Aslan, strălucitor şi neted, era mai frumos decît orice altceva. Ceilalţi vechi narnieni stăteau de o parte şi de alta a poienii. În capătul celălalt, erau Telmarinienii. Soarele strălucea puternic, iar steagurile fluturau în vînt.

– Oameni ai Telmarului, începu Aslan, care doriţi să mergeţi pe un alt teritoriu, ascultaţi-mă! Vă voi trimite în ţara voastră pe care eu o ştiu, dar voi nu.

– Nu ne mai amintim cum era Telmar. Nu mai ştim unde este. Nu ştim cum e acolo, mormăiră Telmarinienii.

– Aţi venit în Narnia din Telmar, spuse Aslan. Dar şi în Telmar veniserăţi din altă parte. Voi nu aparţineţi acestei lumi. Aţi venit aici cu multe generaţii în urmă din lumea din care vine şi Regele Peter.

Auzind aceasta, jumătate din Telmarinieni începură să se văicărească.

– Ai văzut? Ţi-am spus eu. O să ne omoare, o să ne trimită în altă lume.

Cealaltă jumătate începură să se umfle în pene, să se bată pe umăr şi să spună în şoaptă:

– Ai văzut? Trebuia să ne dăm seama că nu putem fi din lumea asta ciudată, cu creaturi nesuferite şi nefireşti. Avem sînge regesc, o să vezi.

Chiar şi Caspian, Cornelius şi copiii se întoarseră spre Aslan plini de mirare.

– Linişte! spuse Aslan, cu glas pătrunzător.

Pămîntul păru să se cutremure uşor, iar toate vietăţile din poiană rămaseră încremenite.

– Caspian, spuse Aslan, ar fi trebuit să-ţi dai seama că nu poţi fi adevăratul Rege al Narniei dacă nu ai fi, ca Regii de odinioară, fiu al lui Adam, venit din lumea fiilor lui Adam. Ceea ce şi eşti. Cu mulţi ani în urmă, în lumea aceea, un vas de piraţi, care naviga pe o mare adîncă, numită Marea Sudului, a fost purtat de furtună spre o insulă. Acolo au făcut ceea ce ar fi făcut orice pirat: i-au omorît pe localnici, s-au însurat cu femeile acestora şi-au început să facă vin de palmier; beau pînă se îmbătau, zăceau la umbra palmierilor, iar cînd se trezeau se luau la ceartă. Din cînd în cînd, se omorau între ei. Într-una din aceste certuri, şase dintre ei au fost puşi pe fugă de ceilalţi; au fugit cu tot cu femeile lor spre centrul insulei, sus pe un munte, crezînd că se vor putea ascunde într-o peşteră. Dar acolo era unul din locurile magice ale acelei lumi, un loc unde lumea aceea se întîlneşte cu cea de aici. În vremurile de odinioară, erau multe asemenea locuri de trecere dintr-o lume în alta, dar acum s-au împuţinat. Acesta era unul din ultimele: nu am spus *ultimul*. Aşa că au căzut sau au urcat, sau au intrat pur şi simplu în lumea de aici, pe tărîmul Telmarului, care era pe atunci nelocuit. De ce nu era locuit este o altă poveste pe care n-am să v-o

spun acum. Urmaşii lor au fost un popor de oameni cruzi şi trufaşi; după mai multe generaţii, în Telmar a fost o foamete cumplită, aşa că au invadat Narnia, unde situaţia era tulbure pe-atunci (dar şi asta este o altă poveste), au cucerit-o şi au rămas stăpîni. Mă asculţi, Rege Caspian?

– Desigur, răspunse acesta. Speram să am nişte strămoşi mai onorabili.

– Te tragi din Adam şi Eva, îi spuse Aslan. Chiar şi ultimul cerşetor trebuie să fie mîndru de asta, dar şi destul de ruşinat şi să-şi plece capul în faţa marelui împărat al lumii. Fii mulţumit!

Caspian făcu o plecăciune.

– Acum, continuă Aslan, bărbaţi şi femei din Telmar, vreţi să vă întoarceţi în insula aceea din lumea oamenilor, de unde au venit strămoşii voştri la început? Nu e un loc rău. Stirpea acelor piraţi care au găsit-o a dispărut, acum este nelocuită. Are fîntîni cu apă bună şi rece, pămînt roditor, lemn pentru construit case şi peşte în lagune. Ceilalţi oameni din lumea aceea nu au descoperit-o încă. Vă puteţi întoarce; dar trebuie să vă avertizez că, odată trecuţi în lumea cealaltă, nu vă mai puteţi întoarce aici niciodată. Pe uşa aceea nu se va putea trece dintr-o lume în alta.

O clipă, se făcu linişte. Apoi, unul dintre soldaţii Telmarinieni, cu înfăţişare de om bun, ieşi în faţă şi spuse:

– Eu accept oferta.

– Ai ales bine, spuse Aslan. Şi, fiindcă ai fost cel dintîi care a vorbit, se va pogorî magia asupra ta. Te aşteaptă un viitor bun în lumea aceea. Apropie-te!

Omul, care acum era uşor palid, se apropie. Aslan şi suita sa se dădură într-o parte, făcîndu-i loc să treacă prin uşa dintre grămezile de lemne.

– Treci prin uşa aceea, fiule, îi spuse Aslan, aplecîndu-se spre el şi atingîndu-i nasul cu nasul său.

De cum fu atins de răsuflarea leului, se zări o mirare în privirea lui, de parcă ar fi încercat să-şi amintească lucruri uitate de mult. Apoi îşi plecă umerii şi trecu prin uşă.

Privirile tuturor etau aţintite către el. Vedeau cele trei bucăţi de lemn, iar printre ele, copacii şi iarba, şi cerul Narniei. Îl văzură pe om între cei doi stîlpi; apoi, într-o clipită, acesta dispăru complet.

Din capătul celălalt al poienii, ceilalţi Telmarinieni începură să ţipe:

– Hei! Ce i s-a întîmplat? Vrei să ne omori? Nu trecem pe acolo.

Apoi, unul dintre Telmarienii mai deştepţi spuse:

– Nu vedem nici o altă lume dincolo de beţele alea. Dacă vrei să te credem, de ce nu trece pe acolo unul de-ai voştri? Prietenii tăi stau toţi departe de beţe.

Pişpirici ieşi pe dată în faţă şi făcu o plecăciune.

– Dacă exemplul meu îţi poate fi de vreun ajutor, Aslan, spuse, voi trece cu unsprezece şoareci prin uşa aceea atunci cînd îmi faci semn.

– Nu, micuţule, spuse Aslan, punîndu-şi uşor laba catifelată pe capul lui Pişpirici. Te-ar pune să faci fel

de fel de lucruri groaznice în lumea aceea. Lasă-i pe alţii să meargă mai întîi.

– Haideţi, le spuse Peter lui Edmund şi lui Lucy. E timpul să plecăm.

– Cum adică? întrebă Edmund.

– Pe aici, spuse Susan, care părea să ştie despre ce-i vorba. Trebuie să mergem în pădure să ne schimbăm.

– Cum să ne schimbăm? întrebă Lucy.

– De haine, firește, spuse Susan. Am arăta ca nişte nebuni în hainele astea pe un peron dintr-o gară de ţară din Anglia.

– Dar ne-am lăsat lucrurile la castelul lui Caspian, spuse Edmund.

– Ba nu, spuse Peter, afundîndu-se şi mai mult în pădure. Sînt aici toate. Au fost aduse azi-dimineaţă. E pregătit totul.

– Despre asta aţi vorbit tu şi Susan cu Aslan azi-dimineaţă? întrebă Lucy.

– Da, şi despre asta printre altele, spuse Peter, foarte serios. Nu vă pot spune totul. Erau lucruri pe care a vrut să ni le spună lui Su şi mie fiindcă noi n-o să ne mai întoarcem în Narnia.

– Niciodată? strigă Edmund, îngrozit.

– Voi doi o să vă mai întoarceţi, îi răspunse Peter. Cel puţin, din ceea ce mi-a spus, am înţeles că voi veţi

mai veni aici cu siguranţă. Dar Su şi cu mine nu. A zis că sîntem prea mari.

– Oh, Peter, spuse Lucy. Ce ghinion! Cum poţi suporta?

– Cred că pot, zise Peter. E altfel decît credeam c-o sa fie. Ai să înţelegi cînd o să fie şi pentru tine ultima dată. Dar acum repede, lucrurile noastre sînt acolo.

Se simţiră ciudat şi nu prea plăcut cînd se întoarsera în acea mare adunare îmbrăcaţi din nou în hainele lor de şcoală (care erau şi şifonate pe deasupra). Vreo doi Telmarinieni rîseră răutăcios. Dar celelalte creaturi izbucniră în urale şi se ridicară în cinstea Regelui Peter Magnificul, a Reginei Susan,

a Regelui Edmund şi a Reginei Lucy. Îşi luară emoţionaţi şi cu lacrimi în ochi (în cazul lui Lucy) la revedere de la bunii lor prieteni – urşii grăsani îi îmbrăţişară şi-i sărutară, dădură mîna cu Bunila şi se îmbrăţişară cu Mîncă-trufe, care-i gîdilă cu mustaţa. Bineînţeles, Caspian îi dădu cornul înapoi lui Susan, iar aceasta, firește, îi spuse că-l poate păstra. Apoi, minunat şi dureros în acelaşi timp, îşi luară rămas-bun de la însuşi Aslan. Peter se aşeză primul în rînd, cu mîinile lui Susan pe umeri, apoi Edmund cu mîinile pe umerii lui Susan şi Lucy cu mîinile pe umerii lui, pe urmă primul Telmarinian cu mîinile pe umerii lui Lucy şi aşa mai departe, într-un rînd nesfîrşit care înainta spre uşă. Urma un moment greu de descris: copiii avură senzaţia ca vad trei lucruri în acelaşi timp. Unul era gura unei peşteri care ducea spre o insulă verde-albăstruie din Pacific, unde urmau să ajungă toţi Telmarinienii în clipa în care treceau prin uşă. Al doilea era o poiana din Narnia, unde se zăreau chipurile piticilor şi ale animalelor, ochii mari ai lui Aslan şi petele albe de pe obrajii Bursucului. Dar al treilea (care le înghiţi repede pe celelalte două) era peronul cenuşiu din gară şi o bancă înconjurată de bagaje, pe care stăteau chiar ei, de parcă n-ar fi plecat de-acolo niciodată, puţin cam banal după toate locurile pe unde fuseseră,

dar, în mod surprinzător, frumos în felul lui, fiindcă avea mirosul acela cunoscut de gară şi cerul englezesc şi... trimestrul de şcoală în faţă.

– Asta da *aventură!* spuse Peter.

– Fir-ar să fie! spuse Edmund. Mi-am uitat lanterna cea nouă în Narnia.

NARNIA®

UN PRINȚ LUPTĂ PENTRU COROANA ȘI ONOAREA SA

Narnia... Regatul Animalelor Vorbitoare se pregătește pentru cea mai aprigă bătălie.

E toamnă. Pe peronul unei gări din Anglia, cei patru eroi ai Cronicilor din Narnia – Peter, Susan, Edmund și micuța Lucy – așteaptă fără prea mare entuziasm trenul care-i va duce la internat, pentru un nou an școlar. Un suflu magic, și gara dispare... Copiii se pomenesc într-o pădure, unde vor da de ruinele unui castel, ce se va dovedi a nu fi altul decît Cair Paravel, vechiul lor palat de pe vremea cînd erau regi și regine în Narnia...

O nouă aventură în care prietenii noștri, cu sprijinul piticilor, al animalelor cuvîntătoare și, bineînțeles, al Leului Aslan, dau o mînă de ajutor prințului Caspian, aflat în primejdie de moarte din cauza Regelui Miraz, unchiul său uzurpator.

www.narnia.com

rao
rao international publishing company

ISBN 973-576-882-8

www.rao.ro
www.raobooks.com